

Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	2021EL16FFPR015
Τίτλος στα αγγλικά	Voreio Aigaiο
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Βόρειο Αιγαίο
Έκδοση	1.2
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2020
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	C(2022)6253
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	29 Αυγ 2022
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL41 - Βόρειο Αιγαίο EL411 - Λέσβος, Λήμνος EL412 - Ικαρία, Σάμος EL413 - Χίος
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής.....	14
Πίνακας 1.....	25
2. Προτεραιότητες	55
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας.....	55
2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Μετασχηματισμός της οικονομίας της Περιφέρειας, με αύξηση του μεγέθους και της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, κυρίως μέσω και της έξυπνης εξειδίκευσης.....	55
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ).....	55
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	55
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	55
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	58
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	58
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	59
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	59
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	60
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	60
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	60
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	61
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	61
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	61
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	61
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	62
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	62
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	62
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ).....	63
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	63
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	63
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	64
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	64
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	65
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	66
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	66
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	66
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	66
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	67
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	67
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	67
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	67
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	68

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	68
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	68
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).....	69
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	69
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	69
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	72
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	72
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	73
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	73
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	74
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	74
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	74
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	75
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	75
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	75
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	75
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	76
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	76
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	76
2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας – Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή – Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων»	77
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ).....	77
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	77
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	77
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	78
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	79
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	79
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	79
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	80
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	80
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	80
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	80
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	81
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	81
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	81
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	81
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	81

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	82
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	83
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	83
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	83
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	85
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	86
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	86
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	86
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	87
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	87
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	87
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	88
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	88
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	88
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	89
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	89
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	89
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	89
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	90
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	90
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	90
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	92
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	93
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	93
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	93
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	94
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	94
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	94
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	94
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	95
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	95
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	95
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	96
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	96
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	96
2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της προσβασιμότητας των νησιών της Περιφέρειας.....	97

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)	97
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	97
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	97
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	98
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	99
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	99
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	100
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	100
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	100
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	100
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	101
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	101
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	101
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	102
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	102
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	102
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	102
2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής- Ανάπτυξη Κοινωνικών Υποδομών	103
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)	103
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	103
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	103
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	104
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	105
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	105
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	106
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	106
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	106
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	106
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	107
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	107
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	107
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	107
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	108
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	108

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	108
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ).	109
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	109
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	109
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	111
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	111
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	112
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	112
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	112
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	113
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	113
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	113
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	113
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	114
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	114
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	114
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	114
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	114
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ).....	116
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	116
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	116
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	118
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	118
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	119
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	119
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	119
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	120
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	120
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	120
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	120
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	120
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	121
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	121
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	121

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	121
2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Κοινωνική Ένταξη & Αντιμετώπιση της Φτώχειας.....	122
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)	122
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	122
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	122
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	124
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	125
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	125
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	126
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	126
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	126
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	126
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	126
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	127
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	127
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	127
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	128
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	128
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	128
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων (ΕΚΤ+).....	129
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	129
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	129
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	129
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	130
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	130
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	131
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	131
2.1.1.1.1.2. Δείκτες.....	131
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	131
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	131
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	132
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	132

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	132
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	132
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	132
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	132
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+)	134
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	134
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	134
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	135
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	136
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	136
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	137
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	137
2.1.1.1.2. Δείκτες	137
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	137
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	137
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	138
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	138
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	138
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	138
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	138
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	139
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)	140
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	140
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	140
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	141
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	142
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	142
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	143
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	143
2.1.1.1.2. Δείκτες	143
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	143
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	144

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	144
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	144
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	144
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	145
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	145
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	145
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+).....	146
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	146
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	146
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	147
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	147
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	148
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	148
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	148
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	148
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	148
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	149
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	149
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	149
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	149
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	149
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	150
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	150
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)	151
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	151
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	151
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	152
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	152
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	153
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	153
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	153
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	153
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	154
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	154
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	154
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	154
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	155

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	155
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	155
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	155
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)	156
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	156
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	156
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	160
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	160
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	161
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	161
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	162
2.1.1.1.2. Δείκτες	162
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	162
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	162
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	163
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	163
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	164
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	164
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	164
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	165
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών (ΕΚΤ+)	166
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	166
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	166
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	168
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	168
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	169
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	169
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	169
2.1.1.1.2. Δείκτες	170
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	170

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	170
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	170
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	170
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	171
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	171
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	171
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	171
2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ενίσχυση της Χωρικής Συνοχής των νησιών της Περιφέρειας μέσω ολοκληρωμένων & βιώσιμων στρατηγικών και με την συμμετοχή των πολιτών.....	173
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ).....	173
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	173
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	173
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	176
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	176
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	177
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	177
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	178
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	178
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	178
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	178
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	179
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	179
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	180
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	180
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	180
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	180
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	181
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	181
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	181
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	184
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	185
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	185
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	186
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	186

2.1.1.1.2. Δείκτες.....	187
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	187
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	187
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	187
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	188
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	188
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	189
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	189
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	189
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας.....	190
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6.	
Προτεραιότητα 6.....	190
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων.....	190
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	190
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:.....	191
2.2.1.2. Δείκτες.....	192
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	192
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	192
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	192
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	192
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	193
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7.	
Προτεραιότητα 7.....	194
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων.....	194
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	194
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:.....	196
2.2.1.2. Δείκτες.....	196
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	196
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	196
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	196
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	197
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	197
3. Σχέδιο χρηματοδότησης.....	198
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1).....	198
Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος).....	198
Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά).....	198
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU.....	199
Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος).....	199
Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνολικά).....	199
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση.....	199
Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος).....	199
Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνολικά).....	200
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση.....	200
3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1).....	200
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση.....	200
Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος).....	200

Πίνακας 19B: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)	200
3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)	201
Πίνακας 20A: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος).....	201
Πίνακας 20B: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά).....	201
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	202
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	202
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση.....	203
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση ...	203
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι.....	205
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές.....	240
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	240
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή ...	240
6. Εταιρική σχέση.....	241
7. Επικοινωνία και προβολή.....	245
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	247
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	247
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	248
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	248
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	249
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	249
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.).....	249
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	249
3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.	249
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες. ...	249
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων	250
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες.....	251
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	251
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	252
Προσάρτημα 3: Κατάλογος σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας με χρονοδιάγραμμα	253
ΕΓΓΡΑΦΑ	254

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

1.1 Εισαγωγή

Τη περίοδο 2021-2027 στην Ελλάδα θα λειτουργήσουν σημαντικές ενωσιακές χρηματοδοτικές πηγές όπως τα Διαρθρωτικά Ταμεία & το ΤΑΜ, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027, το ΕΓΤΑ & το RRF. Ένα μέρος αυτών των ενωσιακών πόρων, θα συγχρηματοδοτήσουν τη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (ΠΒΑ). Πρόσθετα, σημαντικές αναπτυξιακές παρεμβάσεις χρηματοδοτούνται από εθνικά Προγράμματα, (Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 κ.α)

Οι αναπτυξιακές προκλήσεις της ΠΒΑ έχουν προσδιορισθεί με βάση τα μακροοικονομικοκοινωνικά χαρακτηριστικά της & τους στόχους των εθνικών στρατηγικών, καθώς & τις κατευθύνσεις & τους στόχους των επί μέρους περιφερειακών στρατηγικών & μελετών προσανατολισμού που έχουν εκπονηθεί για το Βόρειο Αιγαίο

Σημαντική παράμετρο της στρατηγικής του Προγράμματος αποτελούν οι απόψεις/προτάσεις των τοπικών/περιφερειακών Φορέων & Υπηρεσιών & της Κοινωνίας των Πολιτών, που προέκυψαν από την ευρεία & μακρά σχετική διαβούλευση

Με αυτά τα δεδομένα το Πρόγραμμα της ΠΒΑ 2021-2027 αποτελεί βασικό εστιασμένο μέσο εφαρμογής της αναπτυξιακής στρατηγικής της ΠΒΑ λαμβάνοντας υπ' όψη ότι οι πόροι & οι δράσεις/έργα των Προγραμμάτων εθνικής εμβέλειας & των λοιπών εθνικών πόρων που συμβάλλουν σε αυτή τη διαδικασία, δεν προκαθορίζονται προγραμματικά ως μέρος μιας συνεκτικής στρατηγικής για τη ΠΒΑ

Ως εκ τούτων, το Πρόγραμμα της ΠΒΑ, σε σχέση με το προϋπολογισμό του, έχει στόχο να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των ιδιαίτερων προκλήσεων της Περιφέρειας & κατά τη κλίμακα που του αναλογεί, στις οριζόντιες εθνικές & ενωσιακές πολιτικές

Ο συντονισμός για την εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας του Προγράμματος με τις δράσεις των άλλων χρηματοδοτικών πηγών εξασφαλίζεται με τη λειτουργία των ΕΥ της ΕΑΣ τόσο κατά το σχεδιασμό όσο & πριν την εξειδίκευση των δράσεων & την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων

1.2 Η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

1.2.1 Βασικά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας

Το Βόρειο Αιγαίο είναι η δεύτερη μικρότερη Περιφέρεια στην Ελλάδα με 211.137 κατοίκους (2018) & η δεύτερη λιγότερο αστική. Βρίσκεται στο ΒΑ τμήμα του Αιγαίου & έχει θαλάσσια σύνορα με τη Τουρκία. Αποτελείται από 10 νησιά. Δύο μεγάλου (Λέσβος Χίος), τρία μεσαίου (Σάμος, Λήμνος, Ικαρία) & πέντε μικρού μεγέθους (Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες, Ψαρρά, Φούρνοι και Θύμαινα). Δημιουργεί το 1,4% του Εθνικού ΑΕΠ, ενώ μεταξύ 2015 & 2017 είχε αρνητική συμβολή στην αύξηση του εθνικού ΑΕΠ, περίπου -4,5%. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (κ.τ. ΑΕΠ), είναι σχετικά χαμηλό σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο (75%) & πολύ χαμηλό ως προς το μέσο όρο της ΕΕ (44%). Τόσο το ΑΕΠ, όσο & το κ.τ. ΑΕΠ της ΠΒΑ μειώθηκαν τη τελευταία δεκαετία κατά 4,1%, παρουσιάζοντας μία από τις μεγαλύτερες πτώσεις στα επίπεδα ανάπτυξης & ευημερίας (ΟΟΣΑ, 2020)

Η ΠΒΑ έχει ένα μεγάλο τριτογενή τομέα, με μερίδιο στο ΑΕΠ 83,7%, (υψηλότερο από τον εθνικό & τον ευρωπαϊκό μ.ο), πολύ ισχύο δευτερογενή & αδύναμο πρωτογενή τομέα, ενώ αντιμετωπίζει υψηλό ποσοστό ανεργίας (14%), πλησίον του εθνικού μ.ο με τάσεις μείωσης κατά τη τελευταία 5ετία αλλά από τα υψηλότερα στην Ε.Ε (ΕΛΣΤΑΤ, 2021)

Η γήρανση στο Βόρειο Αιγαίο είναι ένα σημαντικό ζήτημα καθώς το μερίδιο του πληθυσμού άνω των 70 ετών είναι υψηλότερο σε σύγκριση με τα αντίστοιχα της Χώρας & της ΕΕ ενώ έχει αυξηθεί ελαφρά (1%) κατά τη διάρκεια της κρίσης (ΟΟΣΑ, 2020)

Επίσης η ΠΒΑ κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις ανταγωνιστικότητας τόσο σε εθνικό, όσο & σε ενωσιακό επίπεδο με βάση το σχετικό δείκτη, με σημαντικές απώλειες κατά τα έτη 2015-2019 (*Regional Competitiveness Index, RCI 2019*)

1.2.2 Προκλήσεις & κατευθύνσεις της Συνολικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Περιφέρειας

Πέραν των αρνητικών επιπτώσεων στη ΠΒΑ της υπερδεκαετούς δημοσιονομικής κρίσης & οικονομικής ύφεσης, οι οριζόντιες εθνικές πολιτικές που ασκήθηκαν μέσω Προγραμμάτων των ΕΔΕΤ τις προηγούμενες περιόδους, «υπακούοντας» σε αντίστοιχες οριζόντιες ενωσιακές πολιτικές, δεν λειτούργησαν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων & των προοπτικών της νησιωτικής ΠΒΑ. Αυτό οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στις αναπτυξιακές ιδιαιτερότητες κάθε νησιού, ως μικρές, μεμονωμένες οικονομίες & κοινωνίες, που το αναπτυξιακό τους πρότυπο καθορίζεται σ' ένα ταχέως εξελισσόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον

Συνεπώς η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της ΠΒΑ εστιάζει στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει κυρίως λόγω των ιδιαίτερων γεωγραφικών, γεωφυσικών & γεωπολιτισμικών χαρακτηριστικών της, που συνοψίζονται στην πολυνησιωτικότητά της & στη διπλή περιφερειακότητά της

Με βάση όλα τα παραπάνω και κυρίως από τη μελέτη του ΟΟΣΑ (*Περιφερειακή Πολιτική της Ελλάδας μετά το 2020*), οι ευκαιρίες βελτίωσης της αναπτυξιακής θέσης της ΠΒΑ, προσδιορίζονται στις παρακάτω παρεμβάσεις, για τους αντίστοιχους λόγους:

I. Ενίσχυση & διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης & της περιφερειακής οικονομίας προσανατολισμένη στη καινοτομία & στην ένταση γνώσης

Η ΠΒΑ αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις ως προς την εισαγωγή καινοτομιών στις παραγωγικές διαδικασίες. Η επίδοσή της στους δείκτες καινοτομίας, (*Regional Innovation Scoreboard, RII, 2021*) βελτιώθηκε οριακά τη τελευταία 10ετία, ωστόσο έχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης, αφού υστερεί σε καινοτόμες δραστηριότητες, δεν διαθέτει σημαντικές αλυσίδες αξίας ενώ έχει περιορισμένες εξαγωγές & χαμηλούς περιφερειακούς πολλαπλασιαστές

Κατά συνέπεια οι αναγκαίες παρεμβάσεις πολιτικής αναφέρονται σε δράσεις για την :

1. Ανάπτυξη ισχυρής επιστημονικής βάσης με αιχμή το Πανεπιστήμιο Αιγαίου & άλλα Ερευνητικά Κέντρα υποστηρίζοντας βασικούς οικονομικούς τομείς της ΠΒΑ προκειμένου να γίνει καινοτόμος, ανταγωνιστική & να προσελκύσει υψηλής ποιότητας ανθρώπινους πόρους
2. Ενίσχυση νεοσύστατων επιχειρήσεων στους τομείς των ΤΠΕ, των βιολογικών τροφίμων, της κοινωνικής οικονομίας, της κυκλικής οικονομίας ή άλλων κλάδων αιχμής με τη συνεργασία ερευνητικών εργαστηρίων, θερμοκοιτίδων & κέντρων επιχειρηματικότητας & καινοτομίας
3. Ανάπτυξη αλυσίδων αξίας με ισχυρές σχέσεις εισροών-εκροών σε κλάδους συγκριτικού πλεονεκτήματος με σκοπό τη διατήρηση, τοπικά, της μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας των εξαγόμενων προϊόντων
4. Ενίσχυση της συνεργασίας επιχειρήσεων-επιστημών αξιοποιώντας τα διαθέσιμα κεφάλαια για βιομηχανική έρευνα & καινοτομία

Θετικό στοιχείο, στη περίοδο 21-27, είναι η RIS3, η οποία θα λειτουργήσει κυρίως σε εθνικό επίπεδο με επαναπροσδιορισμό του ρόλου των Περιφερειών, ως σημαντική παράμετρο της ΕΣΣΕ

II. Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής & της Τοπικής Ανάπτυξης

Για την αντιμετώπιση των έντονων δημογραφικών & κοινωνικών προβλημάτων (γήρανση, ανεργία νέων, μακροχρόνια ανεργία, κίνδυνος φτώχειας) στη ΠΒΑ, που δημιουργούν άμβλυνση της κοινωνικής συνοχής με επιδείνωση, λόγω της νησιωτικότητας, παρά του ισχυρού πλεονεκτήματος στους δείκτες

ποιότητας ζωής & στο φυσικό περιβάλλον, οι παρεμβάσεις πολιτικής θα πρέπει να επιδιώκουν:

- εστίαση στη σκοπιμότητα των παρεμβάσεων με τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών σε κοινωνικές υποδομές & μείωση του κινδύνου φτώχειας & κοινωνικού αποκλεισμού
- μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των Ολοκληρωμένων Χωρικών Στρατηγικών, διευρύνοντας τη συμμετοχική διαδικασία των τοπικών φορέων τόσο κατά το σχεδιασμό όσο & κατά την εφαρμογή για την ανάδειξη της ταυτότητας κάθε νησιού, με επίκεντρο τη τοπική ανάπτυξη & τους μηχανισμούς της
- εστίαση σε δράσεις βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης & διεξόδων απασχόλησης ιδίως σε νέους & μακροχρόνια ανέργους
- συμπληρωματικότητα, με αποτελεσματικό συντονισμό από κεντρικούς φορείς των παρεμβάσεων στη ΠΒΑ όλων των Προγραμμάτων εθνικής εμβέλειας

Επιπρόσθετα των πιο πάνω κρίσιμων τομέων, σημαντικές προκλήσεις & στρατηγική της ΠΒΑ αποτελούν:

- Η θωράκιση του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος & της σπάνιας βιοποικιλότητάς της
- Η ενσωμάτωση στην αναπτυξιακή της διαδικασία των οριζόντιων πολιτικών για τη προώθηση της γαλάζιας οικονομίας, της διασυνοριακής / διακρατικής / διαπεριφερειακής συνεργασίας, τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές & των στρατηγικών για τη θαλάσσια λεκάνη
- Η μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας με παράλληλη αντικατάσταση των ρυπογόνων πηγών ενέργειας με ΑΠΕ
- Η πρόληψη & η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής & η αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων

Συνεπώς, βασική κατεύθυνση της Συνολικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής της ΠΒΑ είναι **η ενδυνάμωση & η λειτουργική διασύνδεση των παραγωγικών δραστηριοτήτων της, για μία ανταγωνιστική, εξωστρεφή, καινοτόμα αειφόρο οικονομία, συνδεδεμένοι όλοι οι τομείς της οικονομίας στο πλαίσιο της αλυσίδας αξιών ανά νησί, με έμφαση στην εμπάθυση & διεύρυνση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για το παραγωγικό μετασχηματισμό & τη κοινωνική συνοχή της Περιφέρειας**

Είναι δεδομένο ότι σημαντικό μέρος της Συνολικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής της ΠΒΑ θα χρηματοδοτηθεί από τα Προγράμματα εθνικής εμβέλειας, όπως:

- Εθνικής προτεραιότητας μεγάλης κλίμακας ερευνητικές υποδομές στο πλαίσιο της ΕΣΕΕ
- Ολοκληρωμένα συστήματα ψηφιακού μετασχηματισμού
- Προώθηση ΑΠΕ & ενεργειακή αποδοτικότητα κατοικιών & δημοσίων κτηρίων της Κεντρικής Κυβέρνησης
- Ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων & κυκλική οικονομία
- Προστασία & ανάδειξη της βιοποικιλότητας & δράσεις για την ατμόσφαιρα
- Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών & δράσεις διασυνδεσιμότητας των νησιών
- Συστήματα & μηχανισμοί έγκαιρης προειδοποίησης φυσικών κινδύνων & αντιμετώπισης τεχνολογικών κινδύνων
- Ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης & της ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων & προαγωγή των συστημάτων εκπαίδευσης εκτός των υποδομών

1.3 Η αναπτυξιακή στρατηγική του Προγράμματος

Ως μέρος της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής της ΠΒΑ, η στρατηγική του Προγράμματος, έχει ως στόχο την ενδυνάμωση της «τοπικότητας» του σχεδιασμού & της εφαρμογής του, με τη μέγιστη δυνατή σχετική κινητοποίηση όλου του δυναμικού των νησιών, καθώς & την ενδυνάμωση της οικονομικής & κοινωνικής συνοχής

Συνεπώς, η Στρατηγική του Προγράμματος προσδιορίζεται, έχοντας υπ' όψη:

- τη δυναμικά εξασφαλισμένη αναγκαία χρηματοδότηση σημαντικού μέρους της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής της ΠΒΑ από τα Προγράμματα εθνικής εμβέλειας & τη συμπληρωματικότητα των δράσεών τους με τις δράσεις του Προγράμματός της κατά την εφαρμογή των Προγραμμάτων
- τη νησιωτικότητα, που ορίζει τα στοιχεία αναπτυξιακής ιδιαιτερότητας, καθορίζοντας τη μοναδική ταυτότητα, που αποτελεί ταυτόχρονα με τους περιορισμούς & αναπτυξιακό πλεονέκτημα
- τη διαμόρφωση των νέων ενωσιακών κανονιστικών συνθηκών στη Χώρα & ιδιαίτερα στα νησιά, & τις εμπειρίες από το σχεδιασμό & εφαρμογή μέχρι σήμερα αντίστοιχων αναπτυξιακών παρεμβάσεων
- τις αναπτυξιακές ιδιαιτερότητες της ΠΒΑ σύμφωνα με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα & τις αδυναμίες της
- την επιδίωξη, σε όλους τους ΣΠ, κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, της προώθησης της γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με μία νέα προσέγγιση για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ – Μετασχηματισμός της γαλάζιας οικονομίας της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον, πυλώνας προτεραιότητας για την Ελλάδα
- τη δυνατότητα και προσπάθεια υποστήριξης επενδύσεων που συνδυάζουν τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής & της συμμετοχικότητας, της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών (χωρίς αποκλεισμούς), βιώσιμων & ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις

Προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες & να διασφαλιστεί ο έγκαιρος σχεδιασμός των προτεραιοτήτων του Προγρ/τος που έχουν συμπληρωματικότητα με σχετικές συνιστώσες/μέτρα του Ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής, Σχεδιασμού & Εφαρμογής ΕΣΠΑ στο Υπ. Ανάπτυξης & Επενδύσεων θα εκπονή σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού των συμπληρωματικοτήτων μεταξύ του ΤΑΑ & του παρόντος Προγράμματος

Η Έκθεση θα δίνει τη δυνατότητα στη Διαχειριστική Αρχή να βελτιώσει το σχεδιασμό του προγραμματισμού εργασιών του Προγρ/τος λαμβάνοντας υπόψη τα έργα & τα αποτελέσματα του ΤΑΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη αντίστοιχης σειράς συμπληρωματικών ενεργειών στο Πρόγραμμα. Στόχος είναι οι συμπληρωματικότητες να αφορούν σωστά σχεδιασμένες και χωρίς επικαλύψεις παράλληλες δράσεις ή διαδοχικές ενέργειες που εξυπηρετούν τη στοχοθεσία του Προγρ/τος

Η έκθεση θα κοινοποιείται και θα παρουσιάζεται στις συνεδριάσεις της ετήσιας αναθεώρησης & στις επιτροπές παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται

Παράλληλα, κάθε δράση του Προγρ/τος θα λαμβάνει υπ' όψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ & τη συμφωνία του με το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα ΑμεΑ & τις αρχές της ισότητας των φύλων & της μη διάκρισης, επίσης θα διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα και θα τηρείται η οδηγία Open Data Directive (Directive (EU)2019/1024)

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στη χαρτογράφηση των υποδομών & υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με τη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ & του θεσμικού πλαισίου για τη τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία & το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων & τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Τα παραπάνω βρίσκουν εφαρμογή και στις δράσεις υγείας και κοινωνικής πρόνοιας του ΣΠ2.1 και ΣΠ5,

καθώς και στις δράσεις του ΣΠ4 (ΕΚΤ+)

Ετσι, η στρατηγική του Προγρ/τος, εστιάζοντας στους παραπάνω τομείς-προτεραιότητες, δομείται αντίστοιχα στις παρακάτω 6 κύριες Προτεραιότητες (πλην ΤΒ) περιλαμβάνοντας & τους 5 ΣΠ

1.3.1 Έρευνα/καινοτομία & επιχειρηματικότητα (ΣΠ 1)

Σύμφωνα με τη σχετική μελέτη του ΟΟΣΑ, η ΠΒΑ δύναται να επωφεληθεί από τη μέτρια διαφοροποιημένη παραγωγική της βάση, ώστε να αναπτύξει αλυσίδες αξίας μέσω τοπικών δεσμών "προς τα εμπρός & προς τα πίσω" ειδικά στους κλάδους με υψηλό βαθμό εξειδίκευσης

Σημαντική παράμετρος αυτής της διαδικασίας είναι η εφαρμογή της RIS3 στο πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 με εστίαση στην επιχειρηματική ανακάλυψη. Αυτές οι προσπάθειες θα ενισχυθούν & θα διευρυνθούν σύμφωνα με την περιφερειακή διάσταση της ΕΣΣΕ όπως θα διαμορφωθεί με την επικαιροποίησή της

Ο σχεδιασμός της νέας ΕΣΣΕ προσδιορίζει 8 τομείς προτεραιότητας που ουσιαστικά ταυτίζονται με τους 8 τομείς προτεραιότητας της περιόδου 2014-2020.

Σε συνέχεια σχετικής επιστολής του Γ.Γ.Δ.Ε. & ΕΣΠΑ, με τον συντονισμό της ΕΑΣ, η ΠΒΑ εξειδικεύει τις προτεραιότητές της στο πλαίσιο αυτών των 8 τομέων, οι οποίες θα αποτελέσουν την αντίστοιχη περιφερειακή απόληξη της ΕΣΣΕ. Δύναται δε να υπάρξει περαιτέρω εξειδίκευση κατά τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο

Με βάση τις ανωτέρω προκλήσεις, το Πρόγραμμα εστιάζει στα εξής:

- ανάπτυξη μικρής κλίμακας ερευνητικών υποδομών, ενδυνάμωση των ερευνητικών δραστηριοτήτων από δημόσιους & ιδιωτικούς φορείς
- περαιτέρω υποστήριξη του περιφερειακού συστήματος διακυβέρνησης της RIS3 με διεύρυνση καθώς & εμπάθυνση της επιχειρηματικής ανακάλυψης
- υποστήριξη νέων επιχειρηματιών, επιστημόνων/ερευνητών για τη προώθηση νέων ιδεών & ερευνητικών αποτελεσμάτων ιδιαίτερα για «γαλάζια οικονομία» & σε συνέργεια με το Horizon Europe
- Ενίσχυση ΜΜΕ για την αξιοποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων δεύτερης μεταποίησης, με εξαγωγικό προσανατολισμό & με την ενσωμάτωση καινοτομιών

Σε σχέση με τα παραπάνω, λόγω των δομικών & διαρθρωτικών αδυναμιών του επιχειρηματικού ιστού της ΠΒΑ, ο τύπος της χρηματοδότησης αλλά & της μη χρηματοδοτικής στήριξης (παροχή συμβουλών, επιχειρηματική ανακάλυψη, αλληλεπιδράσεις της «τριπλής έλικας») πρέπει να περιλαμβάνει & την αντιμετώπιση του διαρθρωτικού εμποδίου από τις ατέλειες των αγορών & του επιχειρηματικού – χρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος με την κάλυψη των χρηματοδοτικών & άλλων κενών. Οι βασικές δε, ανεπάρκειες (αποτυχίες–market failures) της περιφερειακής αγοράς εμφανίζονται, τόσο στο επιχειρηματικό περιβάλλον & ιδιαίτερα στις ΜΜΕ, όσο & στο χρηματοπιστωτικό περιβάλλον της Χώρας, προβλήματα εντονότερα στη ΠΒΑ. Ως εκ τούτου, τα ζητήματα κρίσιμης μάζας & οικονομιών κλίμακας για τη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων θα πρέπει να καλυφθούν από μια στρατηγική χρηματοδότησης με ενοποιημένους πόρους, σε εθνικό / διαπεριφερειακό επίπεδο & από μια εθνική στρατηγική οικονομικού μετασχηματισμού (έξυπνης εξειδίκευσης) με περιφερειακές εξειδικεύσεις

Με αυτά τα δεδομένα η στρατηγική του Προγράμματος ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζεται με τη **Προτεραιότητα 1** στην οποία διατίθεται το 13% των πόρων του, εκτός ΤΒ. Ένα σημαντικό μέρος των πόρων αυτής της Προτεραιότητας, θα διατεθεί στις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης συμπληρωματικά προς τους πόρους του ΣΠ 5, με εστίαση σε ψηφιακές δράσεις τοπικής κλίμακας, κυρίως στους τομείς του πολιτισμού, του τουρισμού & της υγείας καθώς & για δράσεις επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εξειδίκευση κάθε Ολοκληρωμένης Χωρικής Στρατηγικής

1.3.2 Περιβάλλον, Φυσικοί Πόροι-Κλιματική Αλλαγή (ΣΠ 2)

Με βάση την υφιστάμενη κατάσταση, ως προς τις ανάγκες της ΠΒΑ σ' αυτά τα πεδία πολιτικής & λαμβάνοντας υπ' όψη τις αντίστοιχες δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τα Τομεακά Προγράμματα, το Πρόγραμμα θα καλύψει πρωτίστως ανάγκες για την ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς Γ' προτεραιότητας σύμφωνα & με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων, καθώς & ανάγκες βελτίωσης της λειτουργικότητας υφιστάμενων υποδομών σε οικισμούς Β' & Γ' προτεραιότητας. Θα επιδιωχθεί δε η διαχείριση λυμάτων σε οικισμούς Δ' κατηγορίας σε τουριστικές & σε ιδιαίτερου οικολογικού ενδιαφέροντος περιοχές, στην βάση επιχειρησιακού σχεδίου του ΥΠΕΝ & αφού καλυφθούν οι οικισμοί Γ' προτεραιότητας

Με δεδομένο ότι, σχεδόν το σύνολο των δράσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων θα χρηματοδοτηθούν από το Τομεακό Πρόγραμμα, το Πρόγραμμα της ΠΒΑ θα χρηματοδοτήσει μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές διαλογής & διαχείρισης στη πηγή στις στρατηγικές του ΣΠ5, εφ' όσον συνάδουν με τον ΠΕΣΔΑ

Πέραν των παραπάνω, το Πρόγραμμα εστιάζει & στα εξής:

- Εξασφάλιση της αυτάρκειας των νησιών της ΠΒΑ σε νερό, κυρίως με ενέργειες εξοικονόμησης σε όλα τα στάδια διαχείρισής του, σύμφωνα με την οδηγία ΟΠΥ & σε εφαρμογή των Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης που χρηματοδοτούνται στη ΠΠ 2014-2020
- Συμβολή στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, σύμφωνα με την «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», με βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημοσίων κτηρίων, πλήν της Κεντρικής Κυβέρνησης, συμπληρωματικά προς τις αντίστοιχες παρεμβάσεις του Τομεακού «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» & του RRF
- Θωράκιση των νησιών της ΠΒΑ από φυσικές καταστροφές με μέτρα πρόληψης πλημμυρών (αντιπλημμυρικά) & διάβρωσης ακτών, σε συνάρτηση με το Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στη Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ) & με τη 1η Αναθεώρηση της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας, με προμήθεια άρτιου & σύγχρονου εξοπλισμού των αρμοδίων τοπικών φορέων, συμπληρωματικά με τις δράσεις του Τομεακού «Πολιτική Προστασία», το οποίο κατά κύριο λόγο χρηματοδοτεί δράσεις έγκαιρης διάγνωσης & αντιμετώπισης κινδύνων μη οφειλόμενων στη κλιματική αλλαγή

Για την εφαρμογή της στρατηγικής του Προγράμματος, στους προαναφερθέντες τομείς, διατίθεται το 21% των πόρων του, εκτός ΤΒ στο πλαίσιο της **Προτεραιότητας 2**, ενώ παράλληλα το 57,8% των πόρων της Προτεραιότητας συμβάλλει στην Κλιματική Αλλαγή

Όσον αφορά στην αστική κινητικότητα, θα είναι μία από τις βασικές κατευθύνσεις των Στρατηγικών ΒΑΑ που προβλέπονται στην Προτεραιότητα 5 (ΣΠ 5). Με τις ανωτέρω παρεμβάσεις το Πρόγραμμα συμβάλλει στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια & το Κλίμα, στη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική & στη Στρατηγική Προσαρμογής

1.3.3 Προσπελασιμότητα/Υποδομές μεταφορών (ΣΠ 3)

Για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της διπλής περιφερειακότητας, η ολοκλήρωση των οδικών και λιμενικών υποδομών, αποτελεί βασική κατεύθυνση του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι για τις λιμενικές υποδομές, προγραμματίζονται παρεμβάσεις του Τομεακού «Υποδομές Μεταφορών», για τη συνδεσιμότητα των νησιών. Ως εκ τούτων, η στρατηγική του Προγράμματος σε συμβατότητα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών, όπως εξειδικεύεται για το Βόρειο Αιγαίο, επικαιροποιούμενο ώστε να προσαρμοσθεί στα νέα δεδομένα μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των Μεταφορών, καθώς & με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας, έχει τις πιο κάτω κύριες κατευθύνσεις:

- Αναβάθμιση & ολοκλήρωση του εσωτερικού οδικού δικτύου των νησιών της ΠΒΑ, για την κάλυψη των αναγκών ασφαλούς και ταχείας μετακίνησης προϊόντων & ανθρώπων από & προς τους εσωτερικούς οικισμούς & παραγωγικές περιοχές, τις εισόδους-εξόδους των νησιών (Λιμάνια – Αεροδρόμια) & τους τουριστικούς πόλους
- Βελτίωση της ασφάλειας στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο με πλέγμα ποικίλων σχετικών παρεμβάσεων

- Στοχευμένη βελτίωση της λειτουργικότητας λιμενικών υποδομών περιφερειακού ενδιαφέροντος με επιδίωξη την περιβαλλοντική διάσταση αυτών των παρεμβάσεων

Για την εφαρμογή της στρατηγικής του Προγράμματος σ' αυτό το τομέα, διατίθεται το 7% των πόρων του, εκτός της ΤΒ από τη **Προτεραιότητα 3**, ενώ στο πλαίσιο του ΣΠ 5 σχεδιάζεται να συμπεριληφθούν δράσεις μεταφορών & ενεργητικών τρόπων μετακίνησης, καθώς & ηλεκτροκίνησης στις ΣΒΑΑ

1.3.4 Κοινωνικές Υποδομές / ΕΤΠΑ (ΣΠ 4)

Ιδιαίτερη παράμετρο της στρατηγικής του Προγράμματος αποτελεί η αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών πρόσβασης σε ποιοτικές υποδομές εκπαίδευσης, υγείας & πρόνοιας. Συμπληρωματικά, ενισχύεται η συμβολή του πολιτισμού & τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη & κοινωνική ένταξη με τις εξής βασικές κατευθύνσεις :

- Η ολοκλήρωση & αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας για κάλυψη των αναγκών με ποιοτικές υπηρεσίες κυρίως Α' αλλά & Β' βάθμιας ιατρικής περίθαλψης, σύμφωνα με την αντίστοιχη στρατηγική του Υπ.Υγείας & τη χαρτογράφηση σε επίπεδο Περιφέρειας αυτών των αναγκών αναβάθμισης/εκσυγχρονισμού ή/επέκτασής τους
- Για την εκπαίδευση, στόχο αποτελεί η κάλυψη των αναγκών ανά νησί σε υποδομές εκπαίδευσης (κτηριακά & εξοπλισμός) όλων των βαθμίδων, κυρίως της προσχολικής, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητικών κατοικιών & της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι παρεμβάσεις στις υποδομές εκπαίδευσης θα εξειδικευθούν με επικαιροποίηση της υφιστάμενης χαρτογράφησης των αναγκών του τομέα από το Υπ. Παιδείας σε περιφερειακό επίπεδο
- Παράλληλα, επιδιώκεται η κάλυψη των έντονων & διευρυμένων αναγκών (ολοκλήρωσης & αναβάθμισης) ενός αποτελεσματικού δικτύου υποδομών κοινωνικής φροντίδας & μέριμνας κυρίως για παιδιά, ηλικιωμένους & ευπαθείς ομάδες
- Στον τομέα του πολιτισμού εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση & στόχευση η περαιτέρω προστασία, ανάδειξη & προβολή του πολιτιστικού αποθέματος της ΠΒΑ & με χρήση νέων τεχνολογιών για την αύξηση της επισκεψιμότητας στους πολιτιστικούς πόρους
- Στον τομέα του τουρισμού στοχεύεται, η προώθηση της διαχείρισης προορισμού, με τη συνεργασία ή/ε τη συμμετοχή των τοπικών φορέων, η αναβάθμιση & ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος με την ανάδειξη δημόσιων τουριστικών υποδομών & την αξιοποίηση των φυσικών πόρων κάθε νησιού

Για την εφαρμογή της στρατηγικής του Προγράμματος, στους παραπάνω τομείς, διατίθεται το 15% των πόρων του, εκτός ΤΒ, μέσω της **Προτεραιότητας 4Α**, ενώ βασική παράμετρος αύξησης της προστιθέμενης αξίας αυτών των παρεμβάσεων είναι η σχεδιαζόμενη συνέργειά τους με τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ στην Προτεραιότητα 4Β

1.3.5 Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού / Κοινωνική Ένταξη / Αντιμετώπιση της Φτώχειας / ΕΚΤ+ (ΣΠ 4)

Έχοντας υπ' όψη ότι τα σημαντικά προβλήματα, που έχουν εμφανισθεί & παραμένουν, στην αγορά εργασίας της ΠΒΑ κατά την υπερδεκαετή οικονομική κρίση, & στη συνέχεια λόγω COVID-19, θα αντιμετωπισθούν από το αντίστοιχο Τομεακό Πρόγραμμα, το Πρόγραμμα της ΠΒΑ θα εστιάσει στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων που δημιουργήθηκαν & εντείνονται για ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες & ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση της φτώχειας όταν το 21,3% του πληθυσμού της είναι σε κίνδυνο φτώχειας, έναντι 17,9% της Χώρας

Ειδικότερα, η στρατηγική του Προγράμματος, κατόπιν διαβούλευσης με τους αρμόδιους Κεντρικούς Φορείς πολιτικής, συμβάλλει στην εκπλήρωση των δεσμεύσεων που αναφέρονται στο ΕΣΠΑ, για την κοινωνική ένταξη ευπαθών ή/και περιθωριοποιημένων πληθυσμιακών ομάδων & τη παιδική φτώχεια.

Λαμβάνοντας δε υπ' όψη τον διαχωρισμό δράσεων μεταξύ Περιφερειακών & Τομεακών Προγραμμάτων, η στρατηγική του Προγράμματος, για την αγορά εργασίας & τη κοινωνική ένταξη επιδιώκει:

- Αύξηση της πρόσβασης στην απασχόληση & μείωση της ανεργίας των νέων & των μακροχρόνια ανέργων
- Δημιουργία & λειτουργία δικτύου τοπικών φορέων, εκπροσώπων επιχειρήσεων & εργαζομένων για διάγνωση αναγκών της αγοράς εργασίας σε τοπικό & περιφερειακό επίπεδο σε συνεργασία & συμπληρωματικότητα με τον αντίστοιχο Εθνικό Μηχανισμό & για τη παρακολούθηση & συντονισμό των δράσεων αντιμετώπισης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού
- Κάλυψη των αναγκών φροντίδας ατόμων που χρήζουν προστασίας, ιδιαίτερα των παιδιών & των ηλικιωμένων και για τη ισορροπία επαγγελματικής & ιδιωτικής ζωής στους παρέχοντες φροντίδα σ' αυτά τα άτομα
- Προστασία & κοινωνική ένταξη των παιδιών που ανήκουν σε ευάλωτα νοικοκυριά, καθώς & στη στήριξη μαθητών & φοιτητών ΑμεΑ, ενισχύοντας παράλληλα & τις δομές υποστήριξής τους
- Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών συμβουλευτικής, ψυχολογικής υποστήριξης, κατάρτισης & προώθησης στην απασχόληση ατόμων που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινωνικά ομάδες, όπως Ρομά ή/και Υπήκοοι Τρίτων Χωρών αιτούντες άσυλο

Επίσης η ΠΒΑ αντιμετωπίζει κοινωνικά προβλήματα περίθαλψης καθώς περισσότερο από το 13% του πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, (ΟΟΣΑ, 2020), ενώ & ένας σημαντικός αριθμός μαθητών & φοιτητών ΑμεΑ, αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας στην εκπαίδευση

Για την ιεραρχημένη αντιμετώπιση αυτών των αναγκών, σύμφωνα με την εξελισσόμενη χαρτογράφηση τους από τα αρμόδια Υπουργεία, προβλέπεται:

- Ενίσχυση της λειτουργικής ικανότητας των μονάδων Α' & Β' βάρθμιας περίθαλψης, καθώς & ψυχικής υγείας
- Κάλυψη των αναγκών περίθαλψης, υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας & υποστηρικτικής εκπαίδευσης σε άτομα ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων & των ατόμων που ανήκουν σε νοικοκυριά με ιδιαίτερα χαμηλά εισοδήματα

Για την εφαρμογή της στρατηγικής του Προγράμματος στους παραπάνω τομείς, διατίθεται το 18% των πόρων του, εκτός ΤΒ, στο πλαίσιο της **Προτεραιότητας 4B**. Ένα μέρος αυτών των πόρων του ΕΚΤ+ θα διατεθούν μέσω των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης συμπληρωματικά προς τους πόρους ΕΤΠΑ του ΣΠ 5

1.3.6 Χωρική Συνοχή & Τοπική Ανάπτυξη (ΣΠ 5)

Από σχετική μελέτη για λογαριασμό της ΕΥΔ & από τη μακρόχρονη εμπειρία & διδάγματα εφαρμογής αναπτυξιακών προγραμμάτων & παρεμβάσεων στα νησιά της ΠΒΑ κατά τις προηγούμενες περιόδους, αναδείχθηκαν τα σημαντικά μειονεκτήματα των «οριζόντιων» πολιτικών, για τους λόγους που έχουν προαναφερθεί, λόγω διαφοροποιημένων χαρακτηριστικών των νησιών & των δυνατοτήτων των τοπικών φορέων & τελικά διαφορετικών αναγκών & προοπτικών κάθε νησιού

Με προσδιορισμένη τη φυσιογνωμία, τις ανάγκες και την αναπτυξιακή κατεύθυνση κάθε νησιού, λαμβάνοντας υπόψη την χωροταξική & διοικητική διάρθρωση της ΠΒΑ, το τεκμήριο αρμοδιότητας των τοπικών φορέων, ιδίως αυτών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα & με τα αποτελέσματα της ευρείας διαβούλευσης με τους τοπικούς φορείς, είναι ώριμη επιλογή στη στρατηγική του Προγράμματος για το ΣΠ 5 η από τα κάτω προσέγγιση & εξειδίκευση του σχεδιασμού. Αυτό οδηγεί σε συνεκτικές στρατηγικές κατευθύνσεις με μεγάλη αποδοχή & στήριξη από τις τοπικές κοινωνίες & φορείς

Με αυτά τα δεδομένα, η διευρυμένη εφαρμογή & με μεγαλύτερη εμβάθυνση, Ολοκληρωμένων Χωρικών Στρατηγικών τη νέα περίοδο, θα αμβλύνει σε σημαντικό βαθμό τα προβλήματα διπλής περιφερειακότητας της ΠΒΑ και θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των πόρων

Βάσει αυτής της επιλογής συνεχίζονται, με την ανάλογη επικαιροποίηση, οι Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης της ΠΠ 2014-2020, με τις κατάλληλες προσαρμογές εμβάθυνσης στην ολοκληρωμένη προσέγγιση. Παράλληλα, διευρύνονται οι αντίστοιχες παρεμβάσεις σε χωρικό επίπεδο, ενώ ισχυροποιείται η υποστήριξη/ενδυνάμωση των φορέων στρατηγικής & των δικαιούχων με τη δημιουργία κατάλληλων μηχανισμών υποστήριξης σε περιφερειακό επίπεδο

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, η χρήση όλων των εργαλείων Χωρικής Ανάπτυξης, είναι η κυριότερη στρατηγική επιλογή της ΠΒΑ, ταυτιζόμενη με το ΣΠ 5, για την ενδυνάμωση της Χωρικής Συνοχής, βασικό παράγοντα της κοινωνικής συνοχής & της προώθησης της τοπικής ανάπτυξης, με τις εξής βασικές κατευθύνσεις:

- Οι υφιστάμενες Χωρικές Στρατηγικές θα επικαιροποιηθούν & οι νέες θα σχεδιασθούν βάσει συγκεκριμένων κατευθύνσεων με βασικό κριτήριο τη συμμετοχική διαδικασία των τοπικών φορέων στο σχεδιασμό & στην εφαρμογή
- Οι δράσεις των Στρατηγικών θα είναι συμπληρωματικές προς τις οριζόντιες δράσεις του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπ' όψη & τις οριζόντιες κατευθύνσεις του ΕΣΠΑ
- Η εφαρμογή των Στρατηγικών θα αξιολογείται on going από την ΕΥΔ
- Θα ενθαρρυνθούν & θα υποστηριχθούν οι αρμόδιοι Φορείς για ενεργό συμμετοχή τους σε εθνικά & ενωσιακά δίκτυα αντίστοιχων Στρατηγικών, για ανταλλαγή εμπειριών & συνεργασίες
- Επισπεύδονται οι διαδικασίες σχεδιασμού ή/& επικαιροποίησης των Στρατηγικών ώστε να εγκριθούν στα χρονοδιαγράμματα που ορίζει ο ΚΚΔ & το ΕΣΠΑ

Για την εφαρμογή αυτής της στρατηγικής στο πλαίσιο του ΣΠ 5, διατίθεται το 26% των πόρων του, εκτός ΤΒ, στη **Προτεραιότητα 5** ενώ οι Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης θα ενισχυθούν σημαντικά & με πόρους των ΣΠ 1 & 2 (ΕΤΠΑ) & του ΣΠ 4 (ΕΚΤ+)

1.4 Προκλήσεις ως προς τη διοικητική ικανότητα & τη διακυβέρνηση

Παρά τη σημασία της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, η κατανομή των αρμοδιοτήτων στα διάφορα επίπεδα διοίκησης αποτελεί συχνά, στη πράξη, ένα δύσκολο ζήτημα. Η λειτουργία των δικαιούχων, αναδεικνύεται ως κρίσιμη παράμετρος στην εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών. Άρα η αποτελεσματική οργάνωση & θωράκιση αυτού του επιπέδου διοίκησης, λαμβάνοντας υπ' όψη και τη νησιωτικότητα της ΠΒΑ, αποτελεί κρίσιμη παράμετρο της επιτυχίας στην εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών. Ως εκ τούτων, για την περίοδο 2021-2027 στη ΠΒΑ αναδεικνύεται η ανάγκη ενεργοποίησης & ενδυνάμωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης & ειδικότερα η ενίσχυση της ικανότητας των Δικαιούχων ως μια κρίσιμη παράμετρος στο σχεδιασμό & την αποτελεσματική εφαρμογή των αναπτυξιακών κατευθύνσεων & υλοποίηση έργων τους. Αυτό θα επιτευχθεί με την αξιοποίηση διαθέσιμων μέσων (π.χ. Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων», ΤΒ του Προγράμματος, ΜΟΔ), καθώς & των νέων θεσμών όπως οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί της Αυτοδιοίκησης

1.5 Διδάγματα

Στην εφαρμογή του Προγράμματος 2014-2020 υπήρξαν διάφορα προβλήματα/δυσκολίες/εμπόδια, που προκάλεσαν σημαντικές καθυστερήσεις & αποτελούν διδάγματα για το σχεδιασμό & την εφαρμογή του νέου Προγράμματος

Ενδεικτικά αναφέρονται :

- Η καθυστέρηση έναρξης της εκπόνησης, αλλά & οι διαδικασίες έγκρισης Στρατηγικών (RIS3, Ψηφιακά, Χωρικά)

- Η εξασφάλιση κατάλληλου ΕΦΔ, δράσεων κρατικών ενισχύσεων καθώς και η αδυναμία έγκαιρης ανταπόκρισης του ΠΣΚΕ
- Η εξειδίκευση εθνικών πολιτικών στο κοινωνικό τομέα
- Η προσαρμογή στις απαιτήσεις του συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων
- Οι αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ ΤΕΠ & ΠΕΠ
- Η προσαρμογή δικαιούχων στις απαιτήσεις του Προγράμματος & οι εν γένει αδυναμίες τους
- Οι δυσκολίες εφαρμογής του Ν.4412/2016 (περί δημοσίων συμβάσεων)

Κατά τον σχεδιασμό των Προγραμμάτων 2021-2027, τα περισσότερα από τα παραπάνω προβλήματα, έχουν αμβλυνθεί σημαντικά ή/και επιλυθεί, όπως:

- Ο σχεδιασμός των εθνικών Στρατηγικών ήδη ξεκίνησε, όπως & των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης & του ΠΕΣΔΑ, οι οποίες σε επίπεδο Περιφέρειας διασφαλίζουν την έγκαιρη ολοκλήρωσή τους
- Ο ΕΦΕΠΑΕ, ως ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων είναι ήδη σε λειτουργία ενώ σύμφωνα με το ΕΣΠΑ, ήδη έχει δρομολογηθεί η ανάπτυξη ενός νέου ΠΣΚΕ
- Για την εξειδίκευση εθνικών πολιτικών στο κοινωνικό τομέα, οι αξιολογήσεις αντίστοιχων δράσεων της περιόδου 2014-2020 & η προετοιμασία των σχετικών Εθνικών Σχεδίων Δράσης, έχουν δημιουργήσει συνθήκες έγκαιρου προσδιορισμού των σχετικών δράσεων
- Ο διαχωρισμός των δράσεων μεταξύ ΠΕΠ & ΤΕΠ, τόσο στα περιεχόμενα του ΕΣΠΑ, όσο & με ευρείες στοχευμένες διαβουλεύσεις των φορέων σχεδιασμού των Προγραμμάτων, με το συντονισμό της ΕΑΣ, ήδη εξασφαλίζεται από το σχεδιασμό των Προγραμμάτων
- Η προσαρμογή στις απαιτήσεις των κρατικών ενισχύσεων κατά την περίοδο 2014-2020 δημιούργησε εμπειρία στις Υπηρεσίες της ΕΑΣ & στις ΕΥΔ αλλά & στους δικαιούχους, ώστε οι χρόνοι & η διοικητική επιβάρυνση να έχουν μειωθεί σημαντικά
- Για τη προσαρμογή των δικαιούχων στις απαιτήσεις διαχείρισης & ενδυνάμωσης της ικανότητάς τους, το προαναφερόμενο πλέγμα ενεργειών υποστήριξης τους εξασφαλίζει την άμβλυνση του συγκεκριμένου προβλήματος. Η ΜΟΔ θα έχει σημαντικό ρόλο για ορισμένες από αυτές τις δράσεις
- Η πρόσφατη τροποποίηση του Ν.4412/2016 δημιουργεί προοπτικές άμβλυνσης των προβλημάτων που εμφανίστηκαν τη περίοδο 2014-20

Κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, η ΕΥΔ θα μεριμνήσει για την εν γένει προώθηση όπου είναι εφικτό της στρατηγικής χρήσης των δημοσίων συμβάσεων. Προς το σκοπό αυτό θα συμπεριλαμβάνει σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο στις προσκλήσεις της την εκάστοτε Εθνική Στρατηγική για τις Δημόσιες Συμβάσεις που είναι σε ισχύ & θα ενθαρρύνει τους Δικαιούχους να χρησιμοποιούν κατά το σχεδιασμό των έργων τους κριτήρια σχετικά με τη ποιότητα και το κόστος του κύκλου ζωής Ειδικότερα -και όπου είναι εφικτό νομικά & θεσμικά- θα ενθαρρύνει τους δικαιούχους των κατάλληλων έργων του Προγράμματος, να ενσωματώνουν στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων των έργων τους, περιβαλλοντικά & κοινωνικά κριτήρια καθώς & κίνητρα καινοτομίας.

· Επίσης η ομάδα JASPERS θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση του συστήματος διακυβέρνησης σημαντικών τομέων & στην ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων. Διεθνείς Οργανισμοί θα έχουν επίσης σημαντικό ρόλο όπως η ΕΤΕπ (EIB) μέσω δράσεων PASSA

· Τέλος, οι δρομολογημένες ενέργειες απλούστευσης του ΣΔΕ δημιουργούν θετικές προοπτικές για αποτελεσματικότερη εφαρμογή του Προγράμματος. Παράλληλα & σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση θα στηριχθεί στην χρήση απλοποιημένου κόστους, τουλάχιστον με τη διαδικασία των άρθρων 53-56 του ΚΚΔ, τη πλήρη ηλεκτρονική διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου & στην επέκταση της διεπαφής του, για τη βελτίωση της επικοινωνίας με τους δικαιούχους

1.6 Μακροπεριφερειακές στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες

Το Πρόγραμμα, με τη συμμετοχή της ΕΥΔ στο εθνικό δίκτυο για τη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής-Ιονίου, προσδιορίζει τις κατάλληλες & συναφείς με τη Στρατηγική του δράσεις (ιδιαίτερα στους ΣΠ 1, 2 & 4), που περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες της EUSAIR. Πρόκειται δε, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων, να ενσωματωθούν κατάλληλα, σε συνεργασία με τους εκπροσώπους της Χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής, εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στους στόχους της. Επίσης, η ΕΥΔ συμμετέχουσα στο δίκτυο που θα συγκροτηθεί στη EUSAIR, σε συνεργασία με τις άλλες ΕΥΔ του δικτύου, όταν είναι εφικτό θα προκηρύσσει & θα εντάσσει αντίστοιχα έργα, διασφαλίζοντας συνέργειες & πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</p>	<p>Η ΠΒΑ υστερεί στους δείκτες E & A και Καινοτομίας, καθώς, σύμφωνα με τον Δείκτη Περιφερειακής Καινοτομίας, κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις των Περιφερειών της ΕΕ κατέχοντας το 53% του μέσου όρου, ενώ καταλαμβάνει την 7η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας. Αν και οι επιδόσεις της Περιφέρειας, σε αυτόν τον τομέα, βελτιώθηκαν σημαντικά την τελευταία δεκαετία κατά 2,7%, η θέση της παραμένει χαμηλή. Στις δε αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν παρουσιάζεται η παραμικρή δραστηριότητα. (Εκθεση ΟΟΣΑ). Αυτή η υστέρηση συνδέεται με την έλλειψη ικανών ερευνητικών υποδομών, καθώς και επαρκούς ερευνητικού και γενικότερα εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού. Παράλληλα και σε συνδυασμό με τα παραπάνω, οι επενδύσεις/δαπάνες των επιχειρήσεων για Έρευνα και Ανάπτυξη είναι πολύ μικρές ως ποσοστό επί του περιφερειακού ΑΕΠ, με διετείς διακυμάνσεις. Εκτός τούτου, είναι πολύ μικρός ο βαθμός ενσωμάτωσης και χρήσης προϊόντων και αποτελεσμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, με πολύ μικρό βαθμό διασύνδεσής τους με τα ερευνητικά ιδρύματα τόσο της Περιφέρειας όσο και της Χώρας και με χαμηλό ποσοστό εξειδικευμένων ICT προσωπικού. Η προαναφερόμενη κατάσταση τείνει να βελτιωθεί με την εφαρμογή της Στρατηγικής RIS3, η οποία</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ενσωματώνει και τη διαδικασία της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Θα πρέπει, όμως, να υποστηριχθούν δράσεις για την αντιμετώπιση του ζητήματος της «ιδιοκτησίας» της RIS3 στην περιφερειακή της διάσταση και συγχρόνως ο χειρισμός της εφαρμογής των δράσεων E&A με τρόπο που να επιτρέπει τη σώρευση γνώσεων και δυνατοτήτων πολιτικής για την καινοτομία στη Περιφέρεια. Ως εκ τούτων, οι προκλήσεις και οι ανάγκες της Περιφέρειας ως προς αυτόν τον τομέα λαμβάνοντας υπόψη και τις δράσεις του αντίστοιχου Τομεακού εστιάζουν στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη/διεύρυνση δημόσιων και ιδιωτικών ερευνητικών υποδομών, για εστίαση και ενδυνάμωση της έρευνας σε κλάδους συναφείς με την παραγωγική δομή της Περιφέρειας. • Προσέλκυση ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού. • Ενδυνάμωση των συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων της Περιφέρειας και ερευνητικών φορέων εντός και εκτός της Περιφέρειας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. • Προώθηση της τεχνολογικής καινοτομίας στη παραγωγική και εν την γενέει επιχειρηματική λειτουργία των επιχειρήσεων
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές</p>	<p>Κύριο χαρακτηριστικό της ανάπτυξης και χρήσης ΤΠΕ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, όπως διαπιστώνεται από τα σχετικά στοιχεία του τομέα, είναι ο αργός ρυθμός και το μικρό εύρος υλοποίησης των προβλεπόμενων στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, αλλά και στην τρέχουσα, αντίστοιχες δράσεις/έργα ΤΠΕ. (https://anartyxi.gov.gr) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Με βάση τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τις οριζόντιες παρεμβάσεις των Τομεακών "Ψηφιακός</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Μετασχηματισμός" και "Ανταγωνιστικότητα" λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της Περιφέρειας, η ανάπτυξη, διεύρυνση της χρήσης και η ενίσχυση της ζήτησης για ΤΠΕ, η επέκταση της χρήσης τους για ηλεκτρονική διακυβέρνηση, με την ενίσχυση της δυνατότητας πρόσβασης όλων των πολιτών και ιδιαίτερα των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, αλλά και των επιχειρήσεων, σε προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ, αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικές ανάγκες και προκλήσεις για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ειδικότερα, η επέκταση της χρήσης ΤΠΕ σε τοπική/περιφερειακή κλίμακα, για ηλεκτρονική υγεία, τουρισμό/πολιτισμό και διοικητική εξυπηρέτηση των πολιτών σε επίπεδο Δημοτικών, Περιφερειακών ή/και Δημόσιων Υπηρεσιών, ιδιαίτερα για την άρση της απομόνωσης των μικρών και μεσαίων νησιών και των ορεινών απομακρυσμένων περιοχών στα μεγαλύτερα νησιά, αποτελεί βασική ανάγκη προς κάλυψη από το Πρόγραμμα και αντίστοιχη πρόκληση της Περιφέρειας. Για το λόγο αυτόν, οι δράσεις αυτού του Ειδικού Στόχου θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ, ΟΧΕ και ΤΑΠΤοΚ), πέραν / πρόσθετα των πόρων του Στόχου Πολιτικής 5,με στόχο τη διαφοροποίηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος των νησιών της Περιφέρειας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των νησιών, αλλά και ουσιαστικότερη εξυπηρέτηση των λειτουργικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.</p>
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της</p>	<p>RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω</p>	<p>Ο δευτερογενής και τριτογενής τομέας στην Περιφέρεια εκπροσωπούνται από πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, κατά κανόνα ατομικές ή</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	παραγωγικών επενδύσεων	οικογενειακές. Μόνο το 2,2% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας απασχολούν περισσότερους από 20 εργαζομένους η κάθε μια και ο μέσος όρος απασχολούμενων ανά επιχείρηση είναι πέντε (5) εργαζόμενοι]. Επίσης, απουσιάζουν οι παραγωγικές και λειτουργικές διασυνδέσεις, τόσο μεταξύ των τομέων και κλάδων (του δευτερογενή και τριτογενή τομέα), όσο και των οικονομικών δραστηριοτήτων των νησιών της Περιφέρειας. Το πολύ μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και ο ατομικός/οικογενειακός χαρακτήρας τους, χωρίς μηχανισμούς υποστήριξής τους, λειτουργούν ανασταλτικά στην ενσωμάτωση καινοτομιών, απ' αυτές, για αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειάς της. Ως εκ τούτων, το επίπεδο της παραγωγικότητας στο Βόρειο Αιγαίο είναι σχετικά χαμηλό, δεδομένου ότι κατέχει την 8η θέση μεταξύ των Περιφερειών της Χώρας και σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με την ΕΕ. Η παραγωγικότητα μειώθηκε σημαντικά κατά την περίοδο μετά το 2008 (κατά 2,7%). Παράλληλα, η Περιφέρεια έχει σημειώσει κάποια πρόοδο προς μια εξωστρεφή οικονομία, καθώς οι περιφερειακές εξαγωγές εμπορευμάτων είναι ίσες με 8,1% του ΑΕΠ και έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια κατά 11,1%, τοποθετώντας το Βόρειο Αιγαίο στην 7η και 3η θέση μεταξύ των Ελληνικών Περιφερειών στα αντίστοιχα στοιχεία. Παρ' όλα αυτά, το ποσοστό εξαγωγών ως προς το περιφερειακό ΑΕΠ εξακολουθεί να είναι χαμηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο και αντιπροσωπεύει το 1/4 του μέσου όρου της ΕΕ (Έκθεση ΟΟΣΑ)). Με βάση αυτά τα στοιχεία, οι ανάγκες και οι προκλήσεις της Περιφέρειας, που θα αντιμετωπισθούν από το Περιφερειακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αντίστοιχες οριζόντιες δράσεις του Τομεακού "Ανταγωνιστικότητα" ως προς την επιχειρηματικότητα, συνοψίζονται στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων, εκφραζόμενες κυρίως σε κύκλο εργασιών, με αύξηση της παραγωγικότητας, αξιοποιώντας κυρίως την τεχνολογική αλλά και την μη τεχνολογική καινοτομία. - Αύξηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων • Διαλειτουργικότητα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, τόσο χωρικά (ενδονησιωτικά και διανησιωτικά), όσο και τομεακά (δεύτερη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και διασύνδεσή τους με τον τουρισμό/πολιτισμό).
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου</p>	<p>Ως προς τον τομέα της ενέργειας, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εκτός από τα προβλήματα της χρήσης συμβατικής ενέργειας παραγόμενης από πετρέλαιο, τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής της ενέργειας είναι παλαιάς τεχνολογίας και με προβλήματα φθοράς, έτσι ώστε να μην καλύπτουν τις ανάγκες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, για τις οποίες τα νησιά της Περιφέρειας παρουσιάζουν ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα. Σε σχέση με τα παραπάνω, η ατμοσφαιρική ρύπανση στο Βόρειο Αιγαίο είναι μέτρια σε σύγκριση με άλλες Περιφέρειες, ευρισκόμενη στην 6η θέση, παρουσιάζοντας όμως, ένα από τα πιο χαμηλά ποσοστά μείωσής της. Παράλληλα, το πεπαιλωμένο οικιστικό απόθεμα των νησιών της Περιφέρειας απαιτεί δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης, ενώ η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας κατά τις παραγωγικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα υψηλή. Ως εκ τούτων, οι ανάγκες της Περιφέρειας στο τομέα της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ενέργειας προσδιορίζονται από διττή απαίτηση. Πρώτον από την απαίτηση αυτάρκειας από καθαρή ενέργεια για ανάπτυξη παραγωγικών/ αποδοτικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αλλά και για καλύτερη ποιότητα ζωής και δεύτερον, από την απαίτηση συμβολής του Προγράμματος Βορείου Αιγαίου στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ, για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Με αυτά τα δεδομένα, άμεση ανάγκη και πρόκληση της Περιφέρειας είναι η μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, με αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτηριακού αποθέματος της Περιφέρειας, με εστίαση στα δημόσια κτήρια, λαμβανομένου υπ' όψη ότι, τόσο για τα δημόσια κτήρια της Κεντρικής Κυβέρνησης που χωροθετούνται στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, για τις κατοικίες, όσο και για τις επιχειρήσεις, αντίστοιχες παρεμβάσεις θα χρηματοδοτηθούν από τα Τομεακά Προγράμματα, όπως και για την ενεργειακή αποδοτικότητα κατοικιών από το RRF.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</p>	<p>Τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τόσο κατά το πρόσφατο, όσο και κατά το απώτερο παρελθόν έχουν υποστεί σημαντικές καταστροφές από δασικές πυρκαγιές, από πλημμύρες και από σεισμούς. Με δεδομένες δε και τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, τόσο η συχνότητα, όσο και η ένταση των κινδύνων είναι ιδιαίτερα αυξημένη, συμπεριλαμβανομένων και των κινδύνων εκτεταμένης διάβρωσης των ακτών. Παρά την υλοποίηση δράσεων πρόληψης, αλλά και αντιμετώπισης των καταστροφών, με αντιπλημμυρικά έργα και κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών κατά την περίοδο 2014-2020, στο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», οι ανάγκες παραμένουν μεγάλες, λόγω και της ιδιομορφίας των γεωγραφικών και γεωφυσικών χαρακτηριστικών των νησιών. Παράλληλα, λαμβανομένου υπ' όψη του κατακερματισμού των αρμοδιοτήτων πρόληψης και αντιμετώπισης των αποτελεσμάτων της κλιματικής αλλαγής σε πολλούς περιφερειακούς και τοπικούς φορείς, οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 σε αντίστοιχες δράσεις, και κάποιες αποσπασματικές βελτίωσαν σημαντικά την ικανότητα όλων των φορέων πολιτικής προστασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Με βάση τα παραπάνω, λαμβάνοντας υπ' όψη τις προγραμματιζόμενες δράσεις οριζόντιου χαρακτήρα (σε εθνικό επίπεδο των Τομεακών Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος Βορείου Αιγαίου 2021-2027, θα καλυφθούν οι ανάγκες και προκλήσεις της Περιφέρειας για:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της ανθεκτικότητας της Περιφέρειας στην κλιματική αλλαγή. • Προστασία, πρόληψη και αποτελεσματική αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο, καθώς και των δασικών πυρκαγιών. • Αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών στα νησιά της Περιφέρειας.
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων</p>	<p>RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού</p>	<p>Με βάση τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην Ενότητα ανάλυσης των τύπων δράσεων ανά Ειδικό Στόχο, τα προβλήματα που επιζητούν λύση είναι η έλλειψη διαχείρισης λυμάτων σε οικολογικά ευαίσθητες ή/και σε τουριστικές περιοχές με μικρούς οικισμούς, ενώ απαιτείται έγκαιρη</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>		<p>ολοκλήρωση μικρού αριθμού έργων που αφορούν σε κατασκευή ΕΕΛ και δίκτυα αποχέτευσης, κυρίως σε οικισμούς Γ' κατηγορίας. Παράλληλα, ιδιαίτερη πρόκληση για την Περιφέρεια είναι η αποτελεσματική λειτουργία των υφιστάμενων υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτήσεις της Οδηγίας της 91/271/ΕΟΚ. Ως εκ τούτων, στο πλαίσιο του Προγράμματος, για τη διαχείριση των αστικών λυμάτων, θα αντιμετωπισθούν οι παρακάτω προκλήσεις / ανάγκες της Περιφέρειας στο πλαίσιο αντίστοιχων σχεδίων διαχείρισης και με σταδιακή ολιστική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπ' όψη το επικαιροποιημένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Αιγαίου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση και αποτελεσματική λειτουργία των υφιστάμενων και νέων υποδομών διαχείρισης των λυμάτων σε οικισμούς Β και Γ κατηγορίας. • Κάλυψη των αναγκών διαχείρισης λυμάτων σε οικολογικά ευαίσθητες και τουριστικές περιοχές των νησιών της Περιφέρειας, με οικισμούς Δ' Κατηγορίας, στο πλαίσιο σχετικού Σχεδίου Δράσης από το Υπ. Εσωτερικών. Όσον αφορά στο πόσιμο νερό, παρά του ότι σε όλες τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, υλοποιήθηκαν και υλοποιούνται έργα ύδρευσης, αυτά ήταν μικρής κλίμακας και δεν κάλυψαν τις ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες σε ορθολογική διαχείριση του πόσιμου νερού, βασική παράμετρος της οποίας είναι η μείωση των απωλειών κατά την επεξεργασία και διανομή του, καθώς και η αύξηση της διαθέσιμης ποσότητάς του. Ως εκ τούτων, οι κύριες ανάγκες/προκλήσεις που θα καλυφθούν από το Πρόγραμμα, για τη διαχείριση του πόσιμου νερού, αναφέρονται στα εξής: • Εξασφάλιση της

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αυτάρκειας των νησιών της Περιφέρειας σε πόσιμο νερό με τις κατάλληλες ενέργειες εξοικονόμησης, σε όλα τα στάδια διαχείρισής του και με την αξιοποίηση των κατάλληλων νέων τεχνολογιών. • Προστασία και εμπλουτισμός του υδροφόρου ορίζοντα. Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό. Αυτή η ολιστική προσέγγιση θα αντιμετωπίσει τομεακές ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, η διαχείριση της ιλύος, η ε</p>
<p>3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας</p>	<p>RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα</p>	<p>Λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της Περιφέρειας, τα μόνα μέσα μεταφοράς από και προς τα νησιά είναι θαλάσσια και αεροπορικά. Ως εκ τούτου οι σχετικοί δείκτες κίνησης /μεταφοράς είναι πάνω από τον εθνικό μέσο όρο. Παρ' όλα αυτά, η συνδεσιμότητα των νησιών της Περιφέρειας με την ηπειρωτική Χώρα συνεχίζει να είναι ελλειμματική και καθίσταται επιτακτική την βελτίωση της, για να αξιοποιηθεί η στρατηγική τους θέση και να αυξηθεί η ελκυστικότητά τους για προσέλκυση κοινωνικών και επενδυτικών/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Με αυτά τα δεδομένα, στόχος είναι η ολοκλήρωση ενός αποτελεσματικού μεταφορικού συστήματος για τη βελτιστοποίηση της ακτοπλοϊκής συνδεσιμότητας των νησιών του Βορείου Αιγαίου, τόσο με την ηπειρωτική Χώρα, όσο και μεταξύ τους. Με δεδομένο ότι το σημαντικότερο μέρος αυτού του συστήματος θα υλοποιηθεί από το Τομεακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών», το Πρόγραμμα της Περιφέρειας θα χρηματοδοτήσει στοχευμένες λιμενικές υποδομές περιφερειακής/τοπικής</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>σημασίας, εξασφαλίζοντας θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Σημαντικές επίσης ελλείψεις παραμένουν στις εσωτερικές διασυνδέσεις σε κάθε νησί, μεταξύ των οικιστικών κέντρων, και των εσωτερικών ζωνών, καθώς και μεταξύ τουριστικών και λοιπών πλουτοπαραγωγικών περιοχών με τα οικιστικά κέντρα και με τις πύλες εισόδου-εξόδου κάθε νησιού (λιμάνια-αεροδρόμια) για συνδυασμένες μεταφορές. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στην πυκνότητα του οδικού δικτύου, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι στην 6η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας, και όσον αφορά στις εμπορευματικές μεταφορές βρίσκεται στην τελευταία θέση (Εκθεση ΟΟΣΑ). Παράλληλα, ιδιαίτερα ελλειμματική είναι η οδική ασφάλεια στις μετακινήσεις/μεταφορές, ευρισκόμενη η ΠΒΑ τρίτη μεταξύ των 13 Περιφερειών στους θανάτους και τέταρτη στους τραυματίες ανά εκατομμύριο κατοίκων (EUROSTAT) Ως εκ τούτων, άμεση ανάγκη και προτεραιότητα, για την Περιφέρεια στο πλαίσιο του Προγράμματος της, είναι: • η ολοκλήρωση και αναβάθμιση του εσωτερικού οδικού δικτύου στα νησιά της Περιφέρειας για την γρήγορη και ασφαλή μεταφορά εμπορευμάτων και μετακίνηση επιβατών. • η σύνδεση των εσωτερικών ζωνών των νησιών με τις πύλες εισόδου - εξόδου. • η εξασφάλιση μεγαλύτερης οδικής ασφάλειας κατά τις επιβατικές μετακινήσεις και εμπορευματικές μεταφορές.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών,</p>	<p>Στην ΠΒΑ, σύμφωνα τη EUROSTAT η σχολική διαρροή, περιλαμβανομένης και της άτυπης κατάρτισης, είναι υψηλή, της τάξης του 17% η υψηλότερη μεταξύ 8 περιφερειών με σχετικά</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	<p>συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης</p>	<p>στοιχεία. Αντίθετα η σχολική / μαθητική διαρροή από την τυπική Δημόσια Εκπαίδευση, σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Π.Σ. my school 2017) είναι χαμηλή (1%) για το Δημοτικό Σχολείο, έναντι 1,7% στο σύνολο της Χώρας, ευρισκόμενη η ΠΒΑ στην 9η προς 10η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών. Στα ημερήσια Γυμνάσια η διαρροή φθάνει σχεδόν στο 3%, χαμηλότερα από τον μ.ο. της Χώρας (4,6%), ενώ στα ημερήσια Γενικά Λύκεια η διαρροή είναι 1,6%, ίση με τον μ.ο. της Χώρας. Στα Επαγγελματικά Λύκεια η διαρροή είναι 5,39%, η μικρότερη απ' όλες τις Περιφέρειες και πολύ χαμηλότερη από τον μ.ο. της Χώρας (8,35%). Στην προσχολική εκπαίδευση & φροντίδα η ΠΒΑ εμφανίζει υστέρηση σε σχέση με το μ.ο. της Χώρας, με το 50,5% των παιδιών κάτω των 3 ετών εκτός προσχολικής αγωγής (ΕΛΣΤΑΤ, 2020). Παράλληλα, από την χαρτογράφηση των υποδομών εκπαίδευσης του Υπ. Παιδείας σε συνεργασία με την ΕΥΔ λαμβανομένων υπ' όψη και των διαβουλεύσεων με τοπικούς φορείς διαπιστώθηκαν: -Σοβαρές ελλείψεις, στην οργανωμένη, ορθολογική χωροταξική & κοινωνική/πληθυσμιακή κατανομή των σχολικών μονάδων όλων των βαθμίδων, συμπεριλαμβανομένης & της επαγγελματικής εκπαίδευσης, & στην ποιότητα (κτηριακή & τεχνολογική) των σχολικών μονάδων. -Η ένταξη των παιδιών ηλικίας τεσσάρων (4) ετών στην υποχρεωτική εκπαίδευση έχει αυξήσει τις κτηριακές ανάγκες προσχολικής εκπαίδευσης, ενώ λόγω των συνθηκών της πανδημίας COVID-19 στην εκπαιδευτική διαδικασία δημιουργούνται ιδιαίτερες ανάγκες & προκλήσεις για πρόσθετη</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ανάπτυξη εκπαιδευτικών υποδομών Η εξειδίκευση & ιεράρχηση αυτών των αναγκών που αποτελούν προκλήσεις για να αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος εστιάζουν στα εξής: • Επέκταση & εκσυγχρονισμός των υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης & φροντίδας. • Αναβάθμιση & χωροταξικός εξορθολογισμός των υποδομών σχολικής εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων, με συμπεριλαμβανομένων & των υποδομών επαγγελματικής/τεχνικής εκπαίδευσης με έμφαση στη βελτίωση συνθηκών προσβασιμότητας και στα ολοήμερα σχολεία • Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στη μαθησιακή διαδικασία με την εξασφάλιση του κατάλληλου εξοπλισμού Στοχευμένη επέκταση & αναβάθμιση των υποδομών του Πανεπιστημίου Αιγαίου</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας</p>	<p>Η ΠΒΑ είναι στην 8η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας σε αριθμό των νοσοκομειακών κλινών ανά κάτοικο., ενώ ο δείκτης αυτός επιδεινώθηκε την τελευταία δεκαετία (Εκθεση ΟΟΣΑ). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την σε πρώτο στάδιο χαρτογράφησης του Υπ. Υγείας, στην Περιφέρεια υφίστανται 589 κλίνες στα 5 Γενικά Νοσοκομεία, εκ των οποίων δύο είναι & Κέντρα Υγείας (ΚΥ), χωροθετημένα στα 5 μεγαλύτερα νησιά. Έτσι, ο συγκεκριμένος δείκτης διαμορφώνεται στις 296 κλίνες ανά 100.000 κατοίκους για το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας & με ελλειπή βασικό σύγχρονο ιατρικό εξοπλισμό. Δύο νοσοκομεία έχουν 10 κλίνες ΜΕΘ & ένα 3 κλίνες covid-19 ΜΕΘ, αναδεικνύοντας το σημαντικό πρόβλημα της Περιφέρειας στις σε υποδομές υγείας, λόγω & της νησιωτικότητάς της. Μόνο στα 3 μεγάλα νησιά</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>(Λέσβος, Χίος, Σάμος) υφίστανται 10 ΚΥ, ενώ όσον αφορά στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ), στο σύνολο των νησιών, πέραν των ΚΥ, προσμετρούνται & 84 άλλες Μονάδες, οι οποίες με τα ΚΥ αντιστοιχούν στο 4,2% των αντίστοιχων Μονάδων της Χώρας, ποσοστό πολύ μικρό σε σχέση με τις ανάγκες για ΠΦΥ σε νησιωτική Περιφέρεια με 10 νησιά απομακρυσμένα μεταξύ τους, αλλά & πολύ απομακρυσμένα από την ηπειρωτική Χώρα. Επίσης, σημαντικές ελλείψεις παρουσιάζονται σε ασθενοφόρα, αφού μόνο στα 5 μεγαλύτερα νησιά, υπάρχουν 15 οχήματα, που λόγω αναγκών τακτικής συντήρησης, αλλά & παροπλισμού, η διαθεσιμότητά τους, σε ετήσια βάση, είναι σχεδόν μηδενική. Με αυτά τα δεδομένα, άνω του 13% του πληθυσμού της ΠΒΑ δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας. Επιπλέον, το σύστημα υγείας της Περιφέρειας πιέζεται ιδιαίτερα λόγω της COVID-19, αλλά & λόγω της εισροής μεταναστών. Ως εκ τούτων, πρόκληση, αποτελεί η ποσοτική & ποιοτική ενίσχυση των υποδομών υγείας σε όλες τις βαθμίδες & ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, ανάγκη η οποία πρέπει να καλυφθεί από το Πρόγραμμα της ΠΒΑ, εφ' όσον δεν προβλέπεται αντίστοιχο Τομεακό. Πιο συγκεκριμένα, οι ανάγκες αυτές αναφέρονται στα εξής: • Επέκταση /ολοκλήρωση εκσυγχρονισμένου δικτύου υποδομών υγείας σε κτηριακά & κυρίως σε εξοπλισμό (κατά βάση σταθερό αλλά & κινητό, συμπεριλαμβανομένων & των ασθενοφόρων), για κάλυψη των αναγκών σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας, με ποιοτικές υπηρεσίες κυρίως Α' βαθμιας, αλλά & Β'βάθμιας περίθαλψης, λαμβάνοντας υπ' όψη & τις περιόδους τουριστικής αιχμής. -σημειακές παρεμβάσεις σε</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		υποδομές ψυχιατρικής περίθαλψης.
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία</p>	<p>Μια από τις αναδυόμενες οικονομικές/επιχειρηματικές δραστηριότητες στην ΠΒΑ κατά τις προηγούμενες δεκαετίες, με τάσεις μετασχηματισμού της οικονομίας της, ήταν ο τουρισμός, με βασικές παραμέτρους ανάπτυξής της το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό της περιβάλλον. Παράλληλα, η ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας, συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην κοινωνική ένταξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, με δεδομένη την ευρεία κλίμακα τουριστικών δραστηριοτήτων και την έστω εποχική αυξημένη ζήτηση εργασίας που δημιουργούν αυτές οι δραστηριότητες. Τα τελευταία 5 χρόνια, αυτή η προοπτική οικονομικής δραστηριότητας, επλήγη, από τις αυξημένες ροές μεταναστών και από την παγκόσμια πανδημία COVID-19, με αυξημένα εμπόδια στους επισκέπτες/τουρίστες, λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της Περιφέρειας, ενώ ιδιαίτερα επλήγησαν οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, για τις οποίες η τουριστική δραστηριότητα δημιουργεί ευκαιρίες ένταξής τους στην αγορά εργασίας. Ως εκ τούτων, προκειμένου να αναστραφεί η καθοδική εξέλιξη της τουριστικής δραστηριότητας και να ενδυναμωθεί η κοινωνική και εργασιακή ένταξη ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων, απαιτείται πλέγμα δράσεων προστασίας και ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, εξειδικευόμενες αυτές οι δράσεις στο πλαίσιο του γενικότερου σχεδιασμού του Υπ. Τουρισμού/Πολιτισμού στα εξής: • Ενίσχυση και διεύρυνση του κλασικού τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας, με εστίαση στις λιγότερο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αναγνωρίσιμες, αλλά αξιόλογες, τουριστικές περιοχές ανά νησί της Περιφέρειας. • Δημιουργία διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος, βασιζόμενο στο ιδιαίτερο περιβάλλον κάθε νησιού, με παράλληλη προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού και γεωφυσικού πλούτου κάθε νησιού. • Οργανωμένη σύγχρονη προβολή και αποτελεσματική διαχείριση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας, ως ιδιαίτερο τουριστικό προορισμό, μέσω της ανάπτυξης DMO. Η ανάδειξη του πολιτισμού ως του κύριου παράγοντα της ενδυνάμωσης / εμπλουτισμού και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος είναι μία από τις κύριες κατευθύνσεις των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του ΣΠ5. σημειώνεται ότι η ανάδειξη του πολιτισμού ως κύριου παράγοντα ενδυνάμωσης/εμπλουτισμού και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος, είναι μια από τις κύριες κατευθύνσεις των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης στο ΣΠ5.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.</p>	<p>Στην ΠΙΒΑ το μεγαλύτερο πρόβλημα της Αγοράς Εργασίας είναι η ανεργία των νέων, η οποία αυξήθηκε δραματικά τα έτη 2017 & 2018 με πτώση το έτος 2019 & σταθεροποιήθηκε στα επίπεδα του 41,4% το έτος 2020, παραμένοντας υψηλότερη κατά 6,5 μονάδες από την αντίστοιχη της Χώρας. Επίσης, σημαντικό πρόβλημα είναι η μακροχρόνια ανεργία, η οποία αν & μειώθηκε κατά τα έτη 2019 & 2020 & είναι χαμηλότερη από την αντίστοιχη της Χώρας, παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα (58,4% επί των ανέργων & 9,7% επί του εργατικού δυναμικού). Οι συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων επλήγησαν ιδιαίτερα από την οικονομική ύφεση, αλλά & από τις επιπτώσεις της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>πανδημίας COVID-19, παράγοντες που επηρέασαν την επιχειρηματικότητα, ιδίως τις πολύ μικρές & μικρές επιχειρήσεις & κατ' ακολουθία την αγορά εργασίας, συμβάλλοντας στην επιδείνωση της κατάστασης αυτών των κατηγοριών ανέργων, αλλά & άλλων ευπαθών ομάδων, οι οποίες έχουν ως μια διέξοδο την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Ως προς αυτή τη δραστηριότητα στην ΠΒΑ το 2018 λειτουργούσαν 29 κοινωνικές επιχειρήσεις με 261 μέλη. Την διετία 2019-2020 έπαψαν να λειτουργούν 4 από αυτές με 24 μέλη & έτσι λειτουργούν 25 κοινωνικές επιχειρήσεις με 237 μέλη. Κατά τις περιόδους 2007-2013 & 2014-2020 δεν υπήρξαν παρεμβάσεις ενίσχυσης της κοινωνικής οικονομίας λόγω καθυστέρησης διευθέτησης θεσμικών, διοικητικών & διαχειριστικών ζητημάτων σε εθνικό επίπεδο. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων & λαμβάνοντας υπ' όψη ότι τα Τομεακά Προγράμματα «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή» & «Ανταγωνιστικότητα» θα χρηματοδοτήσουν οριζόντιες παρεμβάσεις για την αγορά εργασίας & την επιχειρηματικότητα αντίστοιχα & με τη διευθέτηση των ζητημάτων που υπήρξαν σε εθνικό επίπεδο για την ενίσχυση της Κοινωνικής Οικονομίας, το Πρόγραμμα της Περιφέρειας θα εστιάσει σε κατάλληλες δράσεις για:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της πρόσβασης στην απασχόληση/αυτοαπασχόληση, κυρίως νέων & μακροχρόνια ανέργων με εστίαση αυτών των δράσεων στις Στρατηγικές ΟΧΕ συμπληρωματικά με τις δράσεις του ΣΠ 5 • Συνέχιση & ενίσχυση του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας με ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών Εταίρων • Διεύρυνση και

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		ανάπτυξη/ενδυνάμωση της κοινωνικής οικονομίας, με υποστήριξή της σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων της
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων	Εκτός από τα δύο σημαντικά προβλήματα στην Αγορά Εργασίας της ΠΒΑ που αναφέρθηκαν στον Ειδικό Στόχο ESO4.1, ένα επίσης σοβαρό πρόβλημα είναι η ιδιαίτερα δυσμενής θέση των Γυναικών της Περιφέρειας στην Αγορά Εργασίας, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανεργία, αλλά & στη συμμετοχή τους στην Αγορά Εργασίας υπό την έννοια του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Συγκεκριμένα, η ανεργία των Γυναικών στην ΠΒΑ ενώ μειώνεται το 2019 & το 2020, παραμένει υψηλότερη κατά 10 μονάδες από την αντίστοιχη των Ανδρών & κατά 2,5 μονάδες από την ανεργία των Γυναικών σε επίπεδο Χώρας. Πολύ δε δυσμενέστεροι είναι οι δείκτες ανεργίας των νέων Γυναικών & των μακροχρόνια ανέργων Γυναικών. Παράλληλα, όσον αφορά στη συμμετοχή των Γυναικών στην αγορά εργασίας, αυτή είναι πολύ μικρότερη από των Ανδρών & ενώ μέχρι & το έτος 2018 η θέση τους βελτιωνόταν, τα έτη 2019 & 2020 τα ποσοστά συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας μειώνονται μεγαλώνοντας το χάσμα μεταξύ Ανδρών & Γυναικών, όπως επίσης είναι μεγάλο το χάσμα στα ποσοστά απασχόλησης με 19 ποσοστιαίες μονάδες μικρότερο των Γυναικών έναντι των Ανδρών. Όλα τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ένα διαχρονικό πρόβλημα στην αγορά εργασίας των Γυναικών της Περιφέρειας με κίνδυνο όλο & μεγαλύτερης εξόδου από την αγορά εργασίας. Ως εκ τούτου, με δεδομένες τις οριζόντιες παρεμβάσεις των αντίστοιχων Τομεακών Προγραμμάτων στην Αγορά Εργασίας

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>& στην Επιχειρηματικότητα, σημαντική πρόκληση για την Περιφέρεια είναι η εστίαση της στρατηγικής του Προγράμματός στην αντιμετώπιση του προβλήματος του γυναικείου εργατικού δυναμικού προς τις εξής κατευθύνσεις: • Δημιουργία συνθηκών αύξησης της συμμετοχής στην αγορά εργασίας & στην απασχόληση των γυναικών, ιδίως μέσω της αυτοαπασχόλησης. • Εξασφάλιση της ισορροπίας των εργαζομένων γυναικών μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, με διευκολύνσεις των εργοδοτών για αύξηση του ελεύθερου χρόνου & αύξηση του αριθμού των εργαζομένων γυναικών στις επιχειρήσεις.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες</p>	<p>Από τα στοιχεία της EUROSTAT ως προς τη σχολική διαρροή, συμπεριλαμβανομένης και της άτυπης κατάρτισης, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για τη σχολική διαρροή στα Δημοτικά Σχολεία Α' & Β' βάθμιας Γενικής & Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, σε σχέση με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την παιδική φτώχεια & τη συμμετοχή των παιδιών στον προσχολική αγωγή/εκπαίδευση & φροντίδα, διαπιστώνεται ότι η παιδική φτώχεια συνδέεται, σε σημαντικό βαθμό με την αποχή από την προσχολική αγωγή & φροντίδα, ενώ δεν συνεδέεται με τη Δημόσια Γενική Α' & Β' βάθμια & Επαγγελματική εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, ενώ η παιδική φτώχεια στην ΠΒΑ είναι υψηλή (37,4%) κατέχοντας την 3η θέση μαζί με την ΑΜΘ μεταξύ των 13 Περιφερειών, οι δείκτες σχολικής διαρροής είναι χαμηλοί έως πολύ χαμηλοί & σε σχέση με τις άλλες Περιφέρειες. Αντίθετα, η αποχή των παιδιών στην ΠΒΑ από την προσχολική αγωγή & φροντίδα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>είναι υψηλή έως πολύ υψηλή, ιδιαίτερα για τα παιδιά άνω των 4 ετών μέχρι την ηλικία Α' τάξης Δημοτικού, κατέχοντας τις πρώτες θέσεις η ΠΒΑ μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας.</p> <p>Παράλληλα, η ΠΒΑ παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό μαθητών με Αναπηρία ή/ε με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ), το 10,7% του συνολικού μαθητικού πληθυσμού. Εξ' αυτών το 7,8% φοιτούν σε Σχολεία Ειδικής Αγωγής & το 66,4% (το υψηλότερο ανά Περιφέρεια) λαμβάνει υπηρεσίες υποστήριξης σε τμήματα ένταξης, ενώ μόνο το 22,0% λαμβάνει υπηρεσίες υποστήριξης από εκπαιδευτικό της τάξης. Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία, οι κύριες προκλήσεις της ΠΒΑ που πρέπει να αντιμετωπισθούν από το Πρόγραμμά της, για μεν τη σχολική διαρροή καλύπτονται από τις υποδομές σχολικής & κύριας προσχολικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO4.2, με δεδομένο ότι τα εκπαιδευτικά ζητήματα αντιμετωπίζονται από το Τομεακό «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή», για δε τους μαθητές ΑμεΑ ή/ε με ΕΕΑ είναι η ενίσχυση της εκπαιδευτικής υποστήριξης. Ως εκ τούτου βασική κατεύθυνση του Προγράμματος είναι η ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία προϋποθέσεων γι' αυτή την κατηγορία των μαθητών συμμετοχή στην εκπαίδευση & στη μαθησιακή ένταξη, υποστηρίζοντας το Πρόγραμμα, τόσο μεμονωμένους μαθητές, όσο & ενισχύοντας συμβουλευτικές & υποστηρικτικές δομές μαθητικής υποστήριξης & συνεκπαίδευσης.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής,</p>	<p>Βασική κατεύθυνση της στρατηγικής της Περιφέρειας είναι η αντιμετώπιση του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού των ευπαθών ομάδων,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	<p>μέσω διαδικασιών & ενεργειών υποστήριξης της κοινωνικής & εργασιακής ένταξής τους. Με δεδομένο ότι δύο κύριες ευπαθείς ομάδες στην ΠΒΑ (άνεργοι νέοι & μακροχρόνια άνεργοι) υποστηρίζονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου ESO4.1, δύο άλλες κατηγορίες ευπαθών ομάδων είναι οι ΑμεΑ & οι ηλικιωμένοι, με ιδιαίτερα έντονο το πρόβλημα στην ΠΒΑ οι ηλικιωμένοι, λόγω του υψηλού & συνεχώς αυξανόμενου δείκτη γήρανσης, σε συνδυασμό, αφ' ενός με τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις της υπερδεκαετούς δημοσιονομικής κρίσης & οικονομικής ύφεσης & της πάνω από δυο χρόνια πανδημίας COVID-19, αφ' ετέρου της διπλής περιφερειακότητας των νησιών & της εξ' αυτής απομόνωσής τους. Ως εκ τούτων, σε συνδυασμό με τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που προβλέπονται στο Πρόγραμμα για τα άτομα άνω των 75 ετών με συγχρηματοδότηση του ΕΤΠΑ στον Ειδικό Στόχο RSO4.3, στον παρόντα Ειδικό Στόχο με την συγχρηματοδότηση του ΕΚΤ+, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί η πρόκληση της κοινωνικής ένταξης & της ενεργούς γήρανσης για τους ηλικιωμένους 65-74 ετών, ο αριθμός των οποίων στην ΠΒΑ υπερβαίνει τις 25.000 (με αναγωγή στην ΠΒΑ στοιχείων σε επίπεδο Χώρας υπολογίζοντας & το μεγαλύτερο δείκτη γήρανσης στην Περιφέρεια). Παράλληλη κατεύθυνση της στρατηγικής του Προγράμματος είναι η κοινωνική & εργασιακή ένταξη των Ατόμων με Αναπηρίες, τα οποία βάσει στατιστικών στοιχείων αυτά τα άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια για πρόσβαση στην απασχόληση με αποτέλεσμα να στερούνται τα βασικά για αξιοπρεπή εργασία & διαβίωση. Συγκεκριμένα, τα ΑμεΑ με σοβαρή</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αναπηρία έχουν πρόσβαση στην απασχόληση σε μικρότερο ποσοστό από 20%, ενώ με μέτρια αναπηρία το ποσοστό πρόσβασης στην απασχόληση είναι μικρότερο του 40%. Με βάση αυτά τα δεδομένα, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι για τους μαθητές ΑμεΑ προβλέπονται παρεμβάσεις υποστήριξης τους στον Ειδικό Στόχο του ΕΚΤ+ ΕSO4.6, στο πλαίσιο του παρόντος Ειδικού Στόχου η αντιμετώπιση των προκλήσεων που προαναφέρθηκαν θα έχει τις εξής κατευθύνσεις: • Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στους ηλικιωμένους με κύριο στόχο τις ηλικίες 65-74 ετών. • Προώθηση στην απασχόληση Ατόμων με Αναπηρία. • Υποστήριξη Φοιτητών με Αναπηρία για πλήρη συμμετοχή τους στις εκπαιδευτικές & ερευνητικές δραστηριότητες του Πανεπιστημίου Αιγαίου</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών</p>	<p>Η ΠΒΑ αποτελεί την κύρια είσοδο στη Χώρα του συντριπτικά μεγαλύτερου μέρους προσφύγων/μεταναστών, Υπηκόων Τρίτων Χωρών (ΥΤΧ). Τέσσερα (4) από τα 10 νησιά της είναι οι περιοχές πρώτης υποδοχής αυτών των ατόμων, με ιδιαίτερα ελλειμματικές σε δυναμικότητα αναγκαίες υποδομές. Έτσι, οι διαμένοντες, έστω & προσωρινά, ΥΤΧ, υπερκαλύπτουν τη δυναμικότητα των σχετικών υποδομών στο τετραπλάσιο. Συγκεκριμένα, τον 12ο του έτους 2019 τα 4 νησιά της Περιφέρειας φιλοξενούσαν περίπου 37.000 ΥΤΧ, ενώ η δυναμικότητα των αντίστοιχων υποδομών υπερέβαινε κατά τι τις 7.000 άτομα (Υπ. Προστασίας του Πολίτη, 2020). Με δεδομένες τις δυσκολίες άμεσης εξυπηρέτησης των αναγκαιών διαδικασιών ελέγχου & μετακίνησης αυτού του μεγάλου πλήθους ΥΤΧ, η</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>«προσωρινή» παραμονή τους διαρκεί μεγάλα χρονικά διαστήματα, δημιουργώντας σοβαρά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα στους κατοίκους/κοινωνίες των νησιών της Περιφέρειας, αλλά & στους ίδιους τους ΥΤΧ, οξύνοντας αυτή η κατάσταση τις συνθήκες κοινωνικοοικονομικής λειτουργίας των νησιών της ΠΒΑ. Ως εκ τούτων σημαντική πρόκληση για την αντιμετώπισή της από το Πρόγραμμα είναι η άμβλυνση της έντασης που δημιουργείται από τις προαναφερθείσες συνθήκες «προσωρινής» παραμονής των ΥΤΧ στα νησιά της Περιφέρειας. Προς αυτή την κατεύθυνση, στο πλαίσιο του παρόντος Ειδικού Στόχου, σχεδιάζονται οι παρακάτω αντίστοιχες παρεμβάσεις, οι οποίες είναι σε απόλυτη συνάφεια με την Εθνική Στρατηγική για την ένταξη ΥΤΧ της Χώρας με αρμόδιο φορέα το Υπ. Μετανάστευσης & Ασύλου. Συγκεκριμένα, στοχεύεται: • Η αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων περίθαλψης των εκάστοτε προσωρινά διαμενόντων ΥΤΧ, κυρίως με την υποστήριξη διαπολιτισμικής μεσολάβησης. • Η αξιοποίηση της εμπειρίας του Προγράμματος «ΗΛΙΟΣ», για ολοκληρωμένες δράσεις, κυρίως κοινωνικής ένταξης, με την προοπτική & της εργασιακής ένταξης όσων ΥΤΧ παραμείνουν στα νησιά της ΠΒΑ, με κύριες κατευθύνσεις αυτών των δράσεων: - Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους ΥΤΧ. - Ενημέρωση & ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών & των ΥΤΧ για αντιμετώπιση των προκαταλήψεων & των φοβικών στοιχείων. Σημειώνεται δε ότι, ειδικές δράσεις για τα παιδιά των ΥΤΧ (προσφύγων/μεταναστών) περιλαμβάνονται στο Τομεακό «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή», με φορέα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		πολιτικής & εφαρμογής το Υπ. Παιδείας
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά</p>	<p>Στην ΠΒΑ δεν συγκεντρώνεται μεγάλος πληθυσμός Ρομά. Έχουν καταγραφεί 19 οικισμοί (το 5,4% των οικισμών Ρομά στη Χώρα), με πληθυσμό 755 άτομα Ρομά (το 0,7% του συνολικού πληθυσμού Ρομά στη Χώρα), κατατάσσοντας την ΠΒΑ στη μέση θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας ως προς τον αριθμό των οικισμών & στη 10η θέση ως προς τον πληθυσμό Ρομά. Σχεδόν το 44% του πληθυσμού Ρομά στην ΠΒΑ καταγράφονται στις «άκρως υποβαθμισμένες περιοχές» των νησιών της, ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός των Ρομά ισοκατανέμεται σε καταυλισμούς τους εντός μεικτών οικισμών & ως μέρος μιας γειτονιάς (Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης Κοινωνικής Ένταξης στην ΠΒΑ). Επίσης, σχεδόν το 50% του πληθυσμού των Ρομά στην ΠΒΑ έχουν εξυπηρετηθεί από τις δομές υποστήριξης των Ρομά στην Περιφέρεια την περίοδο 2020-2021 μέχρι & το έτος 2019, ποσοστό αυξανόμενο τα υπόλοιπα δύο χρόνια, μέχρι & το 2021. Τα κύρια προβλήματα της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας είναι η συγκέντρωση της διαμονής τους σε περιοχές/οικισμούς πολλών οικογενειών που διαβιούν κάτω από τα όρια της φτώχειας, επιδεινώνοντας έτσι τις συνθήκες διαβίωσης & τους συνολικού πληθυσμού των συγκεκριμένων περιοχών, η αυξημένη ανεργία με παράλληλη, παιδική εργασία & η αυξημένη εγκατάλειψη της τυπικής εκπαίδευσης (περισσότερο του 50%) & εν κατακλείδι ο κοινωνικός αποκλεισμός & η περιθωριοποίησή τους, ακόμα & ως προς τις συνθήκες διαβίωσης & την υγειονομική περίθαλψη. Προκειμένου να</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αντιμετωπισθούν, σ' έναν ικανοποιητικό βαθμό τα παραπάνω προβλήματα της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας, παρά το σχετικά μικρό μέγεθός της, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι ειδικές δράσεις για τα παιδιά Ρομά προβλέπονται στο Τομεακό «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή» με φορέα πολιτικής & υλοποίησης το Υπ. Παιδείας & Θρησκευμάτων, το Πρόγραμμα στοχεύει προς τις εξής κατευθύνσεις στο πλαίσιο του παρόντος Ειδικού Στόχου: • Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού Ρομά στην Περιφέρεια. • Ενσωμάτωση των Ρομά στις κοινωνίες των νησιών & στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.</p>	<p>Η υπερδεκαετής οικονομική κρίση που έπληξε τη Χώρα και η αμέσως μετά εμφάνιση της παγκόσμιας πανδημίας COVID-19, δημιούργησαν νέα & αύξησαν υφιστάμενα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα σε σημαντικό μέρος του πληθυσμού της Περιφέρειας, όπως παιδιά, ηλικιωμένους και άλλες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Αυτά τα προβλήματα εστιάζουν κυρίως στη συρρίκνωση των εισοδημάτων, στην ανασφάλεια της εργασίας, στην αποχή των παιδιών από την προσχολική αγωγή & φροντίδα, ιδίως των φτωχών νοικοκυριών, στην υποβάθμιση της υγειονομικής περίθαλψης, στην έξαρση της οικογενειακής βίας και στην εν γένει υποβάθμιση της ποιότητας ζωής. Ανταποκρινόμενη σ' αυτές τις προκλήσεις η Περιφέρεια λαμβάνοντας υπ' όψη τις προτεραιότητες του Υπ Υγείας και του Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σημαντικό μέρος των οποίων χρηματοδοτείται από τα Περιφερειακά Προγράμματα, σχεδιάζονται στο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>πλαίσιο του Προγράμματός της, παρεμβάσεις προς τις παρακάτω κατευθύνσεις, με στόχο τη συμπληρωματικότητα των σχετικών δράσεων με τις αντίστοιχες παρεμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο των Ειδικών Στόχων του ΣΠ4. • Κάλυψη των αναγκών περίθαλψης, και παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας σε άτομα κοινωνικά ευαίσθητων πληθυσμιακών ομάδων, και εκείνων που ανήκουν σε νοικοκυριά με ιδιαίτερα χαμηλά εισοδήματα. • Αύξηση της συμμετοχής των παιδιών στην προσχολική αγωγή & φροντίδα, ιδίως παιδιών σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, με στόχο παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στο παιδί. • Άμεση και πλήρης πρόσβαση, χωρίς αποκλεισμούς σε υγειονομικές υπηρεσίες κυρίως Α' βάρθμιας φροντίδας υγείας & λοιπές κοινωνικές υπηρεσίες. • Ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας που βασίζονται στην οικογένεια & στην κοινότητα, όπως Α' βάρθμιας φροντίδας και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε γυναίκες που βιώνουν ενδοοικογενειακή βία, καθώς και σε περιθωριοποιημένα άτομα εκτός αγοράς εργασίας, που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό ή/και βιώνουν συνθήκες φτώχειας. • Εξάλειψη της ιδρυματοποίησης ατόμων με μόνιμα προβλήματα υγείας/ψυχικής υγείας ή/και εξαρτήσεων και προώθηση του θεσμού της αναδοχής Οι δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο της ΕΣΚΕ, του Εθνικού Πλαισίου Στρατηγικής για την Αποιδρυματοποίηση του Εθν. Σχεδίου δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, της Ευρωπαϊκής Πολιτικής "Εγγύηση για το παιδί"</p>
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού	ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή	Το ποσοστό φτώχειας στην Περιφέρεια Βορ. Αιγαίου είναι μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p>	<p>Μέσο Όρο της Χώρας φθάνοντας στο 37,4%, κατατασόμενη η ΠΒΑ στην τρίτη θέση μαζί με την Περιφέρεια ΑΜΘ μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας. Παράλληλα, σε εθνικό επίπεδο ο κίνδυνος φτώχειας είναι σημαντικά μεγαλύτερος στους ανέργους, παρουσιάζοντας σημαντική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών με μεγαλύτερους κινδύνους για τους άνδρες. Επίσης, σημαντικά είναι τα ποσοστά κινδύνου φτώχειας στις μονογονεϊκές οικογένειες και στα ΑμεΑ. Σύμφωνα με τους δείκτες για τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού της Χώρας (ΕΛΣΤΑΤ 2021) διαπιστώνεται ότι η στέρηση βασικών αγαθών και υπηρεσιών δεν αφορά μόνο στον πληθυσμό που βρίσκεται σε φτώχεια, αλλά και σε μέρος πληθυσμού εκτός κατάστασης φτώχειας. Το 50,4% του πληθυσμού δηλώνει αδυναμία αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, ενώ πάνω από το 50% του πληθυσμού δηλώνει αδυναμία εξόδων για μια εβδομάδα διακοπές. Όλα τα παραπάνω στοιχεία φτώχειας δρουν μεγεθυντικά στην περίπτωση των παιδιών, ενώ στο σύνολό τους, λόγω του μεγαλύτερου γενικού ποσοστού φτώχειας στο Βόρειο Αιγαίο, στην Περιφέρεια μεγεθύνονται. Προκειμένου να αντιμετωπισθούν αυτές οι ανάγκες/προκλήσεις στην Περιφέρεια Βορ. Αιγαίου στοχεύεται η άμβλυνση/εξάλειψη όλων των αρνητικών επιπτώσεων της φτώχειας, ιδιαίτερα εκείνες που έχουν αντίκτυπο στα παιδιά και στους εφήβους είτε βιώνοντας συνθήκες φτώχειας, είτε κινδυνεύοντας να περιέλθουν σε συνθήκες φτώχειας λαμβάνοντας υπ' όψη ότι για τα παιδιά των Ρομά και των προσφύγων/μεταναστών προβλέπονται δράσεις στο Τομεακό «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Συνοχή» Παράλληλα, στοχεύεται η δημιουργία αποτελεσματικού δικτύου παροχής των αναγκαίων υπηρεσιών ή/και λοιπών μέσων για την αντιμετώπιση των παραγόντων που συμβάλλουν στην εμφάνιση συνθηκών φτώχειας & κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης και της κάλυψης στέγασης για ιδιαίτερα χαμηλού εισοδηματικού επιπέδου άτομα. Οι δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» (Child Guarantee) καθώς και του υπό έγκριση Εθνικού Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί» το οποίο έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του Εθνικού Πλαισίου Στρατηγικής για την Αποιδρυματοποίηση στην Ελλάδα (με βάση το υφιστάμενο σχέδιο) καθώς & της ΕΣΚΕ ενώ έχουν ληφθεί υπόψη διαθέσιμα στοιχεία στο επίπεδο της Περιφέρειας</p>
<p>5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών</p>	<p>RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p>	<p>Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, έχει έξι (6) οικισμούς με λειτουργίες αστικών κέντρων στα τέσσερα μεγάλα και μεσαία νησιά (Λέσβος, Χίος, Σάμος και Λήμνος), με πληθυσμό από 5.323 μέχρι 27.871 κατοίκους. Οι μεγαλύτεροι από αυτούς είναι η Μυτιλήνη και Χίος με αντίστοιχους πληθυσμούς 27.871 και 26.850 κατοίκους, αντιπροσωπεύοντας αθροιστικά το 70% του συνολικού "αστικού" πληθυσμού των έξι (6) οικισμών της Περιφέρειας. Τα συγκεκριμένα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της ΕΥΔ αντιμετωπίζουν σχεδόν ομοειδή προβλήματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διατάραξη του τοπίου των πόλεων και επαναδημιουργία ελλείμματος σε περιβαλλοντικές υποδομές, ελεύθερους χώρους και αστικό πράσινο.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<ul style="list-style-type: none"> • Κυκλοφοριακά προβλήματα και ιδιαίτερες δυσκολίες στη ρύθμιση συνδέσεων πόλης – λιμένα – αεροδρομίου. • Ελλείψεις στις υφιστάμενες χερσαίες εγκαταστάσεις στα αντίστοιχα λιμάνια, ιδιαίτερα στη Μυτιλήνη, με αποτέλεσμα δυσλειτουργίας, τόσο των λιμένων, όσο και του αστικού ιστού. • Περιορισμένη δυνατότητα ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα στον τομέα των υπηρεσιών. • Υποβάθμιση του αρχιτεκτονικού πλούτου στον ιστορικό ιστό των πόλεων. • Το εσωτερικό οδικό δίκτυο των πόλεων, ειδικά της Χίου, είναι δυσλειτουργικό. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται σχεδιάζεται η επικαιροποίηση των ήδη υλοποιούμενων Στρατηγικών ΒΑΑ, με διεύρυνση και εμβάθυνση των στόχων και των αντίστοιχων δράσεων, προς τις εξής κατευθύνσεις: • Αύξηση της λειτουργικότητας των δύο αστικών κέντρων, ώστε να μετασχηματιστούν σε πόλους διάχυσης της ανάπτυξης όλης της Περιφέρειας, λόγω του μεγέθους τους και του χαρακτήρα που έχουν διαμορφώσει διαχρονικά στο αναπτυξιακό γίγνεσθαι της Περιφέρειας. • Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, προώθηση της κοινωνικής οικονομίας, αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος ιδιαίτερα στις υποβαθμισμένες γειτονίες, μεταξύ άλλων και μέσω της στήριξης των ΜΜΕ. • Ενίσχυση της αστικής κινητικότητας με χρήση και άλλους είδους μετακινήσεων (πχ ποδηλατόδρομοι ή/και ηλεκτροκίνηση μέσω μαζικής μεταφοράς). • Ενίσχυση της ικανότητας των Αστικών Αρχών για σχεδιασμό, προγραμματισμό και εφαρμογή, ολοκληρωμένων στρατηγικών ΒΑΑ.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών</p>	<p>RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>Από την ανάλυση των διαχρονικών κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας διαπιστώνεται ότι κύριο χαρακτηριστικό είναι, αφ' ενός οι έντονες διανησιωτικές αναπτυξιακές ανισότητες, αφ' ετέρου οι ενδονησιωτικές ανισότητες. Οι αναπτυξιακές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο μεγάλων νησιών, τουλάχιστον ως προς τον πληθυσμό τους, αλλά και σε συνδυασμό με την έκτασή τους (Λέσβος, Χίος), καθώς και με τα μεσαίου μεγέθους νησιά (Σάμος και Λήμνος) και κυρίως με τα μικρά νησιά (Ικαρία, Φούρνοι, Θύμαινα, Ψαρά και Οινούσες), αναφέρονται σε δημογραφικά, οικονομικά / παραγωγικά, εισοδηματικά χαρακτηριστικά, καθώς και σε δείκτες εξυπηρέτησης και ευημερίας των πολιτών. Αντίστοιχες ανισότητες, οξυνόμενες διαχρονικά, διαπιστώνονται μεταξύ των αστικών κέντρων των νησιών (Μυτιλήνη και Χίος) με τις περιοχές της υπαίθρου αυτών των δύο μεγάλων νησιών. Με βάση αυτά τα χωροταξικά/αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και των αναπτυξιακών προβλημάτων που δημιουργούν οι ενδοπεριφερειακές και διαπεριφερειακές ανισότητες, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, μέσω του νέου Προγράμματός της, θέτει τους παρακάτω στόχους, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι αντίστοιχες αναπτυξιακές προκλήσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενδυνάμωση της χωρικής, λειτουργικής και κοινωνικής συνοχής, για την άμβλυνση των γνωρισμάτων της διπλής περιφερειακότητας. • Άρση της απομόνωσης και ανάσχεση της απερίμωσης των πολύ μικρών νησιών, και των ορεινών και ημιορεινών εσωτερικών ζωνών των

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>μεγαλύτερων νησιών της Περιφέρειας. • Ανάπτυξη διανοητικών παραγωγικών/ οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. • Ενδυνάμωση/ενίσχυση της ικανότητας των τοπικών και περιφερειακών φορέων, για σχεδιασμό, διαχείριση και εφαρμογή ολοκληρωμένων Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης. Οι παραπάνω προκλήσεις θα αντιμετωπισθούν με τον ορθολογικό και από τα κάτω προς τα πάνω σχεδιασμό: α) Μίας Στρατηγικής ΟΧΕ για τα πέντε (5) μικρά νησιά β) Τεσσάρων (4) Στρατηγικών ΤΑΠΤοΚ για τα νησιά Λέσβου και Χίου (πλην των αστικών κέντρων), Σάμου και Λήμνου. Λεπτομέρειες σχεδιασμού και εφαρμογής αυτών των Στρατηγικών, καθώς και τα διδάγματα από την εφαρμογή της Στρατηγικής ΟΧΕ μικρών νησιών κατά την περίοδο 2014-2020, αναφέρονται στην ενότητα του Προγράμματος με τους τύπους δράσεων ανά Ειδικό Στόχο, ενώ παράλληλα το Πρόγραμμα θα συμβάλλει στην πρωτοβουλία GReco Islands, όπως έχει αναφερθεί στη Στρατηγική</p>

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Μετασχηματισμός της οικονομίας της Περιφέρειας, με αύξηση του μεγέθους και της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, κυρίως μέσω και της έξυπνης εξειδίκευσης

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στη στρατηγική του Προγράμματος, σύμφωνα με το Δείκτη Περιφερειακής Καινοτομίας (Regional Innovation Scoreboard – RIS 2019), η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις του Ευρωπαϊκού χώρου. Ωστόσο, την περίοδο 2014-2020 παρουσίασε σημαντική βελτίωση στο οικοσύστημα καινοτομίας (*Regional Innovation Index _RII 2021*), αυξάνοντας τη βαθμολογία κατάταξής της κατά 26,2 % χαρακτηριζόμενη ως Emerging Innovator + (αναδυόμενη καινοτόμα Περιφέρεια) και εμφανίζοντας αισθητή τάση σύγκλισης με το μ.ο. των Περιφερειών, γεγονός που παρέχει μία ένδειξη ότι η προσπάθεια της Περιφέρειας στον τομέα αυτό είναι στην σωστή κατεύθυνση και δημιουργεί ταυτόχρονα την υποχρέωση για την συνέχιση και ανανέωσή της.

Περαιτέρω, με βάση τα στοιχεία του ανωτέρω δείκτη, η Περιφέρεια παρουσιάζει σχετικά υψηλό ποσοστό ΜΜΕ που εισήγαγαν καινοτομία προϊόντος όμως πολύ χαμηλές επιχειρηματικές δαπάνες Ε&Α και χαμηλό ποσοστό εξειδικευμένου ICT προσωπικού σε σχέση με το συνολικό προσωπικό των επιχειρήσεων

Ιδιαίτερος θα επιδιωχθεί, στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης για το Βόρειο Αιγαίο της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), σε διακλαδικές/διατομεακές λειτουργικές διασυνδέσεις και αξιοποίηση των παραγωγικών τομέων και κλάδων στους οποίους εξειδικεύεται η Περιφέρεια, με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την εξωστρέφειά τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ακολουθώντας πιστά τις προτεραιότητες του ΕΤΠΑ, στην επιλεξιμότητα των υποδομών Ε&Α στις περιπτώσεις νέων υποδομών, αν και στο πλαίσιο του Προγράμματος της Περιφέρειας οι παρεμβάσεις θα αφορούν αποκλειστικά στους τομείς της RIS3. Πιο συγκεκριμένα οι παρεμβάσεις θα αφορούν κατά κανόνα την ενίσχυση υφιστάμενων δημόσιων ερευνητικών φορέων, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ήδη έχουν αναπτύξει ερευνητικές δραστηριότητες και έχουν ανάγκη εξέλιξης αυτών. Στο πλαίσιο αυτών των επιδιώξεων, το Πρόγραμμα θα λάβει υπ' όψη του το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει το Πανεπιστήμιο Αιγαίου για την ανάπτυξη ερευνητικών προϊόντων σε σχέση με τον παραγωγικό / οικονομικό ιστό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, χωρίς αυτή η κατεύθυνση να είναι αποκλειστική για άλλους ερευνητικούς φορείς που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Περιφέρεια.

Παράλληλα, ιδιαίτερης προτεραιότητας θα τύχουν οι δράσεις Ε&Α στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της εθνικής RIS3, εφ' όσον αυτές συνδέονται με τη Στρατηγική Σχεδιασμού του Horizon Europe. .

Με βάση αυτές τις επιδιώξεις, οι ενδεικτικά αναφερόμενοι τύποι δράσεων, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου είναι οι παρακάτω οι οποίοι θα ευθυγραμμίζονται απόλυτα με τις τομεακές προτεραιότητες της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ (εθνικής RIS3), λαμβάνοντας υπ' όψη ότι το σημαντικότερο μέρος των παρεμβάσεων στη ΠΒΑ, στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO 1.1 θα χρηματοδοτηθούν από το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»:

1. Δημόσιες Ερευνητικές υποδομές

Μικρής κλίμακας < 1.000.000 € Δημόσια Δαπάνη, ανά ερευνητική οντότητα σύμφωνα με την περιφερειακή διάσταση για το Βόρειο Αιγαίο της Εθνικής RIS3 μέχρι και το έτος 2025 και ισόποσα ανά ερευνητική οντότητα, για το διάστημα 2026-2027 (2029).

Οι υποδομές αναφέρονται κυρίως σε ερευνητικό εξοπλισμό που εξυπηρετούν την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα με την περιφερειακή διάσταση για το Βόρειο Αιγαίο της εθνικής στρατηγικής για την έξυπνη εξειδίκευση και δεν περιλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο της εθνικής RIS3 και των οποίων η ανάγκη ενίσχυσης προκύπτει από την εφαρμογή της διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αξιοποιώντας τις προηγούμενες, έστω και μικρής κλίμακας, ερευνητικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύνανται να ενισχυθούν και κτηριακές υποδομές μικρής κλίμακας, άμεσα σχετιζόμενες με τον αντίστοιχο εξοπλισμό, στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της RIS3.

2. Ερευνητικές υποδομές επιχειρήσεων.

Μικρής κλίμακας < 1.000.000 € Δημόσια Δαπάνη, ανά επιχείρηση σύμφωνα με την περιφερειακή διάσταση για το Βόρειο Αιγαίο της Εθνικής RIS3 μέχρι και το έτος 2025 και ισόποσα ανά επιχείρηση, για το διάστημα 2026-2027 (2029).

Οι υποδομές αναφέρονται κυρίως σε ερευνητικό εξοπλισμό που εξυπηρετεί την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα με την περιφερειακή διάσταση για το Βόρειο Αιγαίο της εθνικής στρατηγικής για την έξυπνη εξειδίκευση και των οποίων η ανάγκη ενίσχυσης προκύπτει από την εφαρμογή της διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τηρώντας όλες τις προαναφερόμενες δεσμεύσεις το Πρόγραμμα, οι οποίες έχουν αναφερθεί στον προηγούμενο τύπο δράσεων για τις δημόσιες ερευνητικές υποδομές..

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύνανται να ενισχυθούν και κτηριακές υποδομές μικρής κλίμακας, άμεσα σχετιζόμενες με τον αντίστοιχο εξοπλισμό, στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της RIS3.

Χαρακτηριστικό έργο ιδιωτικής ερευνητικής υποδομής αποτελεί το Κέντρο Έρευνας της Μαστίχας, που χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο του ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020 και αντίστοιχου τύπου υποδομές θα επιδιωχθεί να χρηματοδοτηθούν και στην νέα προγραμματική περίοδο και για άλλα εμβληματικά προϊόντα της Περιφέρειας στο πλαίσιο της περιφερειακής απόληξης της RIS3

3. Ανάπτυξη νέων προϊόντων (με την ευρεία έννοια), με χρήση/αξιοποίηση αποτελεσμάτων έρευνας και καινοτομιών

Στο συγκεκριμένο τύπο δράσεων περιλαμβάνονται κατηγορίες πράξεων, οι οποίες αναφέρονται στην ενίσχυση με επιχορήγηση (grant) ΜικροΜεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), υφιστάμενων ή νεοφυών, για την ανάπτυξη νέων/διαφοροποιημένων, από τα ήδη παραγόμενα, προϊόντων σύμφωνα με τη ζήτηση τοπικών, εθνικών ή/και διεθνών αγορών, είτε με την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών καινοτομιών με ή χωρίς τη συνεργασία ερευνητικών φορέων, είτε με την αξιοποίηση υφιστάμενων προϊόντων έρευνας/τεχνολογίας ή/και καινοτομίας.

Ο τεχνολογικός καινοτομικός χαρακτήρας της παραγωγικής και επιχειρηματικής διαδικασίας δύναται να αναφέρεται, είτε σε καινοτόμα προϊόντα ως προς τη χρήση τους, είτε σε καινοτόμες διαδικασίες παραγωγής και εμπορίας/προώθησης, με τη χρήση/αξιοποίηση πατεντών και κάθε είδους καινοτομιών.

Οι κλάδοι οι οποίοι θα είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση θα είναι αποκλειστικά εκείνοι που περιλαμβάνονται στην περιφερειακή διάσταση της ΕΣΕΕ για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Για την αποτελεσματική εφαρμογή αυτού του τύπου δράσεων προβλέπεται ένα πλέγμα δράσεων/ενεργειών, όπως: εκπόνηση επιχειρηματικών σχεδίων, προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού, ή/και κατασκευή μικρής κλίμακας κτηριακών εγκαταστάσεων, απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού, mentoring, προωθητικές ενέργειες, χρηματοδότηση κεφαλαίου σποράς, επιστημονική ή/και τεχνική υποστήριξη.

4. Συνεργασία επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για έρευνα/τεχνολογία, με επισπεύδουσες τις επιχειρήσεις και αναδόχους τους ερευνητικούς φορείς, στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης για το Βόρειο Αιγαίο της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Στις προγραμματιζόμενες συνεργασίες δικαιούχοι των αντίστοιχων πράξεων θα είναι οι επιχειρήσεις και οι συνεργαζόμενοι ερευνητικοί φορείς, ανεξαρτήτως χωροθέτησής τους, θα είναι ανάδοχοι αντίστοιχων συμφωνητικών/συμβολαίων με τις επιχειρήσεις δικαιούχους.

Στα εν λόγω συμφωνητικά/συμβόλαια, θα αποτυπώνονται με σαφήνεια και τεκμηριωμένα οι παρεχόμενες ερευνητικές εργασίες ή/και τα προϊόντα προηγούμενων ερευνητικών εργασιών (κυρίως τεχνολογικών καινοτομιών) που συμβάλλουν στους στόχους και στα αναμενόμενα επιχειρηματικά αποτελέσματα των ενισχυόμενων παρεμβάσεων οι οποίες θα πρέπει να αφορούν αποκλειστικά και να συμπίπτουν με τους τομείς προτεραιότητας που προβλέπει η περιφερειακή διάσταση της εθνικής RIS3.

5. Μηχανισμός υποστήριξης της προώθησης της έρευνας/τεχνολογίας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις και της επιχειρηματικής ανακάλυψης, σύμφωνα με την περιφερειακή διάσταση, για το Βόρειο Αιγαίο, της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Το συγκεκριμένο είδος δράσης είναι μονοδιάστατο και αναφέρεται στη συνέχιση της χρηματοδότησης της λειτουργίας της δημιουργηθείσας την περίοδο 2014-2020 δομής/ μηχανισμού προώθησης της έρευνας/τεχνολογίας και καινοτομίας στον επιχειρηματικό ιστό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, κατά κύριο λόγο με την μεταφορά γνώσης και προϊόντων έρευνας/τεχνολογίας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις για αναβάθμιση/εκσυγχρονισμό και εφαρμογή καινοτομιών στις παραγωγικές και λοιπές λειτουργίες των επιχειρήσεων. Παράλληλα, ο συγκεκριμένος μηχανισμός θα παρέχει και τεχνική υποστήριξη στη λειτουργία του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) Βορείου Αιγαίου.

Ως εκ τούτου, ο συγκεκριμένος Μηχανισμός θα αποτελεί σημαντικό μέρος του συστήματος διακυβέρνησης της περιφερειακής διάστασης για το Βόρειο

Αιγαίο της εθνικής RIS3, κυρίως ως προς την υποστήριξη του ΠΣΕΚ Βορείου Αιγαίου, τη σύνδεση των επιχειρήσεων με τους ερευνητικούς φορείς και την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην Περιφέρεια.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι πράξεων, είτε ως άμεσα ή έμμεσα ωφελούμενοι, είναι οι εξής:

- Κυρίως επιχειρήσεις της ΠΒΑ, οι οποίες είτε έχουν ήδη ανεπτυγμένες ικανότητες ή/και υποδομές Έρευνας/Τεχνολογίας, είτε εμφανίζουν δυνατότητες/προοπτικές εφαρμογής- αξιοποίησης προϊόντων έρευνας/τεχνολογίας και καινοτομίας.
- Νεοφυείς επιχειρήσεις με αντικείμενα δραστηριότητας που ενσωματώνουν προϊόντα/αποτελέσματα έρευνας/τεχνολογίας και καινοτομίας.
- Κάθε ΜΜΕ που επιθυμεί συνεργασία με ερευνητικούς φορείς της ΠΒΑ ή εκτός αυτής για κάλυψη συγκεκριμένων παραγωγικών αναγκών, μέσω στοχευμένων δράσεων Έρευνας/Τεχνολογίας και Καινοτομίας.
- Δημόσια ακαδημαϊκά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα με έδρα ή/και παραρτήματα στην ΠΒΑ, τα οποία ασκούν εφαρμοσμένη και στοχευμένη έρευνα στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της έξυπνης εξειδίκευσης.
- Δημόσιοι ή/και ιδιωτικοί φορείς, με αρμοδιότητα ή/και δυνατότητα παροχής υποστήριξης στις επιχειρήσεις για συνεργασία με ερευνητικούς φορείς για την αξιοποίηση ενεργειών ανάπτυξης ή/και χρήσης προϊόντων Έρευνας/Τεχνολογίας και Καινοτομίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Μέρος των σχεδιαζόμενων/προγραμματιζόμενων δράσεων είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό, ενώ οι υπόλοιπες συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου κατά τον σχεδιασμό τους και την υλοποίησή τους. Σημειώνεται δε ότι, όλες οι πληθυσμιακές ομάδες της Περιφέρειας θα ωφεληθούν εξ' ίσου από τις σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου RSO 1.1.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν οι επιχειρήσεις και οι κάτοικοι αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του Ειδικού Στόχου i.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ. Παρ' όλα αυτά, το Πρόγραμμα συνεισφέρει στη Στρατηγική EUSAIR και η συνεισφορά αυτή εντοπίζεται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου και θα εξειδικευθεί στις σχετικές προσκλήσεις, ενώ συνδέεται με τις αντίστοιχες προτεραιότητες του Διακρατικού Προγράμματος ADRION αλλά και των Προγραμμάτων EuroMed και Interreg NEXT Mediterranean Sea Basin

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 1.1 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία στο πλαίσιο του Προγράμματος, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων, που αφορούν σε συνεργατικά σχήματα (επιχειρήσεις, ερευνητικοί φορείς, πανεπιστήμια κλπ.) ή θεσμούς και υποδομές επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυνητικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλωση» των επιστρεπτέων πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	40,00	200,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	45,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO04	Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη	επιχειρήσεις	40,00	200,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO06	Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις	ετήσια ΙΠΑ	0,00	23,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	0,00	20,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2020	90,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2020	17,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	002. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων) που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	2.125.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	2.550.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	027. Διαδικασίες καινοτομίας στις ΜΜΕ (διαδικασία καινοτομίας, οργανωτική καινοτομία, καινοτομία μάρκετινγκ, συνδημιουργία και με βάση τις ανάγκες των χρηστών και τη ζήτηση)	2.550.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	028. Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	3.439.829,00
1	RSO1.1	Σύνολο			10.664.829,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	10.664.829,00
1	RSO1.1	Σύνολο			10.664.829,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	10.664.829,00
1	RSO1.1	Σύνολο			10.664.829,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	8.114.829,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	2.550.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			10.664.829,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου θα συμβάλλουν κατά κύριο λόγο στις παρεμβάσεις του Στόχου Πολιτικής 5 στα πλαίσια των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου λόγω του τρόπου σχεδιασμού (bottom up) των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης, οι δράσεις θα εξειδικευθούν από τους τοπικούς φορείς. Ωστόσο οι συγκεκριμένοι τύποι δράσεων θα αφορούν νέες ή σημαντικά αναβαθμισμένες δημόσιες υπηρεσίες και διαδικασίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις (δηλ. υπηρεσίες είτε με μεγαλύτερο εύρος πληθυσμού ή σημαντικά υψηλότερη εμβέλεια και ποιότητα) με έμφαση στην αξιοποίηση καινοτόμων τεχνολογιών που θα προωθούν τον έξυπνο & καινοτόμο ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας. Θα καλούνται δε να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού των νησιών, αφ' ενός για άμβλυνση της απομόνωσης από τα διοικητικά και παραγωγικά κέντρα της Περιφέρειας, για διοικητικές πράξεις με τις Δημόσιες Αρχές της Περιφέρειας, αφ' ετέρου την αποτελεσματική προβολή του τουριστικού προϊόντος και του πολιτιστικού αποθέματος, με παράλληλες τοπικής / περιφερειακής κλίμακας δράσεις ηλεκτρονικής υγείας, με δεδομένο ότι τέτοιους είδους δράσεις δεν προβλέπονται από το Τομεακό Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός».

Οι ενδεικτικά αναφερόμενες δράσεις είναι οι παρακάτω:

1. Δράσεις / Δημόσια Έργα τοπικής/περιφερειακής κλίμακας (Διοικητική εξυπηρέτηση πολιτών / πολιτισμός / τουρισμός)

Σημαντικό μέρος του συγκεκριμένου τύπου δράσεων θα ενσωματωθεί στις προγραμματιζόμενες στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑΑ και ΤΑΠΤοΚ) του Στόχου Πολιτικής 5, όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό μέρος του Προγράμματος και η εξειδίκευσή στο μέρος που αφορά στις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης και η εξιδίκευσή τους σε κατηγορίες πράξεων (αντίστοιχες δράσεις) θα πραγματοποιηθεί κατά τον σχεδιασμό των αντίστοιχων στρατηγικών με τη διαδικασία «από κάτω προς τα πάνω» (bottom up).

Σε κάθε περίπτωση, οι δράσεις θα αναφέρονται στην ενίσχυση ανάπτυξης καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων με τεχνολογία αιχμής για την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση πολιτών από τους Δήμους και την Περιφέρεια, ψηφιοποιήσεις πολιτιστικών πόρων, καθώς και αποτελεσματικής διαχείρισης, αναβάθμισης και προβολής του τουριστικού προϊόντος αυτών των περιοχών.

2. Δράσεις ηλεκτρονικών υπηρεσιών & εφαρμογών υγείας σχετικά μικρής κλίμακας τοπικής κυρίως ή/και περιφερειακής εμβέλειας χωρίς ανάγκη διαλειτουργικότητας με κεντρικά συστήματα.

Και αυτός ο τύπος δράσεων θα ενσωματωθεί στις προγραμματιζόμενες στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ) του Στόχου Πολιτικής 5, όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό μέρος του Προγράμματος.

Με αυτό το δεδομένο, η εξειδίκευσή τους σε κατηγορίες πράξεων (αντίστοιχες δράσεις) θα πραγματοποιηθεί κατά το σχεδιασμό των αντίστοιχων στρατηγικών με τη διαδικασία «από κάτω προς τα πάνω» (bottom up), όπως προβλέπεται στα ενωσιακά έγγραφα και όπως θα εξειδικευθούν αυτές οι διαδικασίες από τις αρμόδιες εθνικές Υπηρεσίες συντονισμού της εφαρμογής των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Σε γενικό πλαίσιο οι δράσεις αυτές κατά κύριο λόγο θα εστιάζουν στην χρηματοδότηση καινοτόμων εφαρμογών τηλεϊατρικής καθώς και εφαρμογής τεχνολογιών πληροφορικής, επικοινωνιών μετρήσεων & ελέγχου για την παροχή εξ αποστάσεως υπηρεσιών ιατρικής παρακολούθησης & φροντίδας στους κατοίκους απομονωμένων ή δυσπρόσιτων περιοχών, παρέχοντας άμεση πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Όσον αφορά στη σύνδεση των παραπάνω δράσεων με την περιφερειακή διάσταση της ΕΣΕΕ (RIS3), παρ' ότι αυτές οι δράσεις δεν ταυτίζονται απόλυτα με τη RIS3, θα δοθεί η κατεύθυνση από τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος προς τους φορείς σχεδιασμού των Χωρικών Στρατηγικών, χωρίς να επηρεάσει τη διαδικασία σχεδιασμού τους, για προτεραιότητα στους τομείς της περιφερειακής διάστασης της RIS3.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Αν και οι ομάδες στόχοι των εν δυνάμει δικαιούχων αυτών των δράσεων και πρωτογενώς (άμεσα) ωφελούμενων από τις συγκεκριμένες δράσεις/κατηγορίες πράξεων θα προσδιορισθούν κατά τον σχεδιασμό των αντίστοιχων στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης, σε γενικές γραμμές οι βασικές ομάδες στόχοι από την υλοποίηση των συγκεκριμένων δύο τύπων δράσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου ii δύναται να είναι οι εξής:

- Τοπικοί φορείς, Φορείς με περιφερειακή διάρθρωση στη ΠΒΑ /Υπηρεσίες πολιτισμού
- Δήμοι
- Αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας (Περιφερειακών Ενοτήτων)
- Υγειονομικές Μονάδες της Περιφέρειας ή/και Υγειονομικές Υπηρεσίες της Περιφέρειας
- Πολίτες και επισκέπτες των συγκεκριμένων περιοχών που θα εφαρμοσθούν οι στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης, ως άμεσα επίσης, είτε έμμεσα ωφελούμενοι.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Οι προτεινόμενες δράσεις, στο σύνολό τους συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου, καθώς για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των εν λόγω δράσεων λαμβάνονται υπ' όψη οι ιδιαιτερότητες και οι ανάγκες και των δύο φύλων. Όλες οι πληθυσμιακές ομάδες της Περιφέρειας θα ωφεληθούν εξ' ίσου από τις σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου ii.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Το μεγαλύτερο μέρος των προγραμματιζόμενων δράσεων του Ειδικού Στόχου RSO 1.2, με ενδεικτικό προϋπολογισμό 5,9 εκατ. € Δήμόσια Δαπάνη, θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑΑ, ΤΑΠΤοΚ) που προγραμματίζονται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5. Η κατανομή τους ανά στρατηγική και κατ' ακολουθία κατά κατηγορία περιοχής θα προσδιορισθεί κατά τον σχεδιασμό αυτών των στρατηγικών, με τις προβλεπόμενες (θεσμικά και διοικητικά) διαδικασίες. Πιο συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός του Προγράμματος περιλαμβάνει:

· Δύο (2) Στρατηγικές ΒΑΑ στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, ήτοι στη Μυτιλήνη και στη Χίο.

· Μία (1) Στρατηγική Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων ΟΧΕ στα πέντε μικρά νησιά (Φούρνοι, Θύμαινα, Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες και Ψαρά), συμπεριλαμβανομένης και της Ικαρίας.

· Τέσσερις (4) στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ (CLLDs) στα αντίστοιχα τέσσερα νησιά της Περιφέρειας, ήτοι Σάμος (στο σύνολο του νησιού), Λήμνος (στο σύνολο

του νησιού), Χίος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένου του αστικού κέντρου της Χίου) και Λέσβος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένης της Δημοτικής Κοινότητας Μυτιλήνης)..

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία στο πλαίσιο του Προγράμματος, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την ψηφιακή αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στις συγκεκριμένες δράσεις δράσεις είναι μόνο δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	3,00	16,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	3,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO80	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που υποστηρίζονται	στρατηγικές	2,00	4,00

			περιφέρειες							
--	--	--	-------------	--	--	--	--	--	--	--

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2020	143.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	5.100.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	019. Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (συμπεριλαμβάνονται η ηλεκτρονική περίθαλψη, το διαδίκτυο των πραγμάτων για τη φυσική δραστηριότητα και η υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση)	425.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			5.525.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	5.525.000,00

1	RSO1.2	Σύνολο			5.525.000,00
---	--------	--------	--	--	--------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	2.550.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. ΟΕΕ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	1.105.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	14. ΤΑΠΤΚ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	1.360.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	510.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			5.525.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	5.525.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			5.525.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Όπως έχει αναφερθεί στη στρατηγική του Προγράμματος, τα στοιχεία διάρθρωσης και εξέλιξης των οικονομικών / επιχειρηματικών δραστηριοτήτων δείχνουν το έντονο πρόβλημα του παραγωγικού και επιχειρηματικού ιστού της Περιφέρειας, κυρίως στον δευτερογενή τομέα και στον τριτογενή, οι οποίοι εκπροσωπούνται από πολύ μικρές και μικρές ατομικές ή οικογενειακές επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι μόνο το 2,2% των επιχειρήσεων απασχολούν περισσότερους από 20 εργαζομένους η κάθε μία, ενώ 39 επιχειρήσεις απασχολούν περισσότερους από 10 εργαζόμενους και οι 32 από αυτές τις επιχειρήσεις απασχολούν από 10 μέχρι 49 άτομα («Εκθεση εκτίμησης Υλοποίησης δράσεων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου», Seven Sigma, Ιανουάριος 2021).

Αυτά τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων της Περιφέρειας συντελούν στην αδυναμία ενσωμάτωσης καινοτομιών, στη μειωμένη ανταγωνιστικότητά τους και στη χαμηλή εξωστρέφειά της, παρά τη βελτίωση των εξαγωγών της Περιφέρειας τα τελευταία χρόνια.

Ένα μέρος των δράσεων του Ειδικού Στόχου iii θα υλοποιηθούν οριζόντια για το σύνολο της Περιφέρειας και το υπόλοιπο μέρος τους, μεγαλύτερο από το προηγούμενο, θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο εφαρμογής των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης, στο ΣΠ 5, προκειμένου να εξυπηρετήσουν τους αναπτυξιακούς στόχους κάθε χωρικής στρατηγικής, σύμφωνα με τις ανάγκες και προοπτικές των επιχειρήσεων που χωροθετούνται στις αντίστοιχες περιοχές εφαρμογής αυτών των στρατηγικών, εξειδικευόμενες ανάλογα με τη διαδικασία «από κάτω προς τα επάνω» (bottom up).

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ειδικού στόχου ποσοστό έως 80% των διαθέσιμων πόρων θα διατεθεί στους τομείς που συνδέονται με τις κατευθύνσεις της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ (RIS3).

Σε κάθε περίπτωση και για την παράλληλη εξυπηρέτηση της συνολικής στρατηγικής του Προγράμματος, κάθε τύπος δράσεων περιγράφεται ενδεικτικά πιο κάτω.

1. Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Το συγκεκριμένο είδος δράσεων θα περιλαμβάνει καινοτομικές παρεμβάσεις για αναδιοργάνωση των παραγωγικών ή/και διοικητικών λειτουργιών των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, όπως τροποποίηση της παραγωγικής διαδικασίας (γραμμές παραγωγής, αναδιοργάνωση του συστήματος πωλήσεων ή/και της

εσωτερικής λειτουργίας των επιχειρήσεων με τροποποίηση του οργανογράμματος και των διαδικασιών λειτουργίας της επιχείρησης σε όλες τις οργανικές μονάδες της).

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αυτού του είδους θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε σχετική μελέτη διάγνωσης αναγκών και προσδιορισμού των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων, όπως αναλυτικά θα περιγράφεται στο σχετικό οδηγό εφαρμογής που θα συνοδεύει την εκάστοτε σχετική πρόσκληση της Διαχειριστικής Αρχής προς δυνητικούς δικαιούχους (επιχειρήσεις).

2. Προώθηση των πωλήσεων και κυρίως των εξαγωγών

Οι κατηγορίες πράξεων που δύνανται να περιλαμβάνονται σ' αυτό τον τύπο δράσεων αναφέρονται σε ενίσχυση ΜΜΕ (υφιστάμενων και νεοϊδρυόμενων) με επιχορηγήσεις (grants), προκειμένου είτε να αυξήσουν τις ήδη πραγματοποιούμενες πωλήσεις τους, είτε και να αναπροσαρμόσουν τις πωλήσεις τους από την μέχρι σήμερα κάλυψη τοπικών ή εθνικών αγορών προς αγορές του εξωτερικού.

Ενδεικτικά, οι ενέργειες που θα ενισχύονται αφορούν στα εξής:

- Εκπόνηση business plan με συγκεκριμενοποίηση των στόχων κάθε ΜΜΕ.
- Αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εσωτερικού ή/και του εξωτερικού μέσω ερευνών αγοράς, συμμετοχή σε εκθέσεις, οργάνωση εμπορικών/επιχειρηματικών αποστολών.
- Ενδυνάμωση της θέσης τους σε υφιστάμενες αγορές του εξωτερικού, κυρίως μέσω διεύρυνσης των δικτύων και συνεργασιών τους, ανάπτυξη νέων προϊόντων, με ανάλογες παρεμβάσεις στον εξοπλισμό και στις διαδικασίες παραγωγής, κατά κύριο λόγο με την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας.
- Αναβάθμιση της προβολής των τοπικών προϊόντων στο εξωτερικό μέσω brandings, καθιέρωσης σήματος ποιότητας των προϊόντων της Περιφέρειας, συμμετοχές σε αναγνωρισμένες διεθνείς εκθέσεις κλπ.

3. Αξιοποίηση τοπικής αγροτικής παραγωγής (δεύτερη μεταποίηση).

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων θα ενσωματωθεί στις προγραμματιζόμενες στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑΑ και ΤΑΠΤοΚ) του Στόχου Πολιτικής 5, όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό μέρος του Προγράμματος Ως εκ τούτου, η εξειδίκευσή τους σε κατηγορίες πράξεων (αντίστοιχες δράσεις) θα πραγματοποιηθεί κατά τον σχεδιασμό των αντίστοιχων στρατηγικών με τη διαδικασία «από κάτω προς τα πάνω» (bottom up), όπως προβλέπεται στα ενωσιακά έγγραφα και όπως θα εξειδικευθούν, αυτές οι διαδικασίες, από τις αρμόδιες εθνικές Υπηρεσίες συντονισμού εφαρμογής των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Σε κάθε περίπτωση, οι δράσεις, οι οποίες ως δεύτερη μεταποίηση, αφ' ενός δεν επικαλύπτονται, αφ' ετέρου είναι συμπληρωματικές των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ, θα αναφέρονται στην ενίσχυση με επιχορηγήσεις (grants) ΜΜΕ, τόσο υφιστάμενων, όσο και κυρίως νεοφυών, για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους προς την κατεύθυνση αξιοποίησης της τοπικής/περιφερειακής αγροτικής παραγωγής μέσω διαδικασιών δεύτερης μεταποίησης και κατά το δυνατόν με χρήση καινοτομιών ή/και προϊόντων έρευνας/τεχνολογίας.

Για την αποτελεσματική εφαρμογή αυτού του τύπου δράσεων θα πρέπει να προβλέπεται ένα πλέγμα ενεργειών όπως:

- Εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου με ρητή αναφορά στα τοπικά/περιφερειακά αγροτικά προϊόντα που αξιοποιούνται
- Προμήθεια και εγκατάσταση παραγωγικού και λοιπού λειτουργικού εξοπλισμού
- Κατασκευή ή/και βελτίωση κτηριακών εγκαταστάσεων
- Σχεδιασμός και πιστοποίηση προϊόντων
- Προωθητικές ενέργειες
- Απασχόληση προσωπικού παραγωγής ή/και πωλήσεων
- Αποδεικτικά συμφωνιών προμήθειας πρώτων υλών ή/και ενδιάμεσων προϊόντων από προμηθευτές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου προκειμένου να εξασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η αξιοποίηση της τοπικής αγροτικής παραγωγής.

4. Σύνδεση με τον τουρισμό/πολιτισμό (για ανάπτυξη αλυσίδων αξίας)

Και αυτός ο τύπος δράσεων θα ενσωματωθεί στις προγραμματιζόμενες στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑΑ και ΤΑΠΤοΚ) του Στόχου Πολιτικής 5, όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό μέρος του Προγράμματος.

Με αυτό το δεδομένο, η εξειδίκευσή τους σε κατηγορίες πράξεων (αντίστοιχες δράσεις) θα πραγματοποιηθεί κατά το σχεδιασμό των αντίστοιχων στρατηγικών με τη διαδικασία «από κάτω προς τα πάνω» (bottom up), όπως προβλέπεται στα ενωσιακά έγγραφα και όπως θα εξειδικευθούν αυτές οι διαδικασίες από τις αρμόδιες εθνικές Υπηρεσίες συντονισμού της εφαρμογής των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Ωστόσο, σε γενικό πλαίσιο οι κατηγορίες πράξεων που περιλαμβάνονται σ' αυτό τον τύπο δράσεων είναι μεγάλου εύρους με μοναδικό στόχο την άμεση ή έμμεση σύνδεσή τους με την αναβάθμιση, διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος κατά κύριο λόγο της περιοχής που εφαρμόζεται στρατηγική ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης, με την αξιοποίηση και των τοπικών/ περιφερειακών πόρων.

Ως εκ τούτων, οι κλάδοι που θα ανήκουν οι ενισχυόμενες επιχειρήσεις είναι όλοι εκείνοι που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με το τουριστικό προϊόν, με βασικό κορμό τις τουριστικές επιχειρήσεις, αλλά και τις επιχειρήσεις λοιπών υπηρεσιών, καθώς και μεταποίησης που προσφέρουν τελικά ή/και ενδιάμεσα αγαθά και υπηρεσίες (προϊόντα) που συμβάλλουν στην αναβάθμιση, διεύρυνση και προώθηση του τουριστικού προϊόντος, δημιουργώντας αλυσίδες αξίας.

Επιλέξιμες προς επιχορήγηση ενέργειες και δαπάνες θα είναι όλες εκείνες, οι οποίες συμβάλλουν τεκμηριωμένα μέσω business plan στη σύνδεσή τους με το τουριστικό προϊόν και ιδιαίτερα εκείνες που συμβάλλουν στην αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων της περιοχής εφαρμογής στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης παρέχοντας σχετικά στοιχεία κατά την πρόταση χρηματοδότησής τους και προβλέποντας τις κατάλληλες επενδύσεις για την αξιοποίηση / προβολή των πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας

Για όλες τις παραπάνω ενδεικτικές δράσεις οι ενισχύσεις των επιχειρήσεων από το Πρόγραμμα θα είναι μέσω επιχορηγήσεων. Συμπληρωματικά δε, προς τις εστιασμένες δράσεις επιχορηγήσεων του Προγράμματος προς αυτή την κατεύθυνση, είναι δυνατόν οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας να αξιοποιούν τα χρηματοδοτικά μέσα που θα λειτουργήσουν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Οι συγκεκριμένες κατηγορίες δράσεων, όταν υλοποιούνται στο πλαίσιο Στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης, δεν ταυτίζονται κατ' ανάγκη με τους κλάδους που προβλέπει η περιφερειακή διάσταση για το Βόρειο Αιγαίο της εθνικής RIS3, εφ' όσον συνδέονται με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής που εφαρμόζεται η Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης. Σε κάθε περίπτωση, όμως, θα δοθούν σχετικές κατευθύνσεις από τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος προς τους φορείς σχεδιασμού των Χωρικών Στρατηγικών να ενσωματώσουν, κατά το δυνατόν, τις βασικές κατευθύνσεις της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ (RIS3).

Η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα προβλέπεται εφόσον επιλεγεί στο πλαίσιο των σχετικών προσκλήσεων προς δυνητικούς δικαιούχους (επιχειρήσεις).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι σ' αυτού του είδους των δράσεων είναι οι ενισχυμένες επιχειρήσεις, οι οποίες είναι δυνητικοί δικαιούχοι των αντίστοιχων πράξεων, οι οποίες είναι και άμεσα ωφελούμενες από τις αντίστοιχες παρεμβάσεις.

Οι κλάδοι που θα ανήκουν αυτές οι ωφελούμενες επιχειρήσεις/δικαιούχοι, θα είναι, αφ' ενός εκείνοι που θα προδιαγράψει η περιφερειακή διάσταση της εθνικής RIS3, αφ' ετέρου εκείνοι που θα επιλεγούν από τις σχεδιαζόμενες στρατηγικές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Μέρος των προτεινόμενων δράσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO 1.3 συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου και οι υπόλοιπες είναι ουδέτερες ως

προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Παράλληλα αναφέρεται ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες της Περιφέρειας θα ωφεληθούν εξ' ίσου από τις σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Μέρος των δράσεων του Ειδικού Στόχου iii (ενδεικτικού προϋπολογισμού της τάξης των 11,00 εκατ. € δημόσια δαπάνη) θα υλοποιηθούν οριζόντια σε όλη την Περιφέρεια και οι υπόλοιπες δράσεις προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης της τάξης των 20,00 εκατ. €, θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑΑ, ΤΑΠΤοΚ), στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5.Πιο συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός του Προγράμματος περιλαμβάνει:

- Δύο (2) Στρατηγικές ΒΑΑ στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, ήτοι στη Μυτιλήνη και στη Χίο.
- Μία (1) Στρατηγική Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων ΟΧΕ στα πέντε μικρά νησιά (Φούρνοι, Θύμaina, Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες και Ψαρά), συμπεριλαμβανομένης και της Ικαρίας.
- Τέσσερις (4) στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ (CLLDs) στα αντίστοιχα τέσσερα νησιά της Περιφέρειας, ήτοι Σάμος (στο σύνολο του νησιού), Λήμνος (στο σύνολο του νησιού), Χίος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένου του αστικού κέντρου της Χίου) και Λέσβος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένης της Δημοτικής Κοινότητας Μυτιλήνης).

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν

έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 1.3 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία στο πλαίσιο του Προγράμματος, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή αναβαθμισμένων παραγωγικών υποδομών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας (δομές επιχειρηματικότητας, επιχειρηματικά πάρκα κλπ.). Για τις παρεμβάσεις που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

Ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	20,00	310,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	20,00	310,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	3,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO80	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που υποστηρίζονται	στρατηγικές	0,00	4,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΠΠΑ	0,00	2020	120,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR04	ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης	επιχειρήσεις	0,00	2020	100,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR19	Επιχειρήσεις με υψηλότερο κύκλο εργασιών	επιχειρήσεις	0,00	2020	103,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	20.400.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	027. Διαδικασίες καινοτομίας στις ΜΜΕ (διαδικασία καινοτομίας, οργανωτική καινοτομία, καινοτομία μάρκετινγκ, συνδημιουργία και με βάση τις ανάγκες των χρηστών και τη ζήτηση)	5.950.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	26.350.000,00

1	RSO1.3	Σύνολο			26.350.000,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	11.050.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. ΟΕΕ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	1.700.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	14. ΤΑΠΤΚ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	4.250.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	9.350.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	17.000.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	9.350.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			26.350.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας – Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή – Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων»

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Με βάση τα όσα έχουν αναφερθεί στη στρατηγική του Προγράμματος και τα στοιχεία τεκμηρίωσής της στον Πίνακα 1, οι τύποι δράσεων που θα υλοποιηθούν με χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου για την εφαρμογή της στρατηγικής του, ενδεικτικά είναι οι παρακάτω, σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική (LTS) και τη Στρατηγική Προσαρμογής:

1. Ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτηρίων (εκτός εκείνων της Γενικής Κυβέρνησης), κυρίως Σχολικών Μονάδων ή/και άλλων χρήσεων δημοσίου χαρακτήρα και με επιδεικτικές δράσεις παραγωγής ενέργειας για αυτοκατανάλωση.

Στο πλαίσιο αυτού του τύπου δράσεων προγραμματίζεται να υλοποιηθούν πράξεις ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτηρίων με χαμηλή ενεργειακή κλάση, που ανήκουν σε περιφερειακούς/ τοπικούς δημόσιους φορείς, κατά κύριο λόγο Δήμων και Περιφέρειας, παντός είδους χρήσης.

Οι αναβαθμίσεις της ενεργειακής κλάσης δύνανται να αφορούν συνολικές επεμβάσεις στα κτίρια π.χ στο κέλυφος των κτηρίων (θερμομόνωση), αντικατάσταση κουφωμάτων, προμήθεια φωτιστικών χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης κλπ.

Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα υλοποίησης δράσεων και παραγωγής ενέργειας για αυτοκατανάλωση σε επίπεδο κτηρίου/ συγκροτήματος κτηρίων σε συνδυασμό με την μείωση της κατανάλωσης.

Σε αυτού του είδους τις παρεμβάσεις θα επιδιωχθεί η κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη ενεργειακή αναβάθμιση, με ελάχιστη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας) κατά 30% και ενεργειακή αναβάθμιση τουλάχιστον κατά δύο κατηγορίες, με συγκεκριμένη αυτή την απαίτηση στις αντίστοιχες προκλήσεις προς τους δυνητικούς δικαιούχους.

Ως εκ τούτου, οι οριζόντιες παρεμβάσεις του Προγράμματος της Περιφέρειας, σε αυτόν τον Ειδικό Στόχο, θα έχουν ως προτεραιότητα δημόσια κτήρια με χαμηλή ενεργειακή απόδοση, όπου το δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας είναι υψηλό (κατ' αρχήν σε σχολεία ή/και σε νοσοκομεία), με χρονική προτεραιοποίηση ανάλογα με το βαθμό τεχνικής και διοικητικής ωριμότητας αντίστοιχων έργων.

Στο πλαίσιο των παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών.

Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση').

Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις.

Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού.

Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας.

Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030.

Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση.

Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι πράξεων, είτε/και ως άμεσα ωφελούμενοι από τις υλοποιούμενες πράξεις είναι ενδεικτικά οι εξής:

- Δήμοι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και η Περιφέρεια.

- Νομικά πρόσωπα των Δήμων και της Περιφέρειας που διαθέτουν κτηριακές υποδομές στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.
- Άμεσα δε ωφελούμενοι είναι, οι δικαιούχοι των πράξεων με την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας που θα επιτύχουν.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό και από αυτές θα ωφεληθούν εξ' ίσου όλες οι πληθυσμιακές ομάδες της Περιφέρειας.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO 2.1, η δράση (ενδεικτικού προϋπολογισμού της τάξης των 13,00 εκατ. € δημόσια δαπάνη) θα υλοποιηθεί οριζόντια σε όλη την Περιφέρεια,

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO 2.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε Δημόσια Κτήρια, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δεν λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτές χορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	34.200,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	10.260,00	2021	6.150,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	5.140,20	2021	3.081,15	Υποστηριζόμενα έργα	
---	--------	------	-----------------------------------	-------	---	---------------------------	----------	------	----------	---------------------	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	11.050.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	11.050.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.050.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			11.050.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	11.050.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			11.050.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Λαμβάνοντας υπ' όψη τον διαχωρισμό των δράσεων μεταξύ Περιφερειακών Προγραμμάτων και των Τομεακών «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», όπως αναφέρεται αναλυτικά στη Στρατηγική και στον Πίνακα 1 του Προγράμματος, οι τύποι δράσεων που θα υλοποιηθούν με χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου για την εφαρμογή της στρατηγικής του, ενδεικτικά είναι οι παρακάτω:

1. Κατασκευή μικρών αντιπλημμυρικών.

Για την πρόληψη και αντιμετώπιση των έντονων πλημμυρικών φαινομένων που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια στα νησιά της Περιφέρειας τόσο από τα άμεσα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής, όσο και από τα αποτελέσματα των διαχρονικά παρατηρούμενων πυρκαγιών, οι δράσεις που προβλέπονται αφορούν σε μικρές κλίμακας σε τοπικό επίπεδο αντιπλημμυρικά έργα, διευθέτηση χειμάρρων και ρεμάτων, καθώς και μικρά φράγματα, τόσο για ήδη εμφανιζόμενα προβλήματα πλημμυρών, όσο και για προληπτικούς λόγους σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο Κλιματικής Αλλαγής και τα Σχέδια Διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας, δεόντως ιεραρχημένα, λαμβάνοντας υπ' όψη και τον σχεδιασμό για αντίστοιχα έργα/πράξεις του Τομεακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή».

Οι δράσεις θα ιεραρχηθούν, αφ' ενός με κριτήριο το βαθμό επικινδυνότητας πλημμυρών, αφ' ετέρου το μέγεθος του πληθυσμού που ωφελείται από τα συγκεκριμένα έργα, σύμφωνα και με τις τεχνικές μελέτες εφαρμογής. Τα παραπάνω κριτήρια θα αποτελούν αντικείμενο των αντίστοιχων προσκλήσεων προς δυνητικούς δικαιούχους.

Κατά την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, όπου είναι εφικτό θα προωθηθούν και θα υιοθετηθούν προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα (ecosystem-based approaches).

2. Κατασκευή έργων προστασίας ακτών - αντιδιαβρωτικών έργων.

Για την αντιμετώπιση της έντονης και εκτεταμένης διάβρωσης των ακτών στα νησιά της Περιφέρειας, προβλέπονται δράσεις/πράξεις τόσο πρόληψης, όσο και αποκατάστασης των ζημιών από τη διάβρωση των ακτών, στις περιπτώσεις που αντίστοιχα έργα/πράξεις δεν προγραμματίζονται στο Τομεακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή".

Με δεδομένο ότι η αποτελεσματική πρόληψη της διάβρωσης των ακτών προϋποθέτει ειδικές μελέτες, προκειμένου να μη δημιουργηθούν αρνητικές επιπτώσεις σε άλλες ακτές όταν στοχεύεται η προστασία συγκεκριμένων ακτών, το συγκεκριμένο φαινόμενο θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ολιστικά, από πλευράς μελέτης, για μεγάλη έκταση παραπλήσιων ακτών και ως εκ τούτου, στο πλαίσιο αυτού του τύπου δράσεων δύναται να χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα και οι αναγκαίες μελέτες, πέραν των επί μέρους παρεμβάσεων σε συγκεκριμένες ακτογραμμές.

Κατά την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, όπου είναι εφικτό θα προωθηθούν και θα υιοθετηθούν προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα (ecosystem-

based approaches)

3. Δράσεις εξοπλισμού υπηρεσιών πολιτικής προστασίας τοπικής κλίμακας για για αντιμετώπιση φυσικών φαινομένων

Όπως αναφέρεται στη Στρατηγική του Προγράμματος, ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων αφορά κατά κύριο λόγο στην προμήθεια, σύγχρονου εξοπλισμού από περιφερειακές υπηρεσίες της πολιτικής προστασίας ή/ και ΟΤΑ, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση φυσικών φαινομένων, επικίνδυνων για τις περιουσίες και τις ζωές των κατοίκων της Περιφέρειας.

Οι συγκεκριμένες δράσεις θα έχουν υψηλό βαθμό συμπληρωματικότητας με τις αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού «Πολιτική Προστασία», το οποίο χρηματοδοτεί αντίστοιχες δράσεις εθνικού επιπέδου.

Κατά την διαδικασία εξειδίκευσης των δράσεων και την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων, η συμπληρωματικότητα θα εξασφαλίζεται με στενή συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος με τον Φορέα πολιτικής και τις αρμόδιες Υπηρεσίες της ΕΑΣ.

Πιο συγκεκριμένα, πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων κάθε Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό κάθε Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

4. Αναβάθμιση / επέκταση υποδομών απορροής ομβρίων υδάτων.

Για τους ίδιους λόγους με τον προηγούμενο τύπο δράσεων και με δεδομένο ότι στα περισσότερα αστικά και ημιαστικά κέντρα των νησιών της Περιφέρειας τα υπάρχοντα δίκτυα ομβρίων είναι πεπαλαιωμένα και δεν έχουν την ικανότητα αντιμετώπισης έντονων βροχοπτώσεων, είτε δεν υφίσταται θα υλοποιηθούν δράσεις τόσο αναβάθμισης των υφιστάμενων δικτύων ομβρίων, όσο και κατασκευή νέων κατόπιν σχετικών μελετών, λαμβάνοντας υπ' όψη τις προτάσεις του Περιφερειακού Σχεδίου για την Κλιματική Αλλαγή.

5. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών.

Με δεδομένες τις μεγάλες καταστροφές που έχουν υποστεί τα περισσότερα νησιά της Περιφέρειας, ιδιαίτερα τα μεγάλα και μεσαίου μεγέθους, τα τελευταία χρόνια μέχρι και πρόσφατα από δασικές πυρκαγιές, οι δράσεις που προγραμματίζονται για την περίοδο 2021-2027 στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO 2.4 αναφέρονται ενδεικτικά στα εξής:

- Δράσεις/ έργα πρόληψης δασικών πυρκαγιών ή/και ηλεκτρονικά μέσα προειδοποίησης συμπληρωματικά προς εκείνα που προβλέπονται στο Τομεακό «Πολιτική Προστασία».
- Προμήθεια εξοπλισμού κατάσβεσης από τους αρμόδιους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς.

Οι παραπάνω δράσεις/ πράξεις θα είναι σύμφωνες με αντίστοιχα σχέδια προστασίας πρόληψης και αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών των εκάστοτε αρμόδιων Φορέων/ Υπηρεσιών, στο πλαίσιο του περιφερειακού σχεδιασμού για τη διαχείριση φυσικών καταστροφών, καθώς και στο πλαίσιο σχεδίων διαχείρισης δασών για τις δασικές πυρκαγιές.

Κατά την διαδικασία εξειδίκευσης των δράσεων και την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων, η συμπληρωματικότητα θα εξασφαλίζεται με στενή συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος με τον Φορέα πολιτικής και τις αρμόδιες Υπηρεσίες της ΕΑΣ.

Πιο συγκεκριμένα, πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων κάθε Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό κάθε Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, από την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων/κατηγοριών πράξεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 2iv, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε ως άμεσα ωφελούμενοι, ενδεικτικά είναι οι εξής:

- Τοπικοί ή/και Περιφερειακοί Φορείς και Υπηρεσίες, ή/και Κεντρικοί Φορείς με περιφερειακή οργάνωση και παρουσία που έχουν αρμοδιότητα πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών στο πλαίσιο του Περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης φυσικών καταστροφών (π.χ. Δήμοι της Περιφέρειας, Περιφέρεια, Πυροσβεστικό Σώμα, Ελληνική Αστυνομία, Περιφερειακές Υπηρεσίες Πολιτικής Προστασίας, Δασαρχεία κλπ.).
- Άμεσα ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι, κυρίως, αλλά και επισκέπτες της Περιφέρειας, ιδιαίτερα εκείνοι που κατοικούν/διαμένουν σε περιοχές υψηλού κινδύνου φυσικών καταστροφών, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που κατέχουν περιουσιακά στοιχεία ή/και παραγωγικές δραστηριότητες στις συγκεκριμένες περιοχές.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/πράξεις στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO2.4 του Προγράμματος είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό, με δεδομένο ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες θα ωφεληθούν εξ' ίσου από αυτές τις δράσεις/ πράξεις.

Σε κάθε περίπτωση, το παρόν Πρόγραμμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ενσωματώνει και θα εφαρμόσει τις ενωσιακές και εθνικές αρχές περί ισότητας, ένταξης και μη διάκρισης, στη βάση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) που θα διέπει την εφαρμογή των Προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις/πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO2.4 του Προγράμματος δεν σχετίζονται με ολοκληρωμένες χωρικές/εδαφικές στρατηγικές, αλλά με δεδομένο τον οριζόντιο χαρακτήρα τους θα συμβάλλουν συμπληρωματικά σ' αυτές τις στρατηγικές, εφ' όσον υλοποιηθούν στη χωρική διάσταση αυτών των στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ. Παρ' όλα αυτά, το Πρόγραμμα συνεισφέρει στη Στρατηγική EUSAIR και η συνεισφορά αυτή εντοπίζεται στο

πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, σε σχέση με τον Πυλώνα III της EUSAIR «ποιότητα περιβάλλοντος» και θα εξειδικευθεί στις σχετικές προσκλήσεις, ενώ συνδέεται με τις αντίστοιχες προτεραιότητες του Διακρατικού Προγράμματος ADRION αλλά και των Προγραμμάτων EuroMed και Interreg NEXT Mediterranean Sea Basin.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 2.4 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	1,20	16,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO28	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	εκτάρια	20.000,00	37.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO121	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	εκτάρια	0,00	280,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO903	Επενδύσεις σε εξοπλισμό Πολιτικής Προστασίας	Ευρώ	0,00	4.000.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2020	70.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC36	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	άτομα	0,00	2020	53.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2020	7.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	11.050.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	4.250.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	5.950.000,00

				των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.250.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.250.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	21.250.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι παρεμβάσεις του Προγράμματος στους υδάτινους πόρους θα βασίζονται στο αντίστοιχο Περιφερειακό Γενικό Σχέδιο (masterplan), το οποίο τελεί υπό οριστικοποίηση.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό. Αυτή η ολιστική προσέγγιση θα αντιμετωπίσει τομεακές ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, η διαχείριση της ιλύος, η επαναχρησιμοποίηση νερού, η ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, η ενεργειακή απόδοση, η ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο.

Για να καταστεί δυνατή η ομαλή μετάβαση στον νέο ολιστικό τρόπο λειτουργίας: α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική εφαρμογή θα εκδοθούν από τις αρμόδιες Ελληνικές αρχές εντός 1 έτους από την έγκριση των προγραμμάτων (σε συνεργασία με τους JASPERS) β) η έκδοση προσκλήσεων έργων με βάση την ολιστική προσέγγιση θα ξεκινήσει μετά την έκδοση των κατευθυντήριων οδηγιών που θα υιοθετήσουν οι Ελληνικές Αρχές και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός ενός έτους από την έκδοση αυτών.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, όλες οι δράσεις θα είναι σύμφωνες με το αναθεωρημένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) Αιγαίου και θα υπάρχει η δυνατότητα υποστήριξης των δικαιούχων (ΔΕΥΑ), στο πλαίσιο κάθε εντασσόμενου έργου εξασφάλισης της αναγκαίας τεχνικής υποστήριξης για την αποτελεσματική υλοποίηση των έργων και την ορθολογική έναρξη της λειτουργίας τους. Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος, ενδεικτικά είναι οι εξής:

1. Διαχείριση πόσιμου νερού, όπως: άντληση, επεξεργασία, αποθήκευση και διανομή, εξοικονόμηση.

Οι ανάγκες για πόσιμο νερό διαφοροποιούνται σημαντικά, ανά προγραμματική περίοδο, αφ' ενός λόγω των αλλαγών που πραγματοποιούνται στις πληθυσμιακές συγκεντρώσεις μεταξύ των οικισμών, αφ' ετέρου λόγω των εκάστοτε συγκεντρώσεων των παραγωγικών δραστηριοτήτων, ιδίως των τουριστικών. Παράλληλα, με τις εξελισσόμενες τεχνολογίες διαχείρισης του νερού, κυρίως όσον αφορά στον έλεγχο και στην αντιμετώπιση των απωλειών νερού, τόσο στους κεντρικούς αγωγούς, όσο και στα εσωτερικά δίκτυα διαφοροποιούνται σε μεγάλο βαθμό οι τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες.

Λαμβάνοντας υπ' όψη και το έντονο πρόβλημα λειψυδρίας στα νησιά της Περιφέρειας, αλλά και τις απαιτήσεις της Οδηγίας ΕΕ 2020/2184, ως κύριας προτεραιότητας πράξεις ενδεικτικά είναι εκείνες που αφορούν σε αξιοποίηση/συλλογή επιφανειακών ή/και υπόγειων υδάτων, όπως υδρομαστεύσεις, γεωτρήσεις, μικρά φράγματα κλπ, έργα εξωτερικών υδραγωγείων (δεξαμενές, αγωγοί μεταφοράς, αντλιοστάσια κλπ), συμπεριλαμβανομένων και αυτών της επεξεργασίας του νερού (π.χ. ταχυδιυλιστήρια), καθώς και εσωτερικά δίκτυα διανομής και εγκαταστάσεις εξοπλισμού τηλεελέγχου των διαρροών. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των δράσεων θα συμμορφώνονται με τα κριτήρια αποδοτικότητας, όπως αυτά αναφέρονται στο Πεδίο Παρέμβασης 063.

Κρίσιμες παρεμβάσεις σε μεγάλες οικιστικές συγκεντρώσεις όπως τα μεγάλα αστικά κέντρα των μεγάλων νησιών (Λέσβου & Χίου) θα πρέπει να συνεχίσουν να βελτιώνονται.

2. Εμπλουτισμός του υδροφόρου ορίζοντα των νησιών της Περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων και των ενεργειών αξιοποίησης των επιφανειακών υδάτων

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων θα προκύψει σε λεπτομέρεια με την ολοκλήρωση των Σχεδίων Διαχείρισης των Υδάτινων Πόρων που υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020. Τα προτεινόμενα έργα θα ιεραρχηθούν, τόσο ως προς τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε σχέση με το κόστος τους, όσο και ως προς τις διαδικασίες και τον χρόνο διοικητικής και τεχνικής ωρίμανσής τους. Κατά την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, όπου είναι εφικτό θα προωθηθούν και θα υιοθετηθούν προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα (ecosystem-based approaches)

3. Ολοκλήρωση και ανάπτυξη υποδομών διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς Γ' κατηγορίας.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ως προς τη διαχείριση Λυμάτων υπάρχουν δύο οικισμοί Β' προτεραιότητας (>15.000 κατοίκων) και δεκατέσσερις (14) Γ' προτεραιότητας, με αθροιστικό ισοδύναμο πληθυσμό 133.643 κατοίκους, ο οποίος αντιστοιχεί στο 1,1% του συνολικού ισοδύναμου πληθυσμού των οικισμών προτεραιότητας της Χώρας. Από αυτούς τους οικισμούς Β' και Γ' προτεραιότητας, σύμφωνα με το Εθνικό Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων για το Βόρειο Αιγαίο, η διαχείριση των Λυμάτων παρουσιάζει πλήρη συμμόρφωση με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, ως προς τις υποδομές σε εννέα (9) οικισμούς, συμπεριλαμβανομένων και των δύο (2) Β' προτεραιότητας, με αθροιστικό ισοδύναμο πληθυσμό 114.107 κατοίκους (το 85,4% του συνολικού ισοδύναμου πληθυσμού προτεραιότητας της Περιφέρειας).

Όσον αφορά στην κάλυψη των αναγκών για πλήρη συμμόρφωση με την Οδηγία, ως προς τις υποδομές για τους υπόλοιπους οικισμούς, για μεν τρεις οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό 8.023 κατοίκους, είναι ήδη ενταγμένα αντίστοιχα έργα στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 συνολικού προϋπολογισμού 22,94 εκατ. €. Έτσι μέχρι το τέλος της περιόδου 2014-2020, θα είναι καλυμμένες οι ανάγκες υποδομών διαχείρισης λυμάτων για το 91,5% του συνολικού ισοδύναμου πληθυσμού σε οικισμούς Β' και Γ' προτεραιότητας.

Με αυτά τα δεδομένα οι ανάγκες πλήρους συμμόρφωσης με την Οδηγία που θα καλυφθούν από το Πρόγραμμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου αφορούν στους οικισμούς Μυτιληνιοί Σάμου, Αγία Παρασκευή Λέσβου και Αγίου Κηρύκου Ικαρίας και ως εκ τούτου, πρώτη προτεραιότητα του Προγράμματος της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για την περίοδο 2021-2027 είναι η κάλυψη αυτών των ελλείψεων, σε μονάδες ΕΕΛ και σε δίκτυα αποχέτευσης.

4. Ενίσχυση της λειτουργίας των υφιστάμενων υποδομών διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς Β' και Γ' κατηγορίας, για βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους και της αποδοτικότητάς τους.

Με δεδομένα τα ευρήματα και τις προτάσεις του περιφερειακού σχεδιασμού για τη διαχείριση των λυμάτων στο Βόρειο Αιγαίο, προβλέπονται δράσεις/κατηγορίες πράξεων ενίσχυσης και υποστήριξης των αρμόδιων φορέων διαχείρισης λυμάτων για την αποτελεσματική λειτουργία των υφιστάμενων μονάδων ΕΕΛ σε οικισμούς Β' και Γ' κατηγορίας. Τέτοιου είδους δράσεις/πράξεις, ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, δύνανται να είναι οι εξής:

- Αποκατάσταση/αναβάθμιση της λειτουργίας των ΕΕΛ, με πρόσθετο σύγχρονο εξοπλισμό
- Επέκταση ή/και αντικατάσταση αγωγών με απώλειες λυμάτων
- Σύνταξη και εκτύπωση εγχειριδίων καλής λειτουργίας των υποδομών διαχείρισης λυμάτων
- Ενέργειες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των αρμόδιων φορέων λειτουργίας των υποδομών διαχείρισης λυμάτων

5. Ανάπτυξη υποδομών διαχείρισης λυμάτων σε τουριστικές περιοχές και σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους ή/και σε προστατευόμενα οικοσυστήματα, με οικισμούς Δ' κατηγορίας.

Εφ' όσον καλυφθούν χρηματοδοτικά οι κανονιστικές απαιτήσεις σε οικισμούς Γ' κατηγορίας, από τον προγραμματικά προσδιορισμένο ενδεικτικό προϋπολογισμό του Πεδίου Παρέμβασης 065, στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 2.5 θα υλοποιηθούν δράσεις διαχείρισης λυμάτων (κατασκευή/ εγκατάσταση ΕΕΛ και κατασκευή δικτύων αποχέτευσης) σε επιλεγμένες περιοχές οικισμών Δ' κατηγορίας σύμφωνα με το σχετικό επιχειρησιακό σχέδιο του ΥΠΕΝ. Οι περιοχές που θα επιλεγούν κατά προτεραιότητα για δημιουργία αυτού του είδους των υποδομών είναι οικολογικά ευαίσθητες περιοχές, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους, καθώς και τουριστικές περιοχές.

Όλες οι παραπάνω δράσεις του Προγράμματος, οι οποίες αφορούν στη διαχείριση λυμάτων συμβάλλουν στην Αποστολή για τις Θάλασσες και τους Ωκεανούς (ΟΜ).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε και ως άμεσα ωφελούμενοι είναι οι εξής:

- ΔΕΥΑ ή/και Δήμοι της Περιφέρειας
- Υπηρεσίες της Περιφέρειας
- Άμεσα ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες/τουρίστες των νησιών της Περιφέρειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό, με δεδομένο ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες κατοίκων και επισκεπτών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου θα ωφεληθούν εξ' ίσου από τους συγκεκριμένους τύπους δράσεων. Αυτό θα εξασφαλίζεται από τα κριτήρια επιλογής πράξεων, τα οποία θα ενσωματώνουν τις εθνικές και ενωσιακές αρχές περί ισότητας, ένταξης και μη διάκρισης.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO2.5 θα υλοποιηθούν οριζόντια σε όλη την Περιφέρεια, ανεξάρτητα εδαφικών/χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ. Παρ' όλα αυτά, το Πρόγραμμα συνεισφέρει στη Στρατηγική EUSAIR και η συνεισφορά αυτή εντοπίζεται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, σε σχέση με τον Πυλώνα III της EUSAIR «ποιότητα περιβάλλοντος» και θα εξειδικευθεί στις σχετικές προσκλήσεις, ενώ συνδέεται με τις αντίστοιχες προτεραιότητες του Διακρατικού Προγράμματος ADRION αλλά και των Προγραμμάτων EuroMed και

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο 2.5 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	20,00	275,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	11,00	25,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	3.000,00	20.500,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2020	50.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2020	13.300,00	Υποστηριζόμενα έργα	
---	--------	------	-----------------------------------	-------	---	-------	------	------	-----------	---------------------	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	2.550.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	063. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού) σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	16.150.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	3.400.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	13.227.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			35.327.421,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	35.327.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			35.327.421,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	35.327.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			35.327.421,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	35.327.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			35.327.421,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της προσβασιμότητας των νησιών της Περιφέρειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι τύποι δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO3.2, ενδεικτικά είναι οι εξής:

1. Έργα επέκτασης / αναβάθμισης στις κύριες λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας

Με δεδομένο τον νησιωτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας και τις μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των νησιών της, καθώς και τις ιδιαίτερα μεγάλες αποστάσεις των νησιών από την ηπειρωτική Χώρα, οι ανάγκες σε σύγχρονες και κατάλληλες λιμενικές υποδομές είναι δεδομένες, λαμβάνοντας υπ' όψη και τη συνεχή εξέλιξη της αναβάθμισης της ποιότητας και της δυνατότητας του ακτοποϊκού στόλου. Λαμβάνοντας δε υπ' όψη ότι ένα σημαντικό μέρος αυτών των αναγκών θα καλυφθεί από το Τομεακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών» για τη συνδεσιμότητα των νησιών ως εθνικός στόχος, στο πλαίσιο του Προγράμματος της Περιφέρειας θα καλυφθούν λιμενικές υποδομές, κυρίως ενδοπεριφερειακού χαρακτήρα ή/και εξωπεριφερειακών συνδέσεων, εφ' όσον δεν καλυφθούν αυτές οι ανάγκες από το Τομεακό Πρόγραμμα. Ως ενδεικτική περίπτωση έργου αναφέρεται η επέκταση του λιμένα Μύρινας Λήμνου

Ως εκ τούτων στόχος αυτού του τύπου δράσεων είναι η βελτίωση των λιμενικών θαλάσσιων υποδομών της Περιφέρειας, με ενέργειες/πράξεις εμβάθυνσης ή/και επέκτασης προβλητών, για την αποτελεσματικότερη διασύνδεση των νησιών της Περιφέρειας, τόσο μεταξύ τους, όσο και με την ηπειρωτική Χώρα, ενώ παράλληλα και πέραν της κάλυψης των μεταφορικών αναγκών, για τις συγκεκριμένες δράσεις θα λαμβάνεται πρόνοια και για την περιβαλλοντική αναβάθμιση της λιμενικής λειτουργίας («πράσινοι λιμένες- eco ports») με στόχο τη μείωση των βασικών ρύπων και της ενεργειακής κατανάλωσης στις υπηρεσίες των λιμένων.

Οι συγκεκριμένες δράσεις θα είναι σύμφωνες με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών, όπως εξειδικεύεται για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

2. Έργα αναβάθμισης/βελτίωσης ή/και επέκτασης οδικών υποδομών στα νησιά, εθνικής ή/και επαρχιακής οδοποιΐας, για σύνδεση της ενδοχώρας με τις πύλες εισόδου/εξόδου των νησιών.

Στόχος αυτού του τύπου δράσεων είναι η αποτελεσματική (σύντομη και ασφαλής) διασύνδεση της παραγωγικής ενδοχώρας κάθε νησιού, καθώς και των τουριστικών (πολιτιστικών και φυσικών) πόρων κάθε νησιού με τις αντίστοιχες πύλες εισόδου-εξόδου των νησιών (αεροδρόμια - λιμάνια) όσο και μεταξύ των εσωτερικών ζωνών σε κάθε νησί. Ως εκ τούτου προβλέπονται δράσεις/κατηγορίες πράξεων βελτίωσης/αναβάθμισης ή/και διάνοιξης νέων οδικών αξόνων εθνικής ή/και επαρχιακής οδοποιΐας, όπως η παράκαμψη Πυθαγορείου στη Σάμο και άλλες εξίσου σημαντικές παρεμβάσεις.

Οι συγκεκριμένες δράσεις θα είναι σύμφωνες με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών, όπως εξειδικεύεται για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

3. Έργα βελτίωσης της ασφάλειας των οδικών μεταφορών.

Με δεδομένο τον κατά κύριο λόγο ορεινό και ημιορεινό γεωφυσικό χαρακτήρα σχεδόν όλων των νησιών της Περιφέρειας, όσον αφορά στις παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας, αν και αυτές θα προκύψουν εξειδικευμένες από σχετική μελέτη, είναι πολυποίκιλες και αναφέρονται, τόσο στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των οδών, στις κατάλληλες σημάψεις και φωτισμού, καθώς και σε προμήθεια εξοπλισμού προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων επιτήρησης των οδών, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι η ΠΒΑ βρίσκεται στην τρίτη θέση σε θανατηφόρα οδικά ατυχήματα και στην τέταρτη θέση σε τραυματισμούς από οδικά ατυχήματα. Ως εκ τούτου είναι αναγκαία η βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών πολλών οδικών συνδετήριων αξόνων, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ασφαλής μετακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων.

Έτσι, οι προγραμματιζόμενες δράσεις/κατηγορίες πράξεων αναφέρονται κατά κύριο λόγο σε παρεμβάσεις στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των δρόμων με διαπλατύνσεις, βελτίωση (μείωση) κλίσεων ή/και άλλων τεχνικών παρεμβάσεων χωρίς να αποκλείονται και άλλες αναγκαίες παρεμβάσεις, όπως σήμανση, προστατευτικές κατασκευές, οδοφωτισμός στο επικίνδυνο οδικό δίκτυο των νησιών της Περιφέρειας.

Οι παρεμβάσεις θα συγκεκριμενοποιηθούν και θα ιεραρχηθούν σύμφωνα με τις σχετικές μελέτες οδικής ασφάλειας, οι οποίες και θα αποτελέσουν κριτήριο ένταξης των αντίστοιχων πράξεων στο Πρόγραμμα ενώ οι συγκεκριμένες δράσεις θα είναι σύμφωνες με την Εθνική Στρατηγική Οδικής Ασφάλειας 2021-2027.

Η συνεισφορά της Δράσης στον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο είναι σημαντική, καθώς η βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου είναι σύμφωνη με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του. Επιδιώκεται κυρίως η βελτίωση των δεικτών οδικής ασφάλειας της χώρας για μείωση των θανάτων / βαριά τραυματιών κατά 50% μέχρι το έτος 2030, όπως περιγράφονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου προβλέπεται να συμπεριληφθούν τμηματοποιημένα έργα οδικών υποδομών μεταξύ της περιόδου 2014-2020 και 2021-2027 (phased), των οποίων ο προϋπολογισμός ένταξης των αντίστοιχων τμημάτων για την περίοδο 2021-2027 εκτιμάται σε 15,0 εκατ. €, μη υπολογίζοντας τις εκπτώσεις κατά τη συμβασιοποίησή τους και αφορούν στο έργο Παράκαμψη Πυθαγορείου Σάμου. Σε κάθε περίπτωση, έως ότου ολοκληρωθεί το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020, το προαναφερόμενο ως εκτιμώμενο ποσό είναι ενδεικτικό και ως εκ τούτου ενδέχεται να διαφοροποιηθεί.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Βασικές ομάδες στόχοι δυνητικών δικαιούχων είναι οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας/Περιφερειακών Ενοτήτων ή/και τα Λιμενικά Ταμεία, για τις

λιμενικές υποδομές, ενώ ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι, οι επισκέπτες και οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό, με δεδομένο ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες θα ωφεληθούν εξ' ίσου από την βελτίωση των μεταφορικών υποδομών. Αυτό θα εξασφαλίζεται από τα κριτήρια ένταξης των πράξεων στο Πρόγραμμα, τα οποία θα ενσωματώνουν τις εθνικές και ενωσιακές αρχές περί ισότητας, κοινωνικής ένταξης και μη διάκρισης.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις βελτίωσης, τόσο των λιμενικών, όσο και των οδικών υποδομών θα υλοποιηθούν οριζόντια στην Περιφέρεια και είναι ανεξάρτητες από τις προγραμματιζόμενες στρατηγικές χωρικής ανάπτυξης. Παρ' όλα αυτά, σε κάθε περίπτωση, αυτές οι υποδομές θα λειτουργήσουν θετικά στον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Λόγω της κλίμακας παρεμβάσεων και του νησιωτικού χαρακτήρα της Περιφέρειας, τα αποτελέσματα και οι χωρικές επιπτώσεις των δράσεων/κατηγοριών πράξεων λιμενικών υποδομών δύναται να έχουν διαπεριφερειακή, διασυνοριακή ή διακρατική διάσταση, ενώ οι οδικές υποδομές δεν παρουσιάζουν αυτή τη δυνατότητα. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 3.2 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	15,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO900	Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	Χιλιόμετρα	0,00	25,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO908	Λιμενικές υποδομές που υποστηρίζονται	Λιμάνια	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωπομέρες/έτος	0,00	2020	8.720,00	Υποστηριζόμενα έργα	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR060	Πληθυσμός Νησιωτικών περιοχών με πρόσβαση σε βελτιωμένη θαλάσσια σύνδεση	Άτομα	0,00	2020	17.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR900	Οδικά ατυχήματα	Ατυχήματα / έτος	72,00	2019	36,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	17.000.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	4.142.209,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	113. Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων	3.400.000,00
3	RSO3.2	Σύνολο			24.542.209,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	24.542.209,00
3	RSO3.2	Σύνολο			24.542.209,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	24.542.209,00
3	RSO3.2	Σύνολο			24.542.209,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	24.542.209,00
3	RSO3.2	Σύνολο			24.542.209,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής- Ανάπτυξη Κοινωνικών Υποδομών

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι τύποι δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO4.2, με τη συγχρηματοδότηση του ΕΤΠΑ, ενδεικτικά, είναι οι παρακάτω και σε συμπληρωματικότητα με το RRF με τον συντονισμό των ΕΥ της ΕΑΣ και με τη συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος με τον φορέα πολιτικής και την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων πριν την εξειδίκευση των δράσεων και την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων.

Επίσης, όλες οι παρακάτω προβλεπόμενες δράσεις αυτού του Ειδικού Στόχου θα προσδιορισθούν και θα ιεραρχηθούν στη βάση της χαρτογράφησης των αναγκών εκπαίδευσης από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Περιφερειακές Διευθύνσεις ανά βαθμίδα εκπαίδευσης και με τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος (ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου). Στο πλαίσιο αυτό, δεν θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα αντίστοιχες πράξεις εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η συγκεκριμένη χαρτογράφηση.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση'). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις.

Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας.

Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση.

Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα

τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

1. Βελτίωση/αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός υποδομών και εξοπλισμού σε όλες τις βαθμίδες σχολικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της τριτοβάθμιας, καθώς και της τεχνικής/ επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων περιλαμβάνει ενέργειες / κατηγορίες πράξεων ποιοτικής αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των κτηριακών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού (κυρίως του μαθησιακού) όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της τριτοβάθμιας, καθώς και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ιδιαίτερη προτεραιότητα θα δοθεί στην προμήθεια ψηφιακού μαθησιακού εξοπλισμού, αλλά και λοιπού απαραίτητου εξοπλισμού, για τη μετάδοση γνώσης σε σύγχρονα αντικείμενα εκπαίδευσης της δευτεροβάθμιας γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

2. Επέκταση ή/και δημιουργία νέων υποδομών σχολικής Α'βάθμιας και Β'βάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής και τεχνικής, καθώς και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατόπιν τεκμηρίωσης της αναγκαιότητας ως προς τη δυναμικότητα και τη χωροθέτηση.

Δεδομένης της εισόδου στην τυπική υποχρεωτική εκπαίδευση παιδιών τεσσάρων ετών και με βάση την ευρεία διαβούλευση με τοπικούς / περιφερειακούς φορείς / Υπηρεσίες της σχολικής εκπαίδευσης των δύο βαθμίδων (Α' και Β') διεφάνει ως ισχυρή ένδειξη η ανάγκη επέκτασης ή/και δημιουργίας νέων υποδομών προσχολικής και Α' βάθμιας, και Β' βάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με προτεραιότητα στην εξασφάλιση συνθηκών προσβασιμότητας ΑμΕΑ, σύμφωνα με τις σχετικές διαβουλεύσεις με τους τοπικούς φορείς εκπαίδευσης.

Ως εκ τούτων, στον συγκεκριμένο τύπο δράσεων προβλέπονται ενέργειες / κατηγορίες πράξεων κτηριακής επέκτασης υφιστάμενων εκπαιδευτικών μονάδων, αλλά και δημιουργίας νέων μονάδων, με τον αντίστοιχο / ανάλογο σύγχρονο εξοπλισμό.

3. Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων παιδικής φροντίδας

Λαμβάνοντας υπ' όψη το μεγάλο ποσοστό βρεφών και νηπίων έως τριών ετών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, εκτός της επίσημης προσχολικής αγωγής, όπως περιγράφεται αναλυτικά στη στρατηγική του Προγράμματος και στον Πίνακα 1, ανά Ειδικό Στόχο, είναι διαπιστωμένες οι ανάγκες επέκτασης αλλά και δημιουργίας νέων σύγχρονων υποδομών προσχολικής αγωγής και φροντίδας, κατάλληλα χωροθετημένων στα νησιά της Περιφέρειας, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες συμμετοχής των βρεφών και νηπίων έως 3 ετών της Περιφέρειας σε μονάδες παιδικής φροντίδας. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις παιδικής φροντίδας, όπως οι βρεφονηπιακοί και οι παιδικοί σταθμοί, είναι σχεδιασμένες για παιδιά από τη γέννηση έως την έναρξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, από την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων/κατηγοριών πράξεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4ii, είτε ως δυνητικοί

δικαιούχοι πράξεων, είτε ως ωφελούμενοι, ενδεικτικά είναι οι εξής:

- Υπουργείο Παιδείας και εποπτευόμενοι φορείς
- Περιφέρεια, Δήμοι
- Μαθητικός πληθυσμός της Περιφέρειας.
- Βρέφη και άτομα επιφορτισμένα με την φροντίδα εξαρτώμενων τέκτων

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το σύνολο των προβλεπόμενων δράσεων του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του, συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλου.

Επιπρόσθετα, υφίσταται και μία κατηγορία δράσης, η οποία αναφέρεται στη δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων παιδικής φροντίδας, η οποία στοχεύει μεταξύ άλλων στην ισότητα των φύλων, με δεδομένο ότι η φιλοσοφία της στήριξης των οικογενειών, βάση και της σχετικής νομοθεσίας στοχεύει στην εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και την ενίσχυση της παιδικής προστασίας,

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, ενώ οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθεί ο μαθητικός πληθυσμός αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του Ειδικού Στόχου RSO4.2, με ενδυνάμωση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των παρεμβάσεων σ' αυτές τις περιοχές.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 4.2 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	άτομα	0,00	2.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	0,00	6.700,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	1.480,00	2020	1.900,00	Υποστηριζόμενα έργα	
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	3.500,00	2021	6.050,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	3.400.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	15.725.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	3.400.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	124. Υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και για εκπαίδευση ενηλίκων	2.759.418,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			25.284.418,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	25.284.418,00

4A	RSO4.2	Σύνολο			25.284.418,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	25.284.418,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			25.284.418,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	3.400.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	21.884.418,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			25.284.418,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα 1 του Προγράμματος για την αιτιολόγηση της επιλογής του Ειδικού Στόχου RSO4.5 η Περιφέρεια υστερεί σημαντικά ως προς τις υποδομές Υγείας, τόσο σε κτηριακές, όσο και κυρίως σε εξοπλισμό, κατάσταση η οποία επιδεινώνεται, αφ' ενός λόγω της νησιωτικότητάς της και τη σχετική απομόνωση των νησιών, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, αφ' ετέρου λόγω της επιβάρυνσης του συστήματος περίθαλψης τόσο από τις μεγάλες εισροές προσφύγων και μεταναστών, όσο και λόγω της πανδημίας COVID-19.

Λαμβάνοντας δε υπ' όψη και τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά φτώχειας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (21,3% σε κίνδυνο φτώχειας το σύνολο του πληθυσμού και 37,4% η παιδική φτώχεια), πάνω από το 13% του πληθυσμού να μην έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

Η ενίσχυση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

Ως εκ τούτων στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου προγραμματίζονται οι παρακάτω ενδεικτικοί τύποι δράσεων, σύμφωνα με την Α' φάση χαρτογράφησης των υποδομών υγείας από το Υπ. Υγείας.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση'). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις.

Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας.

Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των

ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση.

Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Για την εξειδίκευση και προτεραιοποίηση συγκεκριμένων έργων υποδομής (κτηριακά και εξοπλισμός) θα ληφθεί υπ' όψη, αφ' ενός η ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των αναγκών υγείας από το Υπουργείο Υγείας, αφ' ετέρου τα έργα υγείας που θα χρηματοδοτηθούν από το RRF.

1. Αναβάθμιση ή/και επέκταση των υποδομών (κτηριακά και εξοπλισμό) Α'βάθμιας και Β'βάθμιας περίθαλψης σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων περιλαμβάνει ενέργειες / κατηγορίες πράξεων αναβάθμισης / εκσυγχρονισμού των κτιριακών υποδομών και του εξοπλισμού ή/και επέκταση (εφ' όσον απαιτείται), με ανάλογη τεκμηρίωση στο πλαίσιο της Εθνικής στρατηγικής του τομέα της υγείας, λαμβάνοντας υπ' όψη και την εμπειρία της πρόσφατης αντιμετώπισης των προβλημάτων της πανδημίας COVID-19.

Ιδιαίτερη προτεραιότητα θα δοθεί στις υποδομές (κτηριακά και εξοπλισμός) της πρωτοβάθμιας φροντίδας και περίθαλψης.

Επισημαίνεται ότι πριν την προκήρυξη της δράσης θα έχει ολοκληρωθεί η χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση των αναγκών από τα αρμόδια Υπουργεία και θα υπάρχει συνέργεια με τις αντίστοιχες δράσεις κοινωνικής ένταξης του ΕΚΤ+

2. Προμήθεια ασθενοφόρων στις μονάδες υγειονομικής περίθαλψης.

Στο συγκεκριμένο τύπο δράσεων προβλέπεται η προμήθεια σύγχρονων ασθενοφόρων για κάλυψη των αναγκών για άμεσης, ασφαλούς και με υψηλού επιπέδου παροχή επείγουσας ιατρικής βοήθειας στα έκτατα περιστατικά ασθενειών ή/και ατυχημάτων.

Η προμήθεια σύγχρονων ασθενοφόρων αφορά, τόσο σε επίπεδο Κέντρων Υγείας, όσο και σε νοσοκομειακές μονάδες Β' βάθμιας περίθαλψης.

3. Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός δομών κοινωνικής μέριμνας του τομέα κοινωνικής αλληλεγγύης

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων περιλαμβάνει ενέργειες / κατηγορίες πράξεων δημιουργίας, επέκτασης, αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των κτιριακών υποδομών κοινωνικής μέριμνας του τομέα αλληλεγγύης.

Αφορά ενδεικτικά στις παρακάτω δομές του τομέα κοινωνικής αλληλεγγύης :

- δομές ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- στήριξης ατόμων με αναπηρία (ΚΔΗΦ ΑμεΑ, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης)

Όλες οι παραπάνω δράσεις θα είναι σύμφωνες με την στρατηγική για την αποιδρυματοποίηση και θα διασφαλίζουν τον μη διαχωρισμό.

Οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίξουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Αποιδρυματοποίησης

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι των παραπάνω δράσεων/κατηγοριών πράξεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO4.5, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε ως ωφελούμενοι, ενδεικτικά είναι οι εξής:

Δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι:

- Υπουργείο Υγείας, ΥΠΕ, Νοσοκομεία και λοιπές μονάδες Υγείας.
- Περιφέρειες, Δήμοι (κοινωνικές υπηρεσίες και εποπτευόμενοι φορείς).
- Λοιποί Κοινωνικοί Φορείς

Ωφελούμενοι είναι το σύνολο του πληθυσμού, καθώς και οι επισκέπτες της Περιφέρειας. Ειδικές ευάλωτες ομάδες ομάδες του πληθυσμού

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του, συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλου. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Σε κάθε περίπτωση, στο παρόν Πρόγραμμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ενσωματώνονται και θα εφαρμοσθούν οι ενωσιακές και εθνικές αρχές περί

ισότητας, ένταξης και μη διάκρισης, στη βάση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) που θα διέπει την εφαρμογή των Προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027, οι οποίες θα απεικονίζονται στα κριτήρια επιλογής και ένταξης των πράξεων στο Πρόγραμμα.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι κάτοικοι και οι επισκέπτες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του Ειδικού Στόχου RSO4.5, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων σ' αυτές τις περιοχές.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 4.5 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	0,00	150.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	110,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	370.000,00	2019	440.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	35,00	2020	120,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	2.550.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	8.500.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	4.250.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	130. Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας	1.700.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	17.000.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	17.000.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	17.000.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο τουρισμός για το Βόρειο Αιγαίο μέχρι και το έτος 2019 ήταν μια συνεχώς ανερχόμενη οικονομική δραστηριότητα, η οποία δημιουργούσε άμεσα το 12% της απασχόλησης στην Περιφέρεια, ενώ τα έσοδα από την τουριστική δραστηριότητα ήταν της τάξης των 165 εκατ. €.

Το 1/3 των αφικνούμενων στα νησιά της Περιφέρειας επισκέπτονται πολιτιστικούς πόρους των νησιών.

Φυσικά με την εμφάνιση της πανδημίας COVID-19 (το έτος 2020) τα παραπάνω μεγέθη της τουριστικής δραστηριότητας κατέρρευσαν και το έτος 2021 μόλις που έφτασαν το 40% των τελευταίων ετών τουριστικής ανόδου.

Από τα παραπάνω στοιχεία φαίνεται, αφ' ενός ότι ο τουρισμός για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι μια ιδιαίτερα σημαντική οικονομική δραστηριότητα, αφ' ετέρου ότι ο τουρισμός στην Περιφέρεια συνδέεται σημαντικά με τους πολιτιστικούς (ανθρωπογενείς και φυσικούς) πόρους της, οι οποίοι είναι εθνικής, αλλά και παγκόσμιας αναγνωρισιμότητας και εμβέλειας.

Παράλληλα, η τουριστική δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στην διέξοδο για απασχόληση κοινωνικά ευπαθών ομάδων πληθυσμού, λόγω της σημαντικής αύξησης της ζήτησης εποχικής εργασίας και της δημιουργίας απασχόλησης σε άτομα με δυσκολίες εξασφάλισης απασχόλησης σε σταθερή ετήσια βάση.

Με δεδομένο λοιπόν ότι το δίπτυχο τουρισμός – πολιτισμός είναι ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για το αναπτυξιακό της γίνεσθαι, αλλά και για ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου (RSO4.6), ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ προγραμματίζονται οι παρακάτω τύποι δράσεων σύνδεσης Πολιτισμού με τον Τουρισμό, έχοντας ισχυρή συμπληρωματικότητα με δράσεις του Ειδικού Στόχου RSO1.3 του Στόχου Πολιτικής 1, καθώς και με τις παρεμβάσεις των Ολοκληρωμένων Χωρικών Στρατηγικών του Στόχου Πολιτικής 5.

Όλες δε οι δράσεις / παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου RSO4.6 που αφορούν στην πολιτιστική κληρονομιά θα είναι σύμφωνες με τις βέλτιστες πρακτικές και θα ακολουθούν της «Ευρωπαϊκές Αρχές Ποιότητας» και οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις ολοκληρωμένες βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς κατευθυντήριες αρχές του Νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus.

1. Προστασία και ανάδειξη διεθνούς και εθνικής εμβέλειας πολιτιστικών πόρων.

Ο τύπος δράσης αφορά σε ενέργειες/κατηγορίες πράξεων προστασίας και ανάδειξης επισκέψιμων μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων σε τοπικό επίπεδο/ανά νησί και σε επεμβάσεις σε θεματικά μουσεία, καθώς επίσης σε δημιουργία μουσειακών υποδομών και σε πιστοποίηση μουσείων. Συγκεκριμένα προβλέπονται παρεμβάσεις προστασίας και ανάδειξης στα μνημεία της Παγκόσμιας και Εθνικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς, δημιουργία πολιτιστικών δικτύων, καθώς και παρεμβάσεις που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των επισκεπτών. Οι εν λόγω παρεμβάσεις θα εστιάζουν στα μνημεία που αποτελούν καθιερωμένους τουριστικούς προορισμούς και αναδυόμενους νέους πόλους τουριστικού ενδιαφέροντος ή που συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον επισκεπτών

προερχόμενων από τις νέες τουριστικές αγορές. Ιδιαίτερα θα επιδιωχθούν οι παρεμβάσεις ανάδειξης μνημείων και αρχαιολογικών χώρων κατά μήκος θαλάσσιων δρόμων και περιοχών, καθώς και η ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων σε μικρά νησιά, με παράλληλη εστίαση σε παρεμβάσεις ανάδειξης ιδιαίτερων εκθεμάτων σε σύγχρονα μουσεία της Περιφέρειας.

Ενδεικτικά αναφέρονται παρεμβάσεις σε κάστρα των νησιών, όπως το Κάστρο της Μυτιλήνης που θεωρούνται σημειολογικές και θα συνεχίσουν να χρηματοδοτούνται και στη νέα περίοδο.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος, θα δοθεί έμφαση στην συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου, με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά πράξη, και ως υποέργα αυτής : σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια και σε γραφή Braille) οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προώθησης και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ, αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση νέων τεχνολογιών. Για τη προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία. Τα παραπάνω βρίσκουν εφαρμογή και στις δράσεις πολιτισμού του ΣΠ 5

2. Προστασία και ανάδειξη ιδιαίτερων φυσικών πόρων περιφερειακής και εθνικής αναγνωρισιμότητας και εμβέλειας.

Ο τύπος δράσης αφορά σε ενέργειες / κατηγορίες πράξεων που αποσκοπούν στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού πλούτου της Περιφέρειας, ως ιδιαίτερο στοιχείο προσέλκυσης επισκεπτών.

Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω ενέργειες / κατηγορίες πράξεων αφορούν σε προστασία, προβολή και ανάδειξη των φυσικών πόρων (φυσικά μνημεία, αξιόλογοι φυσικοί πόροι, οικοτουριστικές διαδρομές, υποδομές εξυπηρέτησης υπαίθριων δραστηριοτήτων κλπ) στα νησιά της Περιφέρειας, ώστε να αναδειχτεί η δυνατότητα τουριστικής αξιοποίησης του τοπικού φυσικού αποθέματος. Με τον τρόπο αυτό η επίγεια και θαλάσσια φυσική κληρονομιά της περιοχής αναδεικνύεται - εκτός των άλλων - και ως τουριστικός πόρος. Δυνητικά, προβλέπονται επίσης ενέργειες/κατηγορίες πράξεων για την αξιοποίηση του πλούσιου υπόγειου δυναμικού των νησιών σε ιαματικά νερά, ώστε οι συγκεκριμένες περιοχές, αλλά και ευρύτερα όλος ο περιφερειακός χώρος να αναβαθμιστούν και τουριστικά, αναδεικνύοντας την υψηλή προστιθέμενη αξία ενός σημαντικού φυσικού πόρου (παρεμβάσεις στην κατεύθυνση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με έμφαση στον θερμαλιστικό-ιαματικό τουρισμό).

3. Προβολή, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, καθώς και του συνολικού τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας, μέσω διαδικασιών/ενεργειών και δράσεων διαχείρισης προορισμού.

Λαμβάνοντας υπ' όψη την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο των δύο παραπάνω αναφερόμενων τύπων δράσεων, η ορθολογική και σύγχρονη προβολή του τουριστικού προϊόντος των νησιών της Περιφέρειας, το οποίο συντίθεται κατά βάση, αλλά όχι μόνο, στο πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα των νησιών, είναι ιδιαίτερης βαρύτητας ενέργεια / κατηγορία πράξεων, έχοντας ως αιχμή του δόρατος την αποτελεσματική διαχείριση προορισμού, μέσω DMO (Destination Management Organization).

Κυρίαρχο στοιχείο αυτού του τύπου δράσεων είναι η δημιουργία και η καθιέρωση του ιδιαίτερου branding της Περιφέρειας, με συνιστώσες τις ιδιαιτερότητες κάθε νησιού, συμμετέχοντας ενεργά σ' αυτή τη διαδικασία και οι τοπικοί αυτοδιοικητικοί φορείς, καθώς και οι τοπικοί φορείς τουρισμού.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι των παραπάνω δράσεων/κατηγοριών πράξεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4νι, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε ως ωφελούμενοι, ενδεικτικά είναι οι εξής:

Δικαιούχοι/δυναμικοί δικαιούχοι:

- Υπουργείο Πολιτισμού και εποπτευόμενοι φορείς του.
- Υπουργείο Τουρισμού και εποπτευόμενοι φορείς του.
- Περιφέρεια, Δήμοι και εποπτευόμενοι φορείς τους.

Ωφελούμενοι:

- Το σύνολο του πληθυσμού, καθώς και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.
- Επιχειρήσεις της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/πράξεις στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO4.6 του Προγράμματος είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό, με δεδομένο ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες θα ωφεληθούν εξ' ίσου από αυτές τις δράσεις/ πράξεις.

Σε κάθε περίπτωση, στο παρόν Πρόγραμμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ενσωματώνονται και θα εφαρμοσθούν οι ενωσιακές και εθνικές αρχές περί ισότητας, ένταξης και μη διάκρισης, στη βάση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) που θα διέπει την εφαρμογή των Προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027, οι οποίες θα απεικονίζονται στα κριτήρια επιλογής και ένταξης των πράξεων στο Πρόγραμμα.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι κάτοικοι, οι επιχειρήσεις και οι επισκέπτες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του Ειδικού Στόχου RSO4.6, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων σ' αυτές τις περιοχές.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ. Παρ' όλα αυτά, το Πρόγραμμα συνεισφέρει στη Στρατηγική EUSAIR και η συνεισφορά αυτή εντοπίζεται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, σε σχέση με τον Πυλώνα IV της EUSAIR «Βιώσιμος Τουρισμός» και θα εξειδικευθεί στις σχετικές προσκλήσεις, ενώ συνδέεται με τις αντίστοιχες προτεραιότητες του Διακρατικού Προγράμματος ADRION αλλά και των Προγραμμάτων EuroMed και Interreg NEXT Mediterranean Sea Basin.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 4.6 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	9,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	25.600,00	2020	33.400,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον	850.000,00

			περιφέρειες	τομέα του τουρισμού	
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	4.250.000,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	1.700.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.800.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	6.800.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	6.800.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			6.800.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Κοινωνική Ένταξη & Αντιμετώπιση της Φτώχειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

1. Ενίσχυση ανέργων νέων ή/και μακροχρόνια ανέργων, συμπεριλαμβανομένου και του mentoring για ίδρυση και αρχική λειτουργία επιχειρήσεων

Οι ενέργειες που προβλέπονται σ' αυτό το είδος της δράσης αναφέρονται στην επιχορήγηση ανέργων (νέας ηλικίας ή/και μακροχρόνιας ανεργίας ανεξαρτητά ηλικίας) για ίδρυση επιχείρησης, με την υποστήριξη της πρότασής τους με συνοπτική αλλά τεκμηριωμένη οικονομοτεχνική μελέτη και την πρόβλεψη υποστήριξής τους από εξειδικευμένο επαγγελματικά εμπειρογνώμονα σύστασης, οργάνωσης και αρχικής λειτουργίας της επιχείρησης, εφ' όσον εγκριθεί η πρόταση χρηματοδότησης της ίδρυσης της επιχείρησης. Η αξιοποίηση mentoring, θα έχει διάρκεια ενός έτους από την ίδρυση της επιχείρησης και θα είναι επιλέξιμο το κόστος της, στο πλαίσιο της συνολικής ενίσχυσης του ωφελούμενου.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων θα ενσωματωθεί στις προγραμματιζόμενες στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ και ΤΑΠΤοΚ) του Στόχου Πολιτικής 5, όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό μέρος του Προγράμματος.

Ως εκ τούτου, η εξειδίκευσή τους σε κατηγορίες πράξεων (αντίστοιχες δράσεις) θα πραγματοποιηθεί κατά τον σχεδιασμό των αντίστοιχων στρατηγικών με τη διαδικασία «από κάτω προς τα πάνω» (bottom up), όπως προβλέπεται στα ενωσιακά έγγραφα και όπως θα εξειδικευθούν, αυτές οι διαδικασίες, από τις αρμόδιες εθνικές Υπηρεσίες συντονισμού εφαρμογής των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

2. Ενίσχυση υφιστάμενων και νέων επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας

Στόχος του συγκεκριμένου τύπου δράσης είναι η αξιοποίηση του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) για την κοινωνική ένταξη και την προώθηση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στο σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κοινωνική Οικονομία

Οι ενέργειες που προβλέπονται σ' αυτό τον τύπο δράσης ενδεικτικά αναφέρονται στα εξής:

· Ενίσχυση ατόμων που ανήκουν σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες να δημιουργήσουν είτε μόνοι τους, είτε με εταιρικό σχήμα με άλλα άτομα κοινωνικά

ευάλωτων ομάδων επιχειρήσεις, κατά προτεραιότητα κοινωνικού ή/και περιβαλλοντικού σκοπού και κατά βάση σ' εκείνους τους τομείς της οικονομίας που απέχει η επιχειρηματική αγορά.

Η ενίσχυση θα είναι αυξημένη σε σχέση με την αντίστοιχη γενικής επιχειρηματικότητας σε μη ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και θα προβλέπεται η χρηματοδότηση σχετικού mentoring για δεκαοκτώ (18) μήνες,

· Ενίσχυση υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων για πρόσληψη ανέργων ή οικονομικά μη ενεργών που ανήκουν σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες, με αυξημένη ένταση της ενίσχυσης, έναντι αντίστοιχων παρεμβάσεων για επιχειρήσεις εκτός της κοινωνικής οικονομίας.

3. Ενίσχυση της λειτουργίας μηχανισμού προώθησης της Κοινωνικής Οικονομίας.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αναφέρεται στην ενίσχυση τοπικών κοινωνικών ή/και εκπροσώπων του επιχειρηματικού ιστού της Περιφέρειας για έναρξη και συνέχιση της λειτουργίας θερμοκοιτίδας ή άλλου μηχανισμού προώθησης της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με δράσεις όπως:

- Διοργάνωσης και υλοποίησης ενημερωτικών ημερίδων/διημερίδων περί του θεσμικού πλαισίου, των διαδικασιών και των δυνατοτήτων ίδρυσης και λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Εξειδικευμένης ενημέρωσης και υποστήριξης των ενδιαφερόμενων, είτε να ιδρύσουν, είτε να εργασθούν σε κοινωνικές επιχειρήσεις.
- Υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων να δικτυωθούν σε άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας ή εκτός της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

4. Ενίσχυση/υποστήριξη των τοπικών/περιφερειακών κοινωνικών εταίρων και λοιπών αρμόδιων τοπικών/περιφερειακών φορέων για δημιουργία και λειτουργία μηχανισμού διάγνωσης αναγκών των τοπικών αγορών εργασίας, αλλά και της συνολικής περιφερειακής αγοράς εργασίας, σε συνεργασία με τον εθνικό μηχανισμό διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας

Το συγκεκριμένο είδος δράσεων αντιμετωπίζει το ζήτημα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο της έγκαιρης και συνεχούς διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας, οι οποίες διαφοροποιούνται διαχρονικά τόσο ως προς την προσφορά, όσο και ως προς τη ζήτηση εργασίας.

Με δεδομένο δε ότι οι ανάγκες της αγοράς εργασίας διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των νησιών της Περιφέρειας, αλλά και σε μικρά χρονικά διαστήματα υπάρχει ανάγκη εξειδίκευσης σε τοπικό επίπεδο ή των αναγκών αγοράς εργασίας από έναν σταθερό μηχανισμό ο οποίος θα εξειδικεύει τις ανάγκες σε δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού σε σχέση με τη ζήτηση εργασίας από τις επιχειρήσεις.

Αυτό το ρόλο δύναται να τον διαδραματίσουν αποτελεσματικά οι τοπικοί φορείς που εκπροσωπούν την παραγωγική βάση, αλλά και το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας, σε συνεργασία και με τον ΟΑΕΔ σε τοπικό επίπεδο, αλλά και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Παράλληλα με τα αποτελέσματα αυτής της συνεχούς διερεύνησης, θα τροφοδοτείται ο Εθνικός Φορέας διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας και έτσι θα υπάρξει αποτελεσματική προσέγγιση του προβλήματος της διάστασης μεταξύ των αναγκών της προσφοράς και ζήτησης της αγοράς εργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

5.Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων

Η παρούσα δράση έχει ως στόχο την πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων στην Περιφέρεια, μέσω προγραμμάτων επιχορήγησης επιχειρήσεων για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με παράλληλο στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο της δράσης θα ενισχύονται οι επιχειρήσεις για την πρόσληψη ανέργων ατόμων με υψηλά τυπικά προσόντα, σε θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης, καλύπτοντας το σύνολο ή μέρος του μισθολογικού κόστους για ένα (1) έτος.

Η δράση προβλέπεται να πλαισιωθεί από παρεμβάσεις συμβουλευτικής υποστήριξης των ανέργων στο πλαίσιο των διαδικασιών εξατομικευμένης προσέγγισης και επαγγελματικής συμβουλευτικής που αναπτύσσονται από τις υπηρεσίες της ΔΥΠΑ

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων θα ενσωματωθεί στις προγραμματιζόμενες στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης (BAA και ΤΑΠΤοΚ) του Στόχου Πολιτικής 5, όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό μέρος του Προγράμματος.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε και ως άμεσα ωφελούμενοι είναι οι εξής:

- Οι μακροχρόνια άνεργοι
- Οι νέοι άνεργοι
- Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις
- Οι υφιστάμενες κοινωνικές επιχειρήσεις
- Άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και είναι είτε άνεργοι, είτε μη οικονομικά ενεργοί
- Τοπικοί/περιφερειακοί φορείς που εκπροσωπούν τον επιχειρηματικό, οικονομικό και κοινωνικό ιστό της Περιφέρειας.
- Εμπορικά Επιχειρηματικά Επιμελητήρια της Περιφέρειας
- Ομοσπονδίες Επαγγελματιών
- Εθνικοί θεσμικοί κοινωνικοί εταίροι με τοπική παρουσία στην Περιφέρεια

ΟΤΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του, συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλλου. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Από τις προαναφερθείσες δράσεις του Ειδικού Στόχου ESO 4.1, η πρώτη δράση (ενδεικτικού προϋπολογισμού της τάξης των 5,00 εκατ. € δημόσια δαπάνη) και η πέμπτη δράση θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των σχεδιαζόμενων Στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ - ΤΑΠΤοΚ) και (ΒΑΑ - ΤΑΠΤοΚ αντίστοιχα στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5, ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες δράσεων ενδεικτικού προϋπολογισμού της τάξης των 3,00 εκατ. € δημόσια δαπάνη θα υλοποιηθούν οριζόντια σε όλη την Περιφέρεια. Πιο συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός του Προγράμματος περιλαμβάνει:

· Μία (1) Στρατηγική Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων ΟΧΕ στα πέντε μικρά νησιά (Φούρνοι, Θύμαινα, Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες και Ψαρά), συμπεριλαμβανομένης και της Ικαρίας.

· Τέσσερις (4) στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ (CLLDs) στα αντίστοιχα τέσσερα νησιά της Περιφέρειας, ήτοι Σάμος (στο σύνολο του νησιού), Λήμνος (στο σύνολο του νησιού), Χίος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένου του αστικού κέντρου της Χίου) και Λέσβος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένης της Δημοτικής Κοινότητας Μυτιλήνης).

-2 Στρατηγικές ΒΑΑ, για τις πόλεις Μυτιλήνη και Χίο

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται στο Πρόγραμμα η δημιουργία χρηματοδοτικών μέσων. Εφ' όσον απαιτηθεί, θα γίνει χρήση των Χρηματοδοτικών Μέσων που θα δημιουργηθούν στο πλαίσιο Τομεακών Προγραμμάτων με τη διαδικασία της εκχώρησης.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	0,00	460,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός	15,00	25,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	190,00	2021	400,00	ΟΠΣ-Microdata	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός	0,00	2021	20,00	Σύστημα παρακολούθησης	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	7.055.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	2.125.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	139. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια	425.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			9.605.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	9.605.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			9.605.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	1.400.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. ΟΕΕ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	680.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	14. ΤΑΙΠΤΚ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	4.975.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			9.605.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	425.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	9.180.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			9.605.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	9.605.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			9.605.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

1. Δράσεις υποστήριξης γυναικών με στόχο την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων και την ενίσχυση της συμμετοχής τους στην απασχόληση.

Το συγκεκριμένο είδος δράσεων αναφέρεται στην ενίσχυση των γυναικών, ανέργων, μη ενεργών ή/και με πολύ μικρή (περιστασιακή) συμμετοχή στην απασχόληση, προκειμένου να αυτοαπασχοληθούν, αφού πριν αποκτήσουν τις αναγκαίες ικανότητες για ίδρυση ατομικής επιχείρησης συμπεριλαμβανομένου και mentoring για ένα έτος από την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης.

Οι συγκεκριμένες δράσεις περιλαμβάνουν ενέργειες συμβουλευτικής σε ατομικές συνεδρίες και στη συνέχεια οικονομική ενίσχυση για την έναρξη ατομικής επιχείρησης.

2. Ενίσχυση καινοτόμων μοντέλων λειτουργίας των επιχειρήσεων για διευκόλυνση ίσων ευκαιριών πρόσβασης των γυναικών στην απασχόληση. (Επιδότηση / συμπλήρωση του μισθού για μειωμένο ωράριο εργασίας).

Με δεδομένο ότι ιδιαίτερα σημαντικό μέρος του γυναικείου εργατικού δυναμικού αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα διαχείρισης του χρόνου του μεταξύ των οικογενειακών απαιτήσεων, ιδιαίτερα όταν είναι μητέρες μικρών (ανήλικων) παιδιών και της ανάγκης να απασχοληθούν, το συγκεκριμένο είδος δράσης προβλέπει την επιδότηση προς τις επιχειρήσεις μέρους του μισθού των γυναικών μικρότερων ανήλικων παιδιών ή/και ευέλικτο ωράριο εργασίας, ώστε να μη μειωθεί ο μισθός τους και να διατηρήσει τη θέση απασχόλησης έως ότου δημιουργηθούν οι συνθήκες να απασχοληθεί με πλήρες ωράριο εργασίας.

Κατά την εφαρμογή της δράσης θα εξασφαλισθούν οι κατάλληλες δεσμεύσεις από πλευράς των επιχειρήσεων για την συνέχιση της εφαρμογής και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης προκειμένου να διασφαλισθεί η βιωσιμότητα του μέτρου

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ομάδες στόχοι ωφελούμενων της υλοποίησης των παραπάνω τύπων δράσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου ESO4.3, είναι οι γυναίκες εργάσιμης ηλικίας και οι επιχειρήσεις που απασχολούν γυναίκες.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου στοχεύουν άμεσα στην ισότητα των φύλων και συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των Στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης αυτών των περιοχών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται στο Πρόγραμμα η δημιουργία χρηματοδοτικών μέσων. Εφ' όσον απαιτηθεί, θα γίνει χρήση των Χρηματοδοτικών Μέσων που θα δημιουργηθούν στο πλαίσιο Τομεακών Προγραμμάτων με τη διαδικασία της εκχώρησης.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO804	Συμμετέχουσες γυναίκες	Αριθμός ατόμων	40,00	85,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021	70,00	ΟΠΣ-Microdata	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	142. Μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη μείωση των διακρίσεων λόγω φύλου στην αγορά εργασίας	2.040.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.040.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.040.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.040.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	2.040.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			2.040.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

1. Πρόγραμμα ανάπτυξης και ενδυνάμωσης διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης / συνεκπαίδευσης μαθητών/τριων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση

Για τη διασφάλιση επαρκών πόρων (ανθρώπινων και υλικών), η στρατηγική ενίσχυση των ενταξιακών δομών εκπαίδευσης, η διασφάλιση της καθολικής προσβασιμότητας και η έγκαιρη αξιολόγηση και εκπαιδευτική παρέμβαση, αποτελούν βασικές συνιστώσες του σχεδίου γενίκευσης της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο συγκεκριμένος τύπος δράσης στοχεύει:

Στη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και της υποστήριξης για τη συμπερίληψη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία γενικής αγωγής της Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, και στην ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

μέσω της ενίσχυσης των σχολικών μονάδων με εκπαιδευτικούς οι οποίοι συλλειτουργούν και συνεργάζονται με τον εκπαιδευτικό της τάξης και υποστηρίζουν τους μαθητές/τριες με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με εύλογες προσαρμογές στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών τους, καθώς επίσης και μέσω της υποστήριξης των σχολικών μονάδων με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές/τριες που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας.

της ενίσχυσης των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., πρώην ΚΕ.ΣΥ.) με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών με στόχο την συμπερίληψη και ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές στο σχολικό περιβάλλον και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου,

της λειτουργίας των Επιτροπών Διαγνωστικής Υποστήριξης (ΕΔΥ) με την υποστήριξη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών, καθώς και, την παραπομπή τους στα ΚΕΔΑΣΥ για γνωμάτευση όταν, παρά

την υποστήριξη στο σχολείο τους, συνεχίζουν να έχουν δυσκολίες μάθησης ή συμπεριφοράς ή ένταξης στο σχολικό περιβάλλον.

Βασικό αποτέλεσμα της δράσης είναι η συμπερίληψη και η ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη σχολική τάξη του γενικού σχολείου και η εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής αυτών στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ

Για την κάλυψη των αναγκών της δράσης θα διατεθούν συμπληρωματικά οι απαιτούμενοι εθνικοί πόροι.

2. ΚΔΑΠ - STEM

Τα ΚΔΑΠ STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics), στοχεύουν στην εξοικείωση των παιδιών σε προγράμματα μαθηματικών, φυσικής και ρομποτικής, δεδομένων των χαμηλών ποσοστών εξοικείωσης τους με τα αντικείμενα αυτά. Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αφορά στη λειτουργία σχετικών δομών για παιδιά γυμνασίου (13-15 ετών) χαμηλών εισοδηματικών κριτηρίων.

Η δράση εξασφαλίζει στα παιδιά εφηβικής ηλικίας την παροχή πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στη Σύσταση του Συμβουλίου για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί, ενώ συμβάλλει και στη μείωση της σχολικής διαρροής.

Η δράση εναρμονίζεται με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και το Σχέδιο Δράσης αυτής

Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος "Βόρειο Αιγαίο" θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου

Υπάρχει συμπληρωματικότητα με τον Ειδικό Στόχο 4.12 του Προγράμματος καθώς και με το Πρόγραμμα "Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Ένταξη"

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι και ως άμεσα ωφελούμενοι είναι ενδεικτικά οι εξής:

- Παιδιά σχολικής ηλικίας
- ΟΤΑ Πρώτου ή/και Δεύτερου Βαθμού
- Υπηρεσίες/Δομές του υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων
- Μαθητές ΑμεΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του, συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλλου. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των

στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης αυτών των περιοχών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός	77,00	77,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Αναγνωριστικός	Δείκτης	Μονάδα	Γραμμή	Έτος	Στόχος	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	---------	--------	-----------	----------------	---------	--------	--------	------	--------	----------------	--------------

	στόχος		περιφέρειας	κωδικός		μέτρησης	βάσης ή τιμή αναφοράς	αναφοράς	(2029)		
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός	79,00	2021	89,00	Σύστημα παρακολούθησης	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	6.035.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.035.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	6.035.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	6.035.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠA, Ταμείο Συνοχής και ΤΔM

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	6.035.000,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			6.035.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι παρακάτω προτεινόμενες δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο της ΕΣΚΕ, του Εθνικού Πλαισίου Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση στην Ελλάδα (με βάση το υφιστάμενο σχέδιο), του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, της Ευρωπαϊκής Πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» (Child Guarantee), καθώς και του υπό έγκριση Εθνικού Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί» το οποίο έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχοντας λάβει υπόψη στοιχεία και δεδομένα στο επίπεδο της Περιφέρειας.

1. Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για ηλικιωμένους (Δράσεις εξοικείωσης με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και την άρση του αποκλεισμού)

Η εν λόγω δράση έχει ως στόχο την εξοικείωση των ηλικιωμένων κατοίκων της Περιφέρειας με τις ΤΠΕ, για την καταπολέμηση του ψηφιακού αποκλεισμού τους, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο την ενεργό συμμετοχή τους στην κοινωνία και εν γένει την κοινωνική του ένταξη, η οποία περιορίζεται λόγω ελλιπούς γνώσης βασικών δεξιοτήτων σε ΤΠΕ. Η Δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο του Προγράμματος "Βόρειο Αιγαίο" θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.

2. Δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων (π.χ. ΑμεΑ, ηλικιωμένοι) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης στοχεύει σε μέλη οικογενειών σε κίνδυνο ή κάτω από το όριο της φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού ή δικαιούχων επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης, ΑμεΑ, μέλη μονογονεϊκών οικογενειών, υπηκόους τρίτων χωρών συμπεριλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών για την κοινωνική τους ένταξη μέσω της κάλυψης της δαπάνης για συμμετοχή τους σε αθλητικές, καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες. Ως ενδεικτικές δραστηριότητες αναφέρονται η συνδρομή σε γυμναστήρια, ωδεία, αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους, εισιτήρια για θέατρα, day camps - κατασκηνώσεις, κλπ).

3. Προώθηση στην απασχόληση ατόμων μειονεκτουσών ομάδων

Οι ενέργειες που προβλέπονται σ' αυτό το είδος της δράσης αναφέρονται στην επιχορήγηση μειονεκτουσών ομάδων για ίδρυση επιχείρησης, με την υποστήριξη της πρότασής τους με συνοπτική αλλά τεκμηριωμένη οικονομοτεχνική μελέτη και την πρόβλεψη υποστήριξής τους από εξειδικευμένο

επαγγελματικά εμπειρογνώμονα σύστασης, οργάνωσης και αρχικής λειτουργίας της επιχείρησης, εφ' όσον εγκριθεί η πρόταση χρηματοδότησης της ίδρυσης της επιχείρησης. Σημειώνεται ότι στη συγκεκριμένη δράση, δεν χαρακτηρίζονται ως μειονεκτούσες ομάδες οι μακροχρόνια άνεργοι και οι νέοι.

4. Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση

Στο πλαίσιο των πολιτικών για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προβλέπονται παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύσσονται από αντίστοιχες μονάδες των ιδρυμάτων και αφορούν στην υποστήριξη ή/και στη δημιουργία Μονάδων Προσβασιμότητας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Οι επιμέρους ενέργειες / παρεμβάσεις που δυνατά να χρηματοδοτηθούν, περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την υποστήριξη με ανθρώπινο δυναμικό της Μονάδας Προσβασιμότητας, την πρόσληψη εκπαιδευτή ενηλίκων για την ενημέρωση και επιμόρφωση, τόσο του ακαδημαϊκού προσωπικού, όσο και του διοικητικού προσωπικού, την πρόσληψη έμπειρου στελέχους βιβλιοθήκης για την υποστήριξη του εξοπλισμού ΤΠΕ, διερμηνείς στη νοηματική γλώσσα και μετακίνηση ΑμεΑ από και προς το ίδρυμα.

Οι ανωτέρω υπηρεσίες θα παρέχονται σε τοπικό επίπεδο, σε φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό), σε ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό, προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες του ιδρύματος και αποτελούν συστατικό στοιχείο στήριξης, αφ' ενός των φοιτητών που κάνουν χρήση για τη διευκόλυνση της φοίτησής τους και την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους μέσω της παροχής ποιοτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών, αφ' ετέρου του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού για την διαμόρφωση του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος, που να εξασφαλίζει την ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία ή στην εκπαιδευτική διαδικασία.

5. Capacity building για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη

Η συγκεκριμένη δράση είναι σε απόλυτη συνάφεια με τις διατάξεις του ΚΚΔ και του ΕΚΤ+ περί της ενδυνάμωσης της θεσμικής, διοικητικής και επιχειρησιακής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών για την ουσιαστική συμμετοχή τους στην εφαρμογή του Προγράμματος σε όλα τα στάδια υλοποίησής του.

Για την υλοποίηση αυτού του είδους δράσεων θα πραγματοποιηθεί σχετική διαβούλευση με τους τοπικούς/περιφερειακούς ή/και εθνικούς φορείς που εκπροσωπούν τις επιχειρήσεις και το εργατικό δυναμικό ώστε να εξειδικευθούν οι δράσεις που θα συμβάλλουν σ' αυτό το στόχο.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι και ως άμεσα ωφελούμενοι είναι ενδεικτικά οι εξής:

- Ηλικιωμένοι
- ΑμεΑ

- Παιδιά Υπηκόων Τρίτων Χωρών
- Ευάλωτες ομάδες
- ΟΤΑ Πρώτου ή/και Δεύτερου Βαθμού
- Λοιποί κοινωνικοί φορείς κοινωνικής ένταξης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλλου. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε

συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης αυτών των περιοχών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO061	Συμμετέχοντες που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες	Αριθμός ατόμων	30,00	85,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	Αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	1,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021	70,00	ΟΠΣ-Microdata	
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR805	Αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	50,00	Σύστημα παρακολούθησης	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	680.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	935.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	153. Τρόποι για την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα	1.615.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.230.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.230.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.230.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.230.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.230.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.805.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	255.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	170.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.230.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	3.230.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			3.230.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

1. Παροχή υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε υπηρεσίες υγείας

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δράσης, η οποία στοχεύει στην κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ατόμων που προέρχονται από διαφορετικό πολιτιστικό περιβάλλον, παρέχονται υπηρεσίες διαπολιτισμικής μεσολάβησης, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων:

- Στην προσέγγιση των προβλημάτων και στην ερμηνεία των πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων των υπηκόων τρίτων χωρών σε θέματα υγείας,
- Στη διευκόλυνση της επικοινωνίας στις γλώσσες καταγωγής των υπηκόων τρίτων χωρών,
- Στην καλύτερη επικοινωνία του νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού με άτομα που προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικο-πολιτιστικά πλαίσια, συμβάλλοντας στη μείωση του απαιτούμενου χρόνου για την κατανόηση του προβλήματος υγείας που αντιμετωπίζουν,
- Στην αναβάθμιση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας.

2. Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης Υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας (νέο Ηλιος)

Σκοπός της συγκεκριμένης δράσης είναι η αξιοποίηση της εμπειρίας του Προγράμματος «ΗΛΙΟΣ», για ολοκληρωμένες δράσεις, κυρίως κοινωνικής ένταξης, με την προοπτική & της εργασιακής ένταξης, με την προοπτική κοινωνικής ένταξης όσων ΥΤΧ παραμείνουν στα νησιά της ΠΒΑ, με κύριες κατευθύνσεις αυτών των δράσεων

- την υποστήριξη της στέγασης,
- των μαθημάτων ένταξης (ελληνική γλώσσα, κοινωνικές δεξιότητες κ.ά.),
- την προώθηση στην αγορά εργασίας, μέσω συνεδρίων εργασιακής συμβουλευτικής και
- την ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και της προώθησης της κοινωνικής συνοχής

Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ομάδα στόχος του Προγράμματος ΗΛΙΟΣ είναι οι δικαιούχοι διεθνους προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας..

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύναται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης αυτών των περιοχών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για την δημιουργία κινήτρου ανάληψης των σχετικών δράσεων είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	160,00	1.620,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι Τρίτων Χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αριθμός ατόμων	1.230,00	2021	1.300,00	ΟΠΣ-Microdata	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	4.335.000,00
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	157. Μέτρα για την κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών	340.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.675.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.675.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.675.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.675.000,00

4B	ESO4.9	Σύνολο			4.675.000,00
----	--------	--------	--	--	--------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	4.675.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.675.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.675.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.675.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι δράσεις θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά της αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού.

1. Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού και της προώθησης στην απασχόληση (ΝΕΕ, ΝΘΕ).

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης περιλαμβάνει υπηρεσίες συμβουλευτικής & κατάρτισης, επιδότησης ενοικίου, ευαισθητοποίησης & ενημέρωσης του πληθυσμού των Ρομά, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελουμένων στην απασχόληση.

2. Λοιπές δράσεις υποστήριξης των Ρομά για βελτίωση συνθηκών διαβίωσης (Ομάδες διαχείρισης χώρων μετεγκατάστασης και Βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης).

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων αφορά σε δύο επιμέρους παρεμβάσεις που στοχεύουν αμφότερες στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά. Η πρώτη παρέμβαση συμβάλει στην ομαλή λειτουργία των οργανωμένων χώρων μετεγκατάστασης λαμβάνοντας καθημερινή διαχειριστική μέριμνα και παρέχοντας υποστήριξη, τόσο για τα θέματα συλλογικής διαχείρισης του χώρου, όσο και για θέματα ατομικής/οικογενειακής οικιακής διαχείρισης. Όσον αφορά στη δεύτερη παρέμβαση αυτή εστιάζει στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, κυρίως υγειονομικής φύσης, αποτρέποντας εστίες μόλυνσης, προστατεύοντας παράλληλα την προσωπική υγεία των παιδιών Ρομά και διευκολύνοντας την ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι προτεινόμενες δράσεις θα είναι ευθυγραμμισμένες με με το νέο ευρωπαϊκό και εθνικό εθνικό στρατηγικό πλαίσιο.

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών Ρομά στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό Ρομά θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας επεξεργάζεται ένα υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους Ρομά και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε και ως άμεσα ωφελούμενοι είναι οι εξής:

- Δήμοι, ΜΚΟ
- Ρομά

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του, συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλου. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης αυτών των περιοχών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	330,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO18	Αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή δημόσιων υπηρεσιών	οντότητες	1,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021	65,00	ΟΠΣ-Microdata	
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR794	Ωφελούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης ή/και μετεγκατάστασης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	340,00	Σύστημα παρακολούθησης	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	1.955.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.955.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.955.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	1.955.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΓΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.955.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			1.955.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

1. Κέντρα Κοινότητας

Αφορά στην ενίσχυση της λειτουργίας των υφιστάμενων ή/και νέων ΚΚ ενώ προβλέπεται η αναβάθμιση και η μετεξέλιξη τους ως δομές συμπληρωματικές των Κοινωνικών Υπηρεσιών των ΟΤΑ που θα εποπτεύονται από αυτές

Εντός του 2024 θα επανεξεταστεί η λειτουργία & συγχρηματοδότηση των ΚΚ, υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση του ΕΚΤ+ & για τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, το οποίο μπορεί να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες (π.χ. δομές φτώχειας, υπηρεσίες παιδικής προστασίας, πρόληψης ιδρυματοποίησης παιδιών, αντιμετώπισης παιδικής φτώχειας, κλπ). Το σχέδιο θα στηριχθεί σε σχετική μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας και Δομές αντιμετώπισης φτώχειας), & την εξέταση περαιτέρω ανάπτυξης δικτύου κοινωνικών δομών σε επίπεδο κοινότητας βάσει νέου σχεδιασμού. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία & με την ΕΑΣ. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγρ/τος το 2025

2. Δομές παροχής βασικών αγαθών

Δημιουργία νέων ή/και ενίσχυση λειτουργίας υφιστάμενων κοινωνικών δομών (κοιν. παντοπωλεία, φαρμακεία κλπ) που χρηματοδοτούνται ήδη & παρέχουν υπηρεσίες σε άτομα σε κατάσταση φτώχειας

3. Δομές καταπολέμησης βίας κατά των γυναικών

Ενίσχυση της λειτουργίας Κέντρων Συμβουλευτικής & Ξενώνων Φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών με την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας, ψυχολογικής & κοινωνικής στήριξης

4. Ανάπτυξη & λειτουργία Κοινωνικών Δομών υποστήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων σε απομακρυσμένες περιοχές

Συνεισφέρει στην εφαρμογή των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης του ΠΕΠ (ΟΧΕ & ΤΑΠΤοΚ). Επιδιώκεται η άρση της απομόνωσης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων των απομακρυσμένων περιοχών μέσω της δημιουργίας κοινωνικών δομών (σε ορεινές περιοχές ενδοχώρας μεγάλων νησιών, μικρά

νησιά). Οι δομές θα παρέχουν κατά κανόνα βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, το ακριβές περιεχόμενό τους θα προσδιορισθεί κατά τον σχεδιασμό των Στρατηγικών

5. Προώθηση & υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς & για τη πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων & ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης

Για τη δράση αυτή θα διατεθούν συνολικά κατά τη περίοδο 2021-2027 έως 500 εκ. € ΔΔ από τα 13 ΠΕΠ, σε 3 κύκλους υλοποίησης 2022-23, 2023-24 & 2024-25. Η δράση θα υλοποιηθεί προσανατολισμένη στη Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» & την Αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση & του τρίτου κύκλου, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους

6. Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με αναπηρία (ΚΔΗΦ)

Υποστήριξη της δημιουργίας ή/και λειτουργίας ΚΔΗΦ για άτομα με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες μέσω παροχής ημερήσιας φροντίδας

7. Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) ΑμΕΑ

Υποστήριξη της δημιουργίας ή/και λειτουργίας ΣΥΔ ΑΜΕΑ για τη διαβίωση σε επίπεδο κοινότητας με στόχο την αποιδρυματοποίηση ή την αποφυγή ιδρυματοποίησης

8. Κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Υποστήριξη της δημιουργίας ή/και λειτουργίας ΚΗΦΗ για την παροχή υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων & τη σύνδεσή τους με την τοπική κοινότητα

9. Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Υποστήριξη Περιφερειακού Παρατηρητηρίου για τη παρακολούθηση & τον συντονισμό πολιτικών κοινωνικής ένταξης, την ανάδειξη τοπικών αναγκών κοινωνικής προστασίας & πρόνοιας, τη συνεργασία με τον Εθνικό Μηχανισμό & την αποτύπωση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας & του αποκλεισμού

10. Τοπικές Ομάδες Υγείας ΤΟΜΥ)

Συνέχιση της λειτουργίας των ΤΟΜΥ, από τη περίοδο 2014-20 ή/και τη δημιουργία νέων

Σημειώνεται ότι η ΠΦΥ παραμένει προτεραιότητα στο ΕΚΤ+ και η σταδιακή κατάργηση της συγχρηματοδότησης των υπαρχόντων δομών θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου ΤΟΜΥ & ΚΟΜΥ, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε Περιφέρειας

11. Κινητές Ομάδες Υγείας (KOMY)

Ανάπτυξη κινητών ομάδων υγείας για την εξυπηρέτηση και πρόσβαση κατά προτεραιότητα του πληθυσμού των απομακρυσμένων & δυσπρόσιτων περιοχών των νησιών σε υπηρεσίες υγείας

Οι KOMY, δεδομένου ότι απευθύνονται σε πληθυσμούς οι οποίοι λόγω απομόνωσης ή/ & άλλων συνθηκών καθημερινής διαβίωσης, αποτελούν εξορισμού ευάλωτες ομάδες. Συνεπώς, το ποσοστό κοινοτικής συνδρομής της δράσης είναι αυτό της Προτεραιότητας 4B του Προγρ/τος & δεν υπόκειται σε μείωση

12. Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας

Αφορά στη λειτουργία Κέντρων Ψυχικής Υγείας, Μονάδων για παιδιά & εφήβους & ενηλίκους, έγκαιρης παρέμβασης στη ψύχωση & ψυχιατρικές κλινικές νοσοκομείων χωρίς οικιστικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τη πολιτική του Υπ. Υγείας. Νέες δράσεις θα προγραμματισθούν για ένα διάστημα μέχρι 3 έτη συγχρ/σης λειτουργίας

13. Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εξάρτησης (Αλκοόλ, Ναρκωτικά, κλπ.)

Αφορά παροχή υπηρεσιών πρόληψης, θεραπείας & κοινωνικής επανένταξης, με έμφαση στη μείωση της βλάβης από τη χρήση ουσιών & στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των εξαρτημένων ατόμων

14. Ενίσχυση Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας

Εκφράζει τη πολιτική του Υπ. Υγείας στο Τομέα της Δημόσιας Υγείας, μέσω της πρόληψης ως «τρόπου ζωής» για όλους τους πολίτες, την αποτροπή των πηγών κινδύνου για τη σωματική, ψυχική & πνευματική υγεία

15. Δράσεις Μακροχρόνιας φροντίδας

Αφορά σε υπηρεσίες Α'βάθμιας φροντίδας, με στόχο τη παροχή αποτελεσματικής, έγκαιρης & συντονισμένης θεραπευτικής αγωγής σε άτομα με χρόνιες παθήσεις για τη πρόληψη επιδείνωσης της υγείας τους. Προβλέπονται νέες υπηρεσίες, όπως οι Υπηρεσίες κατ' οίκον ή το Νοσοκομείο κατ' οίκον

16. Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή & προσωπικού βοηθού ΑΜΕΑ, ηλικιωμένων

Ενίσχυση του θεσμού του προσωπικού βοηθού / φροντιστή ατόμων με προβλήματα αυτοεξυπηρέτησης για την ασφαλή και ανεξάρτητη διαβίωση στο οικείο στεγαστικό περιβάλλον

Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το ΤΑΑ. Στο πλαίσιο του Προγράμματος θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου

Στο πλαίσιο της δράσης θα υποστηριχθούν και επιπλέον ωφελούμενα άτομα πέραν αυτών της πιλοτικής εφαρμογής του ΤΑΑ με σκοπό την υποστήριξη 1000

νέων ατόμων σε όλα τα ΠΕΠ

17. Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής & βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή

Αφορά στην διαμονή νηπίων, παιδιών & εφήβων, μετά από εισαγγελική εντολή, έως ότου διερευνηθεί η κατάσταση για επιστροφή στο οικογενειακό περιβάλλον ή για αναδοχή

18. Υλοποίηση σχεδίων του μετασχηματισμού των υπηρεσιών για την αποϊδρυματοποίηση παιδιών

Αφορά την επανένωση των παιδιών με τις οικογένειές τους ή η μετάβασή τους σε άλλες μορφές φροντίδας (π.χ αναδοχή κλπ)

19. Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας

Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, τα Υπ. Εργασίας & Υγείας θα αναπτύξουν εξειδικευμένες στρατηγικές για τη μακροχρόνια φροντίδα ηλικιωμένων. Το Υπ. Εργασίας θα σχεδιάσει & θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Όταν οι στρατηγικές & οι πιλοτικές παρεμβάσεις ολοκληρωθούν, τότε μπορούν να εξειδικευθούν για τα ΠΕΠ παρεμβάσεις μακροχρόνιας φροντίδας στους τομείς κοινωνικής προστασίας & υγείας, οι οποίες θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας & στην ενεργό & υγιή γήρανση. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγρ/τος το 2025

Ειδικότερα :

- σε ο,τι αφορά στις κοινωνικές δομές (ΚΗΦΗ, ΚΛΗΦ, Δομές κακοποιημένων γυναικών) η συγχρηματοδότηση των δομών εστιάζει & στοχεύει στην εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελουμένων, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους & συνάδει με τις πολιτικές της αποϊδρυματοποίησης, της ενεργού διαβίωσης στη κοινότητα, αλλά & της πολιτικής για την μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας. Το 2024, η συγχρηματοδότηση των δομών αυτών θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ παράλληλα με ένα σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγρ/τος το 2025

- σε ό,τι αφορά στην αποϊδρυματοποίηση των παιδιών, στο πλαίσιο του πιλοτικού έργου «Child Guarantee III» της UNICEF αναπτύσσεται σύστημα εργαλείων, μεθοδολογίας & διαδικασιών λειτουργίας πλάνων αποϊδρυματοποίησης των υπηρεσιών κλειστών ιδρυμάτων. Το έργο περιλαμβάνει αξιολόγηση επαγγελματιών, προσωπικής κατάστασης παιδιών αλλά & των ιδρυμάτων προκειμένου να επιτευχθεί μετασχηματισμός σε υπηρεσίες υποστήριξης παιδιών /οικογενειών σε επίπεδο κοινότητας. Με την ολοκλήρωση αυτού του πιλοτικού έργου & σύμφωνα με τον χρονοδιάγραμμα των επιμέρους ενεργειών του, το περιεχόμενο του προγράμματος θα εμπλουτισθεί με σχετικές δράσεις & μέτρα για την περιφέρεια για την ενεργοποίηση των σχεδίων μετάβασης από τις δομές παιδικής προστασίας σε υπηρεσίες σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Μέχρι τα μέσα του 2023, το Υπ. Εργασίας θα δώσει πρόσθετες σχετικές κατευθύνσεις στις Περιφέρειες με τελικό στόχο το κλείσιμο όλων των ιδρυμάτων φιλοξενίας παιδιών μέχρι το 2030 (σύμφωνα με τον εθνικό στόχο που έχει τεθεί στο Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά)

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε και ως άμεσα ωφελούμενοι είναι οι εξής:

- Υπουργείο Υγείας
- Δήμοι
- Περιφέρειες
- Ευάλωτες κοινωνικά ομάδες
- ΑμεΑ
- Μετανάστες
- Ρομά
- Ηλικιωμένοι
- Γυναίκες θύματα βίας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις συμβάλλουν στη προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση & της μη διάκρισης λόγω της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού καθώς και στην ισότητα των φύλων

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής & υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις βασισμένες στη χαρτογράφηση των υποδομών & υπηρεσιών & στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών

Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς & δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης & είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Σύμβαση)

Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας συμπεριλ. θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στη κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας & υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες & δημογραφικές προκλήσεις

Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας & υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλ. του Γεν. Σχόλιου 5 & των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας & της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού

Επιπρόσθετα η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας

Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με τη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ & του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμΕΑ και το Γεν. Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των ΑμΕΑ 2021-30

Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων & δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με τη Σύμβαση

Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων & οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγρ/μού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού & της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση & τη Χάρτα

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Μία κατηγορία δράσεων στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, θα ενσωματωθεί σε προγραμματιζόμενες Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης και συγκεκριμένα σε στρατηγικές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και σε Στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ. Πιο συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός του Προγράμματος περιλαμβάνει:

- Μία (1) Στρατηγική Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων ΟΧΕ στα πέντε μικρά νησιά (Φούρνοι, Θύμαινα, Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες και Ψαρά), συμπεριλαμβανομένης και της Ικαρίας.
- Τέσσερις (4) στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ (CLLDs) στα αντίστοιχα τέσσερα νησιά της Περιφέρειας, ήτοι Σάμος (στο σύνολο του νησιού), Λήμνος (στο σύνολο του νησιού), Χίος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένου του αστικού κέντρου της Χίου) και Λέσβος (στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένης της Δημοτικής Κοινότητας Μυτιλήνης).

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης των σχετικών δράσεων είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη των παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός	2.270,00	2.270,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός	21,00	21,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός	6,00	6,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	Αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	7,00	8,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	0,00	5,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός	3.030,00	2021	3.030,00	Σύστημα Παρακολούθησης	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	20.070,00	2021	26.644,00	Σύστημα παρακολούθησης	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	1.091,00	2021	1.760,00	Σύστημα παρακολούθησης	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	Αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών /φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων	0,00	2021		Σύστημα παρακολούθησης	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	Αριθμός επωφελουμένων των νέων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	535,00	2021	535,00	Σύστημα παρακολούθησης	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	4.866.184,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	9.520.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	5.440.000,00

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	5.227.500,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.785.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	162. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία	1.487.500,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			28.326.184,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	28.326.184,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			28.326.184,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. ΟΕΕ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	1.190.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	14. ΤΑΠΤΚ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	510.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	26.626.184,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			28.326.184,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	7.055.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	8.691.184,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	12.580.000,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			28.326.184,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	2.550.000,00
4B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	25.776.184,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			28.326.184,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

1. Δομές Αστεγών

Η συγκεκριμένη δράση στοχεύει στην κάλυψη επειγουσών στεγαστικών και βιοτικών αναγκών των αστεγών και αποτελεί μέρος της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη για την διασφάλιση της πρόσβασης σε κατάλληλη στέγη. Πιο συγκεκριμένα, μέσω της χρηματοδότησης της λειτουργίας των δομών Αστεγών, καθίσταται δυνατή η παροχή βασικών αγαθών, η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των αστεγών, καθώς επίσης και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού.

2. Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές

Σε ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους/ νέους κάτω των 18 ετών, πιθανά να ενυπάρχουν πολλαπλά και εδραιωμένα μειονεκτήματα και ενδέχεται να υφίσταται μια μακρόχρονη αποσύνδεση από τον κυρίαρχο κοινωνικό ιστό. Οι ευάλωτοι έφηβοι και νέοι κάτω των 18 ετών μπορεί να χρειάζονται πιο εντατικές, μακροχρόνιες και ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ώστε να αντιμετωπιστούν σύνθετες ανάγκες. Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης έχει ως στόχο, τόσο την κοινωνική τους ένταξη, όσο και την προετοιμασία τους για την αγορά εργασίας και πιο συγκεκριμένα:

- την παραμονή των εφήβων στην εκπαίδευση
- τη συμμετοχή των εφήβων και των νέων σε πολιτισμικές και αθλητικές δραστηριότητες στην κοινότητα, τόσο για την ευρύτερη ανάπτυξή τους, όσο και για την ανάπτυξη δεσμών και σχέσεων, μέσω της συνύπαρξης και συνεργασίας με άλλους εφήβους / νέους, οργανώσεις / δομές της τοπικής κοινότητας, κ.α.
- την ανάπτυξη, περαιτέρω δεξιοτήτων των ωφελουμένων μέσω της συμμετοχής τους σε σεμινάρια επιμόρφωσης ή/και υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού
- την υποστήριξη, ειδικότερα των νέων, για την ενεργοποίησή τους και την συμμετοχή τους σε Προγράμματα Neets ώστε να επανενταχθούν στην εκπαίδευση ή/και κατάρτιση ή/και να εισέλθουν στην αγορά εργασίας
- την προώθηση της διαδικασίας της κοινωνικής ένταξης και ενεργούς συμμετοχής των ωφελούμενων στα κοινά
- την υποστήριξη του οικογενειακού περιβάλλοντος των ωφελούμενων
- την ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας και διοργάνωση εκδηλώσεων.
- τη μείωση του κινδύνου των εξαρτήσεων από τζόγο, διαδίκτυο
- την εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες για την ασφαλή πλοήγηση, για τη μείωση κινδύνων διαδικτυακής.

Οι εν λόγω στόχοι προβλέπεται να επιτευχθούν από ένα πλέγμα προτεινόμενων ενδεικτικών ενεργειών οι οποίες περιλαμβάνουν.

- Εξατομικευμένη Συμβουλευτική/ Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Υποστήριξη οικογενειών.
- Συμμετοχή σε Δραστηριότητες (Θέατρο, φωτογραφία, μουσική, χορός, αθλήματα, κ.α)
- Υποστήριξη και αναβάθμιση δεξιοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε εφήβου (ψηφιακές γνώσεις, ξένες γλώσσες, κ.α.)
- Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση τοπικών φορέων για διασύνδεση - συνεργασία και υποστήριξη των ενεργειών της παρέμβασης
- Ανάπτυξη εκδηλώσεων / εκθέσεων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

3. Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσεων περιλαμβάνει παρεμβάσεις, οι οποίες αφορούν παιδιά σε συνθήκες φτώχειας, σε οικογενειακά περιβάλλοντα με γονικά προβλήματα (πρώην φυλακισμένοι, άνεργοι γονείς ή γονείς ΑμεΑ που χρήζουν υποστήριξης κ.α.). Τα ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας θα περιλαμβάνουν εξατομικευμένες υπηρεσίες, ανάπτυξη τοπικού δικτύου / διατομεακή συνεργασία, ανάπτυξη δραστηριοτήτων, συμβουλευτική, παραπομπές και παρακολούθηση αυτών, οργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης, ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων.

Απαραίτητη κρίνεται η ανάπτυξη ενός ισχυρού τοπικού κοινωνικού δικτύου που να συμπεριλαμβάνει τους Δήμους, τις υπηρεσίες του (Κέντρα Κοινότητας/Κοινωνικά Κέντρα με τα παραρτήματά τους), τα σχολεία, πολιτισμικούς και αθλητικούς φορείς, τοπικούς επιχειρηματίες, τον ΟΑΕΔ, το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας (ΚΚΠ) της Περιφέρειας, Δομές Υγείας.

Οι δράσεις 2 &3 υλοποιούνται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής "Εγγύηση για το παιδί" καθώς και του υπό έγκριση Εθνικού Σχεδίου Δράσης "Εγγύηση για το παιδί" το οποίο έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του εθνικού Πλαισίου στρατηγικής για την Αποιδρυματοποίηση στην Ελλάδα (με βάση το υφιστάμενο σχέδιο), καθώς και της ΕΣΚΕ ενώ έχουν ληφθεί υπόψη διαθέσιμα στοιχεία και δεδομένα που αφορούν στο πεδίο, στο επίπεδο της Περιφέρειας.

Οι δράσεις σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδιά, προκειμένου να συμβάλλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για τη μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030.

Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Εργασίας και θα καλύπτουν ενδεικτικά :

1. Δράσεις για την συμμετοχή παιδιών από μειονεκτούσες ομάδες στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
2. Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές
3. Ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους του τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή)

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, είτε ως δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε και ως άμεσα ωφελούμενοι είναι οι εξής:

- Δήμοι
- ΜΚΟ
- Παιδιά και Έφηβοι/ες από φτωχά νοικοκυριά,
- Έφηβοι/ες και νέοι/ες σε υποβαθμισμένες περιοχές
- Μετανάστες/τριες, πρόσφυγες/ισσες,
- Ρομά
- ΑμεΑ
- Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (πρώην φυλακισμένοι)
- Άστεγοι

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Όλες οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της

ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ)

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν οριζόντια στο σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ανεξάρτητα από την εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης και ως εκ τούτου δύνανται να ωφεληθούν αντίστοιχα οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες αυτών των περιοχών από την υλοποίηση των δράσεων του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, ενδυναμώνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης αυτών των περιοχών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός φορέων	0,00	3,00
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO802	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός	0,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	290,00	Σύστημα παρακολούθησης	
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR802	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	20,00	Σύστημα παρακολούθησης	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	2.125.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.125.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.125.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	1.275.000,00
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	850.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.125.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.125.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ενίσχυση της Χωρικής Συνοχής των νησιών της Περιφέρειας μέσω ολοκληρωμένων & βιώσιμων στρατηγικών και με την συμμετοχή των πολιτών

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Όπως προέκυψε τόσο από την σχετική με τη Χωρική Ανάπτυξη μελέτη προσανατολισμού, όσο και από την τοπική διαβούλευση με την αυτοδιοίκηση & τους μηχανισμούς τοπικού αναπτυξιακού σχεδιασμού, η προσέγγιση της Χωρικής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του νέου Προγράμματος αφορά στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα, με σημαίνοντα ρόλο στο διοικητικό & παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας, Μυτιλήνη & Χίος, στα οποία θα σχεδιασθούν και θα εφαρμοσθούν αντίστοιχες **Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης**, ως συνέχεια των ήδη εφαρμοζόμενων δυο στρατηγικών ΒΑΑ, στη ΠΠ 2014-2020, με εμβάθυνση και διεύρυνση των σχετικών παρεμβάσεων και σε συνάρτηση με την αναφερόμενη στον Πίνακα 6 εδαφική εστίαση. Τα είδη των δράσεων και οι κατηγορίες πράξεων θα προσδιορισθούν κατά την εκπόνηση των αντίστοιχων Στρατηγικών, με δεδομένο ότι αυτές οι στρατηγικές θα σχεδιασθούν «από κάτω προς τα πάνω» (Bottom up), με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, λαμβάνοντας υπ' όψη τα διδάγματα από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των δύο Στρατηγικών ΒΑΑ (Μυτιλήνη και Χίος) την περίοδο 2014-2020, τα οποία είναι τα εξής:

- Καθυστέρηση της ενεργοποίησης και έναρξη της υλοποίησης που οφείλεται στην έλλειψη επικαιροποιημένου χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, αλλά και στις αδυναμίες των Αστικών Αρχών να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο ρόλο τους, τόσο ως φορείς προγραμματισμού, όσο και ως δικαιούχοι πράξεων των στρατηγικών.
- Χαμηλός βαθμός συμμετοχής των λοιπών τοπικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών κατά τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των Στρατηγικών.
- Έλλειψη εμπειρίας και μέσων στις Αστικές Αρχές για αξιολόγηση πολυετών παρεμβάσεων και επανασχεδιασμού / επαναπρογραμματισμό προς μια σταθερή αναπτυξιακή κατεύθυνση.

Παρ' όλα αυτά, απολύτως ενδεικτικά και ούτε κατ' ελάχιστον περιοριστικά, από τη σχετική μελέτη προσανατολισμού που εκπονήθηκε για τις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης, οι κατηγορίες παρεμβάσεων που τίθενται ως κατευθύνσεις των αντίστοιχων Στρατηγικών ΒΑΑ είναι οι εξής:

- Δημιουργία υποδομών βελτίωσης της ποιότητας ζωής (πχ διοικητικών, υγειονομικών και γενικότερα εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων) και με τη χρήση / αξιοποίηση ψηφιακών υποδομών.
- Αύξηση και βελτίωση της κινητικότητας και λειτουργικότητας των αστικών κέντρων.
- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος, τοπικής και περιφερειακής εμβέλειας και αναγνωρισιμότητας, των αστικών κέντρων για αύξηση / βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων.
- Βιοκλιματικές δημόσιες υποδομές κοινόχρηστων χώρων.

- Αναπλάσεις δημόσιων κτηρίων και κοινόχρηστων ανοικτών χώρων, με ιδιαίτερη εστίαση στις χερσαίες ζώνες ή περίξ αυτών των λιμανιών των πόλεων.
- Υποστήριξη των αστικών αρχών για αύξηση της ικανότητάς τους στον σχεδιασμό, διαχείριση και υλοποίηση δράσεων των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης.
- Μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές διαλογής και διαχείρισης στη πηγή (κομποστοποίηση), για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης διαχείρισης, στο πλαίσιο του ΠΕΣΔΑ

Τα περιφερειακά προγράμματα θα χρηματοδοτήσουν υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στον ΣΠ 4

Παράλληλα οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης, κ.λπ)

Η διαδικασία σχεδιασμού & εφαρμογής των Στρατηγικών θα γίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29 ΚΚΔ

Επισημαίνεται ότι τόσο ο σχεδιασμός όσο και η εφαρμογή θα είναι συμβατά με τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας των Δήμων. Ειδικότερα οι επενδύσεις σε αστικές συγκοινωνίες θα βασίζονται στις προτεραιότητες που θα προσδιορίζονται στα ανωτέρω Σχέδια.

Σημείωση

Παράλληλα και επιπρόσθετα, στο πλαίσιο άλλων Στόχων Πολιτικής που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα, οι δράσεις που δύνανται να υλοποιηθούν μέσω των συγκεκριμένων Στρατηγικών ΒΑΑ είναι οι εξής:

- Ενίσχυση του επιχειρηματικού ιστού των δύο αστικών κέντρων, μέσω επιχειρηματικών σχεδίων, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και προοπτικές των επιχειρήσεων που εδρεύουν και λειτουργούν σε αυτά.
- Αξιοποίηση των ΤΠΕ στους τομείς της διοικητικής λειτουργίας των Δήμων, ανάδειξης των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ανέργων, ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων

Αναλυτικότερα οι αναπτυξιακές κατευθύνσεις στις δύο Στρατηγικές ΒΑΑ φαίνονται στο Πρόγραμμα από τα Πεδία Παρέμβασης που περιλαμβάνονται σ' αυτόν τον Ειδικό Στόχο.

Με βάση τα διδάγματα της περιόδου 2014-2020 για αποτελεσματικό σχεδιασμό και εφαρμογή των νέων επικαιροποιημένων Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης έχουν δρομολογηθεί ή/και σχεδιάζονται για άμεση εφαρμογή οι παρακάτω ενέργειες:

- Κατά το διάστημα προετοιμασίας του σχεδιασμού του Προγράμματος έγινε επί δύο έτη ευρεία διαβούλευση και ευαισθητοποίηση, όλων των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων εντός των πόλεων, αλλά και της κοινωνίας των πολιτών, για ενεργό συμμετοχή στον σχεδιασμό και προγραμματισμό των κατάλληλων ευρέως αποδεκτών κατευθύνσεων των στρατηγικών και των αντίστοιχων δράσεων.
- Δημιουργείται ήδη σε περιφερειακό επίπεδο και μέσω της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος στη ΔΑ του Προγράμματος και με τη συνεργασία της Ειδικής Μονάδας στην Εθνική Αρχή Συντονισμού, ο κατάλληλος μόνιμος μηχανισμός υποστήριξης / ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών των δύο Αστικών Αρχών και των λοιπών τοπικών φορέων των δύο πόλεων για εξειδίκευση του σχεδιασμού και προγραμματισμού, για την ωρίμανση ή/και εκτέλεση των προγραμματιζόμενων δράσεων / έργων, αλλά και για την παρακολούθηση της εφαρμογής των Στρατηγικών, προκειμένου να παρασχεθεί η αναγκαία υποστήριξη, εφ' όσον και όταν απαιτηθεί.

Ο συγκεκριμένος Μηχανισμός, ο οποίος θα εδρεύει στη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος θα αποτελείται από ομάδα στελεχών της Διαχειριστικής Αρχής (από διαφορετικές Μονάδες της Υπηρεσίας), με την υποστήριξη συμβουλευτικής υπηρεσίας

Οι αρμοδιότητες αυτού του Μηχανισμού είναι οι εξής:

- α) Έκδοση προδιαγραφών και Οδηγού Σχεδιασμού των Στρατηγικών, προκειμένου να εκδοθούν οι σχετικές προσκλήσεις προς τους Φορείς Σχεδιασμού των Στρατηγικών.
- β) Υποστήριξη της Δ.Α. για την Αξιολόγηση των προτεινόμενων Στρατηγικών από τους Φορείς Σχεδιασμού των Στρατηγικών.
- γ) Διάγνωση των Αναγκών Υποστήριξης των Φορέων Σχεδιασμού των Στρατηγικών και των Δικαιούχων Πράξεων των Στρατηγικών.
- δ) Επικοινωνία/συνεργασία με την Ειδική Μονάδα της ΕΑΣ για τις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης, όσον αφορά στις αναγκαίες ενέργειες υποστήριξης μεταξύ του Περιφερειακού Προγράμματος και του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».
- ε) Παρακολούθηση της εφαρμογής των Στρατηγικών και προσδιορισμός των αναγκαίων ενεργειών σε τυχόν προβλήματα/καθυστερήσεις.

Στο πλαίσιο λειτουργίας του συγκεκριμένου μηχανισμού, μια από τις υπευθυνότητές του είναι και η τήρηση της δέσμευσης που αναφέρεται στο ΕΣΠΑ 2021-2027 «Οι στρατηγικές θα εγκριθούν το ταχύτερο δυνατόν, ενώ ειδικότερα αυτές της ΠΠ 2014 – 2020 που επικαιροποιούνται για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 θα εγκριθούν το αργότερο 18 μήνες μετά την έγκριση των Περιφερειακών Προγραμμάτων».

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, από την υλοποίηση των δράσεων που θα προσδιορισθούν στο πλαίσιο των αντίστοιχων Στρατηγικών ΒΑΑ, με δεδομένο τον bottom up σχεδιασμό, τελείως ενδεικτικά, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε ως ωφελούμενοι, είναι οι εξής:

Δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι:

- Δήμοι και εποπτευόμενοι φορείς τους των δύο αστικών κέντρων
- Φορείς εκπροσώπησης του επιχειρηματικού ιστού και της Κοινωνίας των πολιτών των δύο αστικών κέντρων
- Λοιποί αρμόδιοι φορείς σε σχέση με τις προτεινόμενες δράσεις στο πλαίσιο των Στρατηγικών ΒΑΑ

Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες των συγκεκριμένων αστικών κέντρων της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/πράξεις στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO5.1 συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Μέρος των προτεινόμενων αυτών δράσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO 1.3 συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου, ενώ οι υπόλοιπες είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Παράλληλα αναφέρεται ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες της Περιφέρειας θα ωφεληθούν εξ'

ίσου από τις σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO5.1 θα σχεδιασθούν και θα εφαρμοσθούν, εφ' όσον εγκριθούν από την Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος, δύο στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, οι οποίες αναφέρονται στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, ήτοι στη Μυτιλήνη και στη Χίο.

Στα συγκεκριμένα αστικά κέντρα εφαρμόζονται ήδη αντίστοιχες στρατηγικές ΒΑΑ, στο πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020, οι οποίες θα επικαιροποιηθούν με στόχο την εμβάθυνση και διεύρυνση των στόχων τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στους κανονισμούς για τη ΒΑΑ την περίοδο 2021-2027 και τους στόχους του Προγράμματος της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2021-2027.

Οι δύο στρατηγικές ΒΑΑ θα εφαρμοσθούν στο σύνολο των δύο πόλεων και θα σχεδιασθούν με την ενεργό συμμετοχή όλων των φορέων των δύο πόλεων, καθώς και με εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

Η έκταση που καλύπτεται από την ΒΑΑ Μυτιλήνης είναι 16,11 τετρ. χλμ, με πληθυσμό 29.660 μόνιμους κατοίκους, η δε έκταση που καλύπτεται από τη ΒΑΑ Χίου είναι 22,62 τετρ. χλμ, με πληθυσμό 26.850 κατοίκους.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν

έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Οι δράσεις και οι πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO5.1, καθώς και τα αποτελέσματά τους δεν έχουν διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική διάσταση, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται το ενδεχόμενο συμβολής τους σε ορισμένους Πυλώνες της EUSAIR (πχ. Πυλώνας IV – Βιώσιμος Τουρισμός).

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 5.1 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	0,00	36,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	9.000,00	56.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	1,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2020	420.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	4,00	2020	14,00	Σύστημα παρακολούθησης Δ.Α.	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.700.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	4.462.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	2.380.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	8.160.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	7.650.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	085. Ψηφιοποίηση των μεταφορών όταν αφιερώνεται εν μέρει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: αστικές συγκοινωνίες	3.400.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.975.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	8.202.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	9.350.000,00

			περιφέρειες		
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	1.275.000,00
5	RSO5.1	Σύνολο			49.555.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	49.555.000,00
5	RSO5.1	Σύνολο			49.555.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	49.555.000,00
5	RSO5.1	Σύνολο			49.555.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	49.555.000,00
5	RSO5.1	Σύνολο			49.555.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Όπως προέκυψε, από τη σχετική με τη Χωρική Ανάπτυξη μελέτη προσανατολισμού & από την ευρεία & μακρά διαβούλευση με την αυτοδιοίκηση & τους μηχανισμούς τοπικού αναπτυξιακού σχεδιασμού, η προσέγγιση της Χωρικής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Προγράμματος, όσον αφορά στον Αγροτικό χώρο της ΠΒΑ, θα αφορά στην εφαρμογή :

1) **Μίας Στρατηγικής ΟΧΕ** για τα πέντε μικρά νησιά (Άγιος Ευστράτιος, Φούρνοι, Θύμαινα, Οινούσες, Ψαρά) και την Ικαρία. Η διατήρηση αυτού του τύπου παρέμβασης και στη νέα περίοδο τεκμηριώνεται αν ληφθούν υπόψη:

- Η αντικειμενική δυνατότητα του προγράμματος να καλύπτει με ολοκληρωμένο τρόπο τις βασικές ανάγκες των μικρών νησιών σε συνδυασμό με τις περιορισμένες τεχνικές, διοικητικές & οικονομικές δυνατότητες των τοπικών ΟΤΑ & φορέων
- Η ανάγκη & η υποχρέωση συνδρομής ιδίως της Περιφέρειας (δεδομένης της λήξης της θεσμικής υποστήριξης των μικρών από μεγαλύτερους όμορους ΟΤΑ)
- Η δημιουργία ενός παράλληλου μηχανισμού τεχνικής βοήθειας & διοικητικής στήριξης στους φορείς των μικρών νησιών & η ενεργοποίηση θεσμικών εργαλείων (ΜΟΔ, ΕΕΤΑΑ, Αναπτυξιακοί Οργανισμοί κλπ)

2) **Τεσσάρων Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης** με χρήση του εργαλείου **ΤΑΠΤοΚ** αντίστοιχα για τα νησιά Σάμου, Λήμνου, Χίου & Λέσβου (πλην των αστικών κέντρων των δύο τελευταίων). Η επιλογή στηρίζεται στην ύπαρξη των αντίστοιχων τεσσάρων Ομάδων Τοπικής Δράσης (Αναπτυξιακών Εταιρειών) στα νησιά αυτά και στην θετική τους εμπειρία από την εφαρμογή του LEADER, αλλά και στην αντιπροσωπευτικότητα & συμμετοχή των τοπικών φορέων σε αυτές

Τα είδη των δράσεων θα προσδιορισθούν κατά την εκπόνηση των αντίστοιχων Στρατηγικών, με δεδομένο ότι αυτές θα σχεδιασθούν «από κάτω προς τα πάνω», με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων & εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, λαμβάνοντας υπ' όψη τα αντίστοιχα διδάγματα, τουλάχιστον όσον αφορά στη Στρατηγική ΟΧΕ των μικρών νησιών την περίοδο 2014-20, τα οποία είναι :

- Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού, στην ενεργοποίηση της εφαρμογής της Στρατηγικής, με δεδομένη την ανάγκη συμμετοχής πολλών τοπικών φορέων (Δήμων & εκπροσώπων παραγωγικών τομέων) στις προαναφερόμενες φάσεις σχεδιασμού & εφαρμογής της
- Σχετικά χαμηλός βαθμός συμμετοχής των λοιπών τοπικών φορέων & της κοινωνίας των πολιτών, λόγω του μεγάλου πλήθους τους, αλλά & της χωρικής

διασποράς των νησιών

- Έλλειψη αντίστοιχης εμπειρίας, τόσο του φορέα σχεδιασμού (Περιφέρεια), όσο & των λοιπών τοπικών φορέων
- Έλλειψη ικανών Υπηρεσιών στους δικαιούχους για σχεδιασμό, ωρίμανση & εκτέλεση των επιλεγμένων έργων

Η διαδικασία σχεδιασμού & εφαρμογής των Στρατηγικών θα γίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29 ΚΚΔ

Παρ' όλα αυτά από τη σχετική μελέτη προσανατολισμού που εκπονήθηκε για τις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης, οι κατευθύνσεις αυτών των Στρατηγικών εστιάζουν στην αξιοποίηση των ιδιαίτερων συγκριτικών πλεονεκτημάτων & των προοπτικών ανάπτυξης κάθε νησιού, σε σχέση με τις συγκριτικές αδυναμίες τους, έτσι ώστε να επιτευχθεί η άμβλυνση της απομόνωσής τους, να αυξηθεί η ελκυστικότητα & η εξωστρέφειά τους, διατηρώντας τη φυσική & πολιτιστική ιδιαιτερότητά τους ως αναπτυξιακούς πόρους, με στόχο την αύξηση των εισοδημάτων & τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Με βάση αυτές τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τίθενται οι παρακάτω κατηγορίες παρεμβάσεων ως κατευθύνσεις των αντίστοιχων Στρατηγικών :

- Αναβάθμιση ή/& δημιουργία λιμενικών υποδομών για βελτίωση της συνδεσιμότητας
- Βελτίωση ή/& επέκταση του εσωτερικού οδικού δικτύου των νησιών
- Δημιουργία / βελτίωση υποδομών εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης ή/& τουριστικής δραστηριότητας
- Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικών & φυσικών πόρων τοπικής & περιφερειακής εμβέλειας
- Ανάπλαση, ανάδειξη & αξιοποίηση κοινόχρηστων δημόσιων χώρων
- Βιοκλιματικές αναπλάσεις σε κοινόχρηστους ανοικτούς χώρους
- Υποστήριξη των τοπικών φορέων για ανάπτυξη ικανοτήτων σχεδιασμού, διαχείρισης & υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης
- Μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές διαχείρισης στη πηγή, για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης διαχείρισης, στο πλαίσιο του ΠΕΣΔΑ

Τα ΠΕΠ θα χρηματοδοτήσουν υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης & ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι & οχήματα συλλογής) & κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης & διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης & Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα & εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής & ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία & διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ & του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Επίσης, στο πλαίσιο των στρατηγικών Χωρικών Επενδύσεων του συγκεκριμένου Ειδ. Στόχου προγραμματίζεται να υλοποιηθούν δράσεις της πρωτοβουλίας GReco Islands συμπληρωματικά με αντίστοιχες δράσεις των Τομεακών Προγραμμάτων «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή».

Κατά την εξειδίκευση & ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στον ΣΠ 4

Παράλληλα οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές & περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης, κ.λπ)

Σημείωση

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο άλλων Στόχων Πολιτικής του Προγράμματος, οι δράσεις που δύνανται να υλοποιηθούν μέσω των συγκεκριμένων Στρατηγικών ΟΧΕ και ΤΑΠΤοΚ είναι οι εξής:

- Ενίσχυση επιχειρήσεων, με επιχορηγήσεις σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, δυνατότητες, & προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων των περιοχών παρέμβασης
- Αξιοποίηση των ΤΠΕ στους τομείς διοικητικής λειτουργίας των Δήμων, ανάδειξης των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων των περιοχών παρέμβασης των Στρατηγικών, καθώς και του τομέα της υγείας (τηλεϊατρικής), ιδίως της Α΄θμιας περίθαλψης, σύμφωνα και με τα αναγραφόμενα για τις συγκεκριμένες δράσεις στον Ειδ. Στόχο 1.2
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ανέργων, ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων

Σε κάθε περίπτωση, οι κατευθύνσεις των συγκεκριμένων Στρατηγικών φαίνονται στο Πρόγραμμα από τα Πεδία Παρέμβασης αυτού του Ειδικού Στόχου

Από τα προαναφερόμενα διδάγματα της περιόδου 2014-2020, τουλάχιστον ως προς την Στρατηγική ΟΧΕ μικρών νησιών για αποτελεσματικότερο σχεδιασμό και εφαρμογή της νέας επικαιροποιημένης Στρατηγικής ΟΧΕ, έχουν δρομολογηθεί ή/και σχεδιάζονται για άμεση εφαρμογή οι παρακάτω

ενέργειες:

- Μεγάλο διάστημα ευαισθητοποίησης & ενεργοποίησης των τοπικών φορέων για τη προετοιμασία εφαρμόσιμου σχεδιασμού & προγραμματισμού της νέας Στρατηγικής.
- Ενδυνάμωση / βελτίωση της ικανότητας του φορέα σχεδιασμού για αποτελεσματικό συντονισμό & καθοδήγηση των τοπικών φορέων στα μικρά νησιά, στη κατεύθυνση του σχεδιασμού & της εφαρμογής μιας συνεκτικής Στρατηγικής
- Άμεση δημιουργία σε περιφερειακό επίπεδο του κατάλληλου μηχανισμού υποστήριξης / ειδικής ομάδας για τον σχεδιασμό & παρακολούθηση της Στρατηγικής, ο οποίος θα είναι κοινός και για τις δύο Στρατηγικές ΒΑΑ

Όσον αφορά στις τέσσερις Στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ, οι συγκεκριμένες ΟΤΔ, έχουν πολύχρονη και πλούσια εμπειρία σχεδιασμού και εφαρμογής αντίστοιχων Στρατηγικών στο πλαίσιο του LEADER. Σε κάθε περίπτωση και αυτές θα έχουν την υποστήριξη του κοινού μηχανισμού που δημιουργείται σε περιφερειακό επίπεδο και συγκεκριμένα στην ΕΥΔ του Προγράμματος

Για τις Στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ και ΟΧΕ μικρών νησιών, δεδομένου ότι αυτές σχεδιάζονται και θα εφαρμοσθούν στον αγροτικό χώρο, κατά τον σχεδιασμό τους θα υπάρξει ο κατάλληλος συντονισμός από την ΕΥΔ & με την υποστήριξη της Ειδικής Μονάδας για τις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης στην ΕΑΣ, ώστε να ληφθεί υπ' όψη ο σχεδιασμός αντίστοιχων δράσεων στο πλαίσιο των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑΥ & το ΕΓΤΑΑ, προκειμένου να εξασφαλισθεί η συμπληρωματικότητα των δράσεων μεταξύ των Ταμείων

Ειδικότερα για τις Στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ επισημαίνεται η υποχρέωση εφαρμογής του αρθ. 32, παρ. 3 του ΚΚΔ σχετικά με την προθεσμία επιλογής των Στρατηγικών εντός 12μήνου από την έγκριση του Προγράμματος

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι βασικές ομάδες στόχοι, από την υλοποίηση των δράσεων που θα προσδιορισθούν στο πλαίσιο των αντίστοιχων Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ και ΤΑΠΤοΚ), με δεδομένο τον bottom up σχεδιασμό, τελείως ενδεικτικά, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, είτε ως ωφελούμενοι, είναι οι εξής:

Δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι:

- Περιφέρειες, Δήμοι και εποπτευόμενοι φορείς τους, κατά κύριο λόγο των περιοχών που θα εφαρμοσθούν οι στρατηγικές ΟΧΕ και ΤΑΠΤοΚ.
- Φορείς εκπροσώπησης του επιχειρηματικού ιστού και της Κοινωνίας των πολιτών των συγκεκριμένων περιοχών.
- Λοιποί αρμόδιοι φορείς σε σχέση με τις προτεινόμενες δράσεις στο πλαίσιο των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης.

Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες των συγκεκριμένων περιοχών που θα εφαρμοσθούν οι Στρατηγικές ΟΧΕ και ΤΑΠΤοΚ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/πράξεις στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO5.2 συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Μέρος των προτεινόμενων αυτών δράσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO 1.3 συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου, ενώ οι υπόλοιπες είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Παράλληλα αναφέρεται ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες της Περιφέρειας θα ωφεληθούν εξ' ίσου από τις σχεδιαζόμενες/προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO5.2 θα σχεδιασθούν και θα εφαρμοσθούν πέντε (5) στρατηγικές ολοκληρωμένης χωρικής/εδαφικής ανάπτυξης, με τη

χρήση των αντίστοιχων εδαφικών εργαλείων, όπως παρουσιάζονται αμέσως πιο κάτω.

1. Μια (1) στρατηγική Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στα πέντε μικρά νησιά (Φούρνοι, Θύμαινα, Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες και Ψαρά), συμπεριλαμβανομένης και της Ικαρίας, με δεδομένο ότι αυτά τα έξι (6) νησιά παρουσιάζουν, σε γενικές γραμμές, κοινά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά.

Η έκταση αυτών των νησιών αθροιστικά είναι 405,23 τετρ. χλμ και ο πληθυσμός τους είναι 11.436 μόνιμοι κάτοικοι.

Στα συγκεκριμένα νησιά εφαρμόζεται ήδη στρατηγική ΟΧΕ στο πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και το νησί της Λήμνου.

2. Τέσσερεις (4) στρατηγικές ΤΑΠΤοΚ (CLLDs) στα αντίστοιχα τέσσερα νησιά της Περιφέρειας, ήτοι:

α) Σάμος, στο σύνολο του νησιού, το οποίο έχει έκταση 480,06 τετρ. χλμ και πληθυσμό 32.977 μόνιμους κατοίκους.

β) Λήμνος, στο σύνολο του νησιού, το οποίο έχει έκταση 478,55 τετρ. χλμ και πληθυσμό 16.992 μόνιμους κατοίκους.

γ) Χίος, στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένου του αστικού κέντρου (πόλη) της Χίου, όπου θα εφαρμοσθεί στρατηγική ΒΑΑ. Η έκταση της υπαίθρου του νησιού όπου θα εφαρμοσθεί στρατηγική ΤΑΠΤοΚ, είναι 822,06 τετρ. χλμ, με πληθυσμό 24.540 μόνιμους κατοίκους.

δ) Λέσβος, στο σύνολο της υπαίθρου του νησιού, εξαιρουμένης της Δημοτικής Κοινότητας Μυτιλήνης, στην οποία χωροθετείται το αστικό κέντρο (πόλη) της Μυτιλήνης όπου θα εφαρμοσθεί στρατηγική ΒΑΑ. Η έκταση της υπαίθρου του νησιού όπου θα εφαρμοσθεί στρατηγική ΤΑΠΤοΚ, είναι 1.623,00 τετρ. χλμ, με πληθυσμό 56.780 μόνιμους κατοίκους.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένες διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις. Στη παρούσα φάση σχεδιασμού για τέτοιου είδους δράσεις δεν έχει εφαρμογή το 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Οι δράσεις και οι πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO5.2, καθώς και τα αποτελέσματά τους δεν έχουν διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική διάσταση, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται το ενδεχόμενο συμβολής τους σε ορισμένους Πυλώνες της EUSAIR (πχ. Πυλώνας IV – Βιώσιμος Τουρισμός).

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Για τον Ειδικό Στόχο RSO 5.2 δεν σχεδιάζεται να λειτουργήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δε σχετίζεται με κερδοφόρα δραστηριότητα και οι φορείς που υλοποιούν αυτές τις παρεμβάσεις είναι δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	0,00	25,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	90.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	1,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO80	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που υποστηρίζονται	στρατηγικές	0,00	4,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2020	434.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	9,00	2020	43,00	Σύστημα παρακολούθησης Δ.Α.	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.700.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	1.700.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	5.227.147,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	6.375.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	113. Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων	3.400.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.550.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	4.845.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	2.550.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	6.375.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	2.635.000,00
5	RSO5.2	Σύνολο			37.357.147,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	37.357.147,00

5	RSO5.2	Σύνολο			37.357.147,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. ΟΕΕ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	10.625.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	14. ΤΑΠΤΚ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	26.732.147,00
5	RSO5.2	Σύνολο			37.357.147,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	8.882.147,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	28.475.000,00
5	RSO5.2	Σύνολο			37.357.147,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6. Προτεραιότητα 6

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

1. Προβολή/επικοινωνία του Προγράμματος

Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει:

- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του Προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων του και απευθύνονται, τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ).
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων του Προγράμματος, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της Περιφέρειας του ρόλου και των επιτευγμάτων του Προγράμματος.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών για παρεμβάσεις του Προγράμματος

2. Επιτόπιες επιθεωρήσεις της Διαχειριστικής Αρχής κατά την υλοποίηση πράξεων του Προγράμματος

Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει το κόστος των μετακινήσεων των στελεχών της Διαχειριστικής αρχής προκειμένου να μεταβαίνουν στις επιτόπιες επιθεωρήσεις υλοποιούμενων έργων του Προγράμματος.

3. Λοιπές δράσεις της Διαχειριστικής Αρχής για την αποτελεσματική διαχείριση του Προγράμματος

Η δράση περιλαμβάνει ενέργειες ανάπτυξης / αναβάθμισης συμπληρωματικών / εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών , ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών για την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της ΕΥΔ κλπ.

Περιλαμβάνει επίσης ενέργειες συμμετοχής του στελεχιακού δυναμικού της ΕΥΔ του ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σε απαραίτητες ημερίδες, συνέδρια κλπ, καλύπτει το κόστος των Επιτροπών Παρακολούθησης του Προγράμματος, τις αναγκαίες μετακινήσεις του προσωπικού για επαφές, ενημερώσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση και την παρακολούθηση του προγράμματος καθώς και δράσεις κατάρτισης, επιμόρφωσης και δικτύωσης με άλλες ΕΥ και Φορείς της χώρας και της ΕΕ κλπ.

4. Τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος για το λογιστικό κλείσιμο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020

Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει την αναγκαία τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος για την προετοιμασία του λογιστικού κλεισίματος του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020, καθώς επίσης και κατά την προετοιμασία της τελικής έκθεσης υλοποίησης.

5. Εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος για την αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή των δράσεων ΕΤΠΑ

Εκπόνηση στρατηγικών και προπαρασκευαστικών μελετών και εμπειρογνωμοσυμών και εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και Συμβούλων Τεχνικής Υποστήριξης σε εξειδικευμένα θέματα.

6. Αξιολόγηση του Προγράμματος

Εκπόνηση των αξιολογήσεων του Προγράμματος, καθώς και το Σχέδιο Αξιολόγησής του.

7. Μελέτες προσανατολισμού της αναπτυξιακής διαδικασίας

Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών προσανατολισμού των παρεμβάσεων του Προγράμματος.

8. Ενέργειες ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των Αστικών Αρχών, των δυνητικών δικαιούχων και δικαιούχων πράξεων του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ

Οι ενέργειες της συγκεκριμένης δράσης αναφέρονται σε δράσεις για την ενίσχυση της διαχειριστικής και της διοικητικής ικανότητας των Αστικών Αρχών, των δυνητικών δικαιούχων και των δικαιούχων πράξεών του. Οι δράσεις ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας των δικαιούχων θα διαμορφώνονται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος του φορέα, τις ειδικές του ανάγκες και την φύση και το μέγεθος (προϋπολογισμό) των έργων που υλοποιεί ή διαχειρίζεται.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Κατά κύριο λόγο δικαιούχος των πράξεων τεχνικής βοήθειας είναι η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος, η οποία είναι και άμεσα ωφελούμενη από την υλοποίηση των πράξεων.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι/ Επιθεωρήσεις	50,00	600,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	5,00	50,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	0,00	20,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	10,00	50,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	986.527,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	2.074.462,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	510.000,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	850.000,00
6	Σύνολο			4.420.989,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	4.420.989,00
6	Σύνολο			4.420.989,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Προτεραιότητα 7

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

1. Προβολή/επικοινωνία του Προγράμματος για δράσεις ΕΚΤ+.

Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει:

- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του Προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων του που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και απευθύνονται, τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ).
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ του Προγράμματος, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της Περιφέρειας του ρόλου και των επιτευγμάτων του Προγράμματος, όσον αφορά στο μέρος του που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών για παρεμβάσεις του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

2. Επιτόπιες επιθεωρήσεις της Διαχειριστικής Αρχής κατά την υλοποίηση πράξεων ΕΚΤ+ του Προγράμματος

Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει το κόστος των μετακινήσεων των στελεχών της Διαχειριστικής αρχής προκειμένου να μεταβαίνουν στις επιτόπιες επιθεωρήσεις υλοποιούμενων έργων του Προγράμματος, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+, συμπεριλαμβανομένων ελέγχων στο πλαίσιο της διαχείρισης καταγγελιών.

3. Λοιπές δράσεις της Διαχειριστικής Αρχής για την αποτελεσματική διαχείριση πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+

Η δράση περιλαμβάνει ενέργειες ανάπτυξης / αναβάθμισης συμπληρωματικών / εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών , ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών για την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της ΕΥΔ κλπ.

Περιλαμβάνει επίσης ενέργειες συμμετοχής του στελεχιακού δυναμικού της ΕΥΔ του ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σε απαραίτητες ημερίδες, συνέδρια κλπ, καλύπτει το κόστος των Επιτροπών Παρακολούθησης του Προγράμματος, τις αναγκαίες μετακινήσεις του προσωπικού για επαφές, ενημερώσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση και την παρακολούθηση του προγράμματος καθώς και δράσεις κατάρτισης, επιμόρφωσης και δικτύωσης με άλλες ΕΥ και

Φορείς της χώρας και της ΕΕ κλπ.

4. Τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος για το λογιστικό κλείσιμο έργων ΕΚΤ του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020

Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει την αναγκαία τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος για την προετοιμασία του λογιστικού κλεισίματος έργων ΕΚΤ+ του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020.

5. Εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος για την αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή των δράσεων ΕΚΤ+

Εκπόνηση στρατηγικών και προπαρασκευαστικών μελετών και εμπειρογνωμοσυιών και εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και Συμβούλων Τεχνικής Υποστήριξης σε εξειδικευμένα θέματα στο πλαίσιο του ΕΚΤ+.

6. Αξιολόγηση δράσεων του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+

Η παρούσα δράση αναφέρεται στην εκπόνηση αξιολογήσεων δράσεων του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

7. Μελέτες προσανατολισμού για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό δράσεων συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ+

Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών προσανατολισμού των παρεμβάσεων του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

8. Ενέργειες ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των Αστικών Αρχών/δνητικών δικαιούχων και δικαιούχων πράξεων του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+

Οι ενέργειες της συγκεκριμένης δράσης αναφέρονται σε δράσεις για την ενίσχυση της διαχειριστικής και της διοικητικής ικανότητας των Αστικών Αρχών, των δνητικών δικαιούχων και των δικαιούχων πράξεων του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+. Οι δράσεις ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας των δικαιούχων θα διαμορφώνονται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος του φορέα, τις ειδικές του ανάγκες και την φύση και το μέγεθος (προϋπολογισμό) των έργων που υλοποιεί ή διαχειρίζεται.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Κατά κύριο λόγο δικαιούχος των πράξεων τεχνικής βοήθειας είναι η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος, η οποία είναι και άμεσα ωφελούμενη από την υλοποίηση των πράξεων.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι/ Επιθεωρήσεις	10,00	100,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	3,00	20,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	0,00	15,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	4,00	15,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	255.000,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	820.789,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	212.500,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	510.000,00
7	Σύνολο			1.798.289,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	1.798.289,00
7	Σύνολο			1.798.289,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.798.289,00
7	Σύνολο			1.798.289,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14 και 26 του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26 και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 26, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	MME (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

--

Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17B: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες						
Σύνολο												

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

--

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος					
		Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19B: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος					
		Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας								

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						
	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Ταμείο Συνοχής
InvestEU / Μέσο	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		46.319.342,00	47.451.907,00	48.385.752,00	49.355.133,00	20.648.153,00	20.648.152,00	21.159.287,00	21.159.287,00	275.127.013,00
Σύνολο ΕΤΠΑ			46.319.342,00	47.451.907,00	48.385.752,00	49.355.133,00	20.648.153,00	20.648.152,00	21.159.287,00	21.159.287,00	275.127.013,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		10.065.997,00	10.312.027,00	10.514.587,00	10.725.313,00	4.487.098,00	4.487.097,00	4.598.677,00	4.598.677,00	59.789.473,00
Σύνολο ΕΚΤ+			10.065.997,00	10.312.027,00	10.514.587,00	10.725.313,00	4.487.098,00	4.487.097,00	4.598.677,00	4.598.677,00	59.789.473,00
Σύνολο			56.385.339,00	57.763.934,00	58.900.339,00	60.080.446,00	25.135.251,00	25.135.249,00	25.757.964,00	25.757.964,00	334.916.486,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΔΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Μικρότερο ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	42.539.829,00	36.075.611,00	6.464.218,00	7.507.029,00	7.507.029,00		50.046.858,00	84,9999994006%
2	2	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	67.627.421,00	57.350.970,00	10.276.451,00	11.934.251,00	11.934.251,00		79.561.672,00	84,9999997486%
3	3	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	24.542.209,00	20.812.852,00	3.729.357,00	4.330.979,00	4.330.979,00		28.873.188,00	84,9999972293%
4	4A	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	49.084.418,00	41.625.703,00	7.458.715,00	8.661.957,00	8.661.957,00		57.746.375,00	84,9999987012%
4	4B	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	57.991.184,00	49.178.683,00	8.812.501,00	10.233.739,00	10.233.739,00		68.224.923,00	84,9999991938%
5	5	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	86.912.147,00	73.705.249,00	13.206.898,00	15.337.438,00	15.337.438,00		102.249.585,00	84,9999997555%
ΤΑ36(4)	6	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	4.420.989,00	3.749.189,00	671.800,00	780.175,00	780.175,00		5.201.164,00	84,9999923094%
ΤΑ36(4)	7	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	1.798.289,00	1.525.016,00	273.273,00	317.346,00	317.346,00		2.115.635,00	84,9999645497%
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	275.127.013,00	233.319.574,00	41.807.439,00	48.551.829,00	48.551.829,00		323.678.842,00	84,9999991658%
Σύνολο			EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	59.789.473,00	50.703.699,00	9.085.774,00	10.551.085,00	10.551.085,00		70.340.558,00	84,9999981518%
Γενικό σύνολο					334.916.486,00	284.023.273,00	50.893.213,00	59.102.914,00	59.102.914,00		394.019.400,00	84,9999989848%

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες. Για το EKT+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

**** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΠΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΔΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΔΜ, οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΔΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΔΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.**

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.
				2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα	Ναι	ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ	Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία.</p> <p>β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>			<p>συστήματα</p> <p>α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)</p> <p>β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) • Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports ΕΑΑΔΗΣΥ - Όλες οι ανακοινώσεις ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ	<p>Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports).</p> <p>https://eaadhsy.gr/index.php/category-</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020</p> <p>Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020</p>	<p>articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoys-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en.</p> <p>Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής.</p> <p>(https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvaseon-periodou-2018-2020)</p>
			Ναι	5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας	Ναι	<p>Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf</p> <p>Νόμος 3959_2011-antagonismos</p> <p>Ρ43ΤΟΞΤΒ-96Ω_Μνημονιο συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING)</p>	<p>Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2014/25/ΕΕ.		<p>ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών</p> <p>ΩΡΞ3ΟΞΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned</p> <p>699ΤΟΞΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned</p> <p>Οδηγός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned</p> <p>Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1)</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2)</p>	<p>την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό</p> <p>Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. ☐ Τυχαίας δειγματοληψίας <p>Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετόνων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ☐ Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ☐ Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).
2. Εργαλεία και ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις			Ναι	Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές	Ναι	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ3633/30-9-2016 2. 42649/ΕΥΚΕ5351/10-4-2017 3. 64925/ΕΥΚΕ579/9-6-2017 	Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
κρατικές ενισχύσεις				ενισχύσεις:		<p>4. Εγκύκλιος 122645/ΕΥΚΕ2260/27-11-2019</p> <p>5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019</p> <p>6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlimatiki_epix_Orismos_update_2.pdf</p>	<p>και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ.</p> <p>Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις.</p> <p>Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6).</p> <p>Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ.</p> <p>Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδεύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.</p>
				1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.			
				2. Μέσω της πρόσβασης σε συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από			

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.		74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 4. Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016 5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β). 6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019 7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017 8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016 9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018	Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγχρ/μενες πράξεις. Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν: - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ: - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3.			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ &	Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων				<p>μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), οι οποίοι περιλαμβάνουν:</p> <p>1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησής τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.</p>		<p>Προγραμμάτων 2021-2027</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων ☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...» 	<p>Προγρ/σμός: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο ☐ προστασία προσωπικών δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ ☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση <p>Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου,</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							κατευθύνσεις σε ελεγκτές).
				2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Ναι	Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadikasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων ☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους <p>διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/EK του Συμβουλίου			Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Όχι	Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από: 1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.			
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και	Ναι	– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (OΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ)	Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
κτιρίων		εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου		του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.		(https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf). ☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως. Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίσθηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ. Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	– Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf . Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με	Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf	των δομικών στοιχείων. Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει: 1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.	Ναι	☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf) Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final	Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας. Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.	Ναι	☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων. Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας. Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής	Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (KEMEA και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα		πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.		προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)	κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυναμικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα. Η ΓΓ Πολ.Προ. πρόεβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP). Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσωνα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες – πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (XBPII) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του	Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040. Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.		<p>Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις»</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr) 	<p>Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και ΧΒΡΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομώνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις.</p> <p>Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).</p>
				3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) ☐ Πίνακας με την περιγραφή των 	<p>Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφoρία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS doc)	της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο. Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	Όχι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει: 1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης:α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων·β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ·γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ένδειξη των δυνητικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροπικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	Όχι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.			
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				αντίστοιχων επενδύσεων.			
				9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	EKT+	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόληση	Όχι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ς και της κοινωνικής οικονομίας·		των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.			
				5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.2. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων	EKT+	ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ισότητα των φύλων, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένο προσδιορισμό των προκλήσεων για την ισότητα των φύλων.	Ναι	☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ ☐ https://ypergasias.gov.gr/isotita-ton-fylon/ ☐ Ν. 4531/2018 ☐ Ν. 4604/2019 και στη σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 στο orengon.gr όπου βλ. ειδικότερα στο Κεφάλαιο 1: Πλαίσιο πολιτικής Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025	Το Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων λειτουργεί στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας & Ψηφιακής Υποστήριξης στη ΓΓ Δημογραφικής & Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ) στο Υπ. Εργασίας & Κοιν. Υποθέσεων (ΥπεΚΥπ) και αποτελεί τον εθνικό μηχανισμό συλλογής και διάχυσης δεικτών φύλου με σκοπό να παρακολουθεί διαχρονικά τις τάσεις, εξελίξεις καθώς και τα κρίσιμα μεγέθη για την ανισότητα των φύλων στην Ελλάδα. Βασίζεται σε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που προέρχονται από την ΕΛΣΤΑΤ, την EUROSTAT και πλήθος άλλων εθνικών και διεθνών πηγών, θα συνεχίσει να λειτουργεί και θα ενισχυθεί ο ρόλος του.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων					Όπως αναφέρεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 (ΕΣΔΙΦ), παρόλο που έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων με βάση το φύλο, πρέπει να υπάρξει ενίσχυση και ευθυγράμμιση με τις κατευθύνσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και για το λόγο αυτό, υπογραμμίζεται η σημασία της αναβάθμισης του Παρατηρητηρίου in-house και της εμπλοκής όλων των ενδιαφερομένων, των κυβερνητικών φορέων και αρχών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, της κοινωνίας των πολιτών και των επίσημων υπηρεσιών συλλογής δεδομένων.
				2. Μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς την απασχόληση, τις αμοιβές, τις συντάξεις και την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, με στόχους και με παράλληλο σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων.	Ναι	☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 στο κεφ. 3 του ΕΣΔΙΦ αναλυτικά ☐ Ν. 4808 /2021 ☐ #GIL4W	ΕΣΔΙΦ κεφ. 3 αναλυτικά. Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 οργανώνεται γύρω από 4 Άξονες, ο καθένας εκ των οποίων επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη θεματική διάσταση των πολιτικών ισότητας των φύλων. Η εξειδίκευση των αξόνων σε στόχους βασίστηκε στο πλαίσιο στρατηγικής που προσδιορίζεται από την Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, την Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ισότητα των Φύλων 2018-2023, την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025, το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία και τις απαιτήσεις για την Ισότητα των Φύλων στο πλαίσιο της νέας ΠΠ 2021-2027. Ο Ν. 4808 / 2021 θεσπίστηκε για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>ιδιωτικής ζωής και την προστασία από τη βία και την παρενόχληση στην εργασία και ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2019 / 1158. Με τον ίδιο νόμο κυρώνεται η Σύμβαση 190 του ΔΟΕ για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία και ολοκληρώνεται το ισχύον νομικό πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων και την ίση μεταχείριση στην εργασία και στην απασχόληση.</p> <p>Στα εμβληματικά έργα του ΕΣΔΙΦ συμπεριλαμβάνονται οι Νταντάδες της Γειτονιάς και το ελληνικό Κέντρο Καινοτομίας για Γυναίκες.</p>
				<p>3. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής και των μεθόδων συλλογής δεδομένων που βασίζονται σε δεδομένα με ανάλυση ανά φύλο.</p>	<p>Ναι</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ ☐ Ν. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής ☐ Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ) ☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στο κεφ 4. Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ όπου περιγράφει τα επίπεδα παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης του για την περίοδο εφαρμογής. 	<p>ΕΣΔΙΦ κεφ. 4.</p> <p>Το ΕΣΔΙΦ είναι ένα δυναμικό στρατηγικό κείμενο το οποίο θα επανεξετάζεται ετησίως, με εξαίρεση το πρώτο έτος εφαρμογής, δηλαδή το 2021. Η ανάγκη για αναθεώρηση και προτεινόμενες διορθώσεις θα εξετάζονται κατά κύριο λόγο από το Εθνικό Συμβούλιο για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΙΦ) σε μια διευρυμένη συνεδρίαση, ακολουθούμενη από θεματική διαβούλευση.</p> <p>Πρόκειται για την πρώτη προσπάθεια δημιουργίας μιας πολυεπίπεδης διαδικασίας παρακολούθησης, η οποία παρέχει πληροφορίες ανατροφοδότησης για όλα τα έργα που υλοποιούνται μέσω όλων των διαύλων πολιτικής, όπως περιγράφεται στο άρθρο 10 του ν. 4604/2019 και την πρώτη εγκύκλιο εφαρμογής του. Όλες οι πληροφορίες που θα επιλεγούν θα αναλυθούν και θα</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>μετατραπούν σε στατιστικά δεδομένα προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόοδος της εφαρμογής και να αναβαθμιστούν τα δεδομένα που αφορούν το φύλο που διατηρούνται στο Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων.</p> <p>Οι δείκτες που θα απολογίζονται με ποσοτικούς όρους το ΕΣΔΙΦ είναι διαθέσιμοι και συνάδουν με την ευρωπαϊκή στοχοθεσία και τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Παράλληλα η υλοποίηση θα απολογίζεται και με ποιοτικά κριτήρια όπως παραγωγή νομοθεσίας κ.λπ.</p>
				<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων φορέων ισότητας, κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>Ναι</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ ☐ Ν. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής ☐ Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ) ☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στα κεφ. 2, 4 και 5 	<p>Το ΕΣΙΦ είναι ο υπεύθυνος φορέας για τη διαβούλευση και παρακολούθηση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων και ενεργεί ως συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο στη ΓΓΟΔΠΦ. Απαρτίζεται από εκπροσώπους των κυβερνητικών οργανισμών, άτομα αναγνωρισμένου κύρους και εκπροσώπους ΜΚΟ. Εκτός από τη μόνιμη του σύνθεση, μπορεί επίσης να λειτουργεί με έκτακτες συνεδριάσεις και ημερήσια διάταξη.</p> <p>Επιπρόσθετα, η ΓΓΟΔΠΦ βρίσκεται σε συνεχή ανεπίσημο διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να προωθήσει τη διάσταση του φύλου, να ευαισθητοποιήσει και να εντείνει τη συνεργασία μεταξύ όλων των μερών.</p> <p>Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 αναρτήθηκε στο opengov.gr όπου όλοι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να σχολιάσουν το περιεχόμενο</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							του, να προτείνουν πιθανές βελτιώσεις και προσθήκες. Βλ. για τη διαδικασία διαμόρφωσης του ΕΣΙΦ στα κεφάλαια 2.1 Διαβούλευση στο ΕΣΙΦ και 2.2 Συμμετοχή των κυβερνητικών φορέων στην διαμόρφωση των τομεακών πολιτικών για την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου, καθώς και στο κεφ. 5, ενώ στο κεφ. 4. Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ περιγράφεται το σχήμα που εφαρμόζεται σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει:1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		<p>ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες RSO4.2.</p> <p>Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης</p>		<p>επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.</p> <p>4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.</p> <p>5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.</p> <p>6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.</p> <p>7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.</p> <p>8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων</p>			
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.			
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.	Ναι	1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027: <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητα 8.3 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726	Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από: <ol style="list-style-type: none"> 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, MY SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης 5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020. Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.
				2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.1 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)	Στην ΕΣΚΕ 2021-2027: ☐ προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, ☐ κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ☐ συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.
				3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας	Ναι	1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ)	Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				και τοπικής κοινότητας.		<p>2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση)</p> <p>3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p> <p>4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p>	<p>αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση.</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ ☐ Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ☐ ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ ☐ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ ☐ Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. <p>Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρώιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p> <p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή ☐ δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							☐ Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α
				<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>Ναι</p>	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητες 8.4 και 8.5 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p> <p>3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»</p>	<p>Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ).</p> <p>Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης • της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου • της συνεργασίας της Δ/σης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπΕΚΥ, Δ/σεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας). <p>Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/ση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	ΕΚΤ+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Όχι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίτευξη της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.			
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει: 1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη,	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		<p>προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη</p>		<p>καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.</p>			

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας					

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	Γεώργιος Πλακωτάρης	Προϊστάμενος	gplakotaris@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)	Πρόεδρος	Πρόεδρος	eaggf_fifg@edel.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης	Βασιλική Αλέστα	Προϊσταμένη	alesta@m nec.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 6 του σχεδίου του Κ.Κ.Δ. 21-27, η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Β. Αιγαίου ακολουθώντας τις αρχές της επικουρικότητας & αναλογικότητας, εδραίωσε πολυεπίπεδη μεθοδολογική προσέγγιση (bottom -up approach) ώστε ο δημοκρατικός διάλογος για την αναπτυξιακή στρατηγική της Νέας Περιόδου να εμπλέκει δύο κυρίαρχους πυλώνες: τους εταίρους & τους πολίτες. Ο διάλογος ξεκίνησε πολύ νωρίς, θα συνεχιστεί μέχρι την τυπική έγκριση και ενεργοποίηση του προγράμματος & διεξάγεται με:

- την τοπική αυτοδιοίκηση, τις αστικές αρχές & τις δημόσιες αρχές
- τους οικονομικούς & κοινωνικούς εταίρους
- τους φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους & φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων & της καταπολέμησης των διακρίσεων
- απευθείας βήμα διαλόγου στους πολίτες

Η εταιρική σχέση οικοδομήθηκε πάνω σε συγκεκριμένη μεθοδολογία ενώ δημιουργήθηκαν & εργαλεία διαλόγου προσαρμοσμένα στις συνθήκες που όρισε η πανδημία (πλατφόρμες). Η ΕΥΔ προχώρησε σε μελέτες προσανατολισμό & κύκλους συζήτησης / διαβούλευσης όπου το σύνολο των εμπλεκόμενων εκφράστηκαν διεξοδικά. Η ΕΥΔ πλαισιώθηκε από έμπειρους συμβούλους στις βασικές θεματικές διαβούλευσης: α) Στρατηγικός σχεδιασμός Ε.Π Βορείου Αιγαίου 21-27, β) καινοτομία και επιχειρηματικότητα, γ) Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις και δ) διοικητική ικανότητα των Δικαιούχων. Ταυτόχρονα συγκροτήθηκε από την ΕΥΔ η Ομάδα Υποστήριξης της δημόσιας διαβούλευσης από Στελέχη της για να συγκεντρώσει & να αξιοποιήσει τις προτεραιότητες των φορέων & τις ανησυχίες των πολιτών, στο πλαίσιο των κανονισμών & θεσμικών ορίων που καθορίζονται από τις Εθνικές & Ευρωπαϊκές Αρχές.

Κυρίαρχο ρόλο στο έργο του σχεδιασμού έχει η Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ) που συγκροτήθηκε στις 4/1/2021 κι έκτοτε έχει συνεδριάσει μία φορά στις 26/3/2021. Απαρτίζεται από 7 μέλη συνολικά, 2 εκπροσώπους της ΕΥΔ, 1 της ΠΒΑ, 1 της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιβάλλοντος & Υποδομών, 1 της Τεχνικής Γραμματείας Σ.Δ.Α.Μ., 1 της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων & 1 του Περιφερειακού Επιμελητηριακού Συμβουλίου Β. Αιγαίου.

Τα στάδια της συγκρότησης της εταιρικής σχέσης μεθοδολογικά & χρονικά ακολούθησαν τα εξής:

α) Ερωτηματολόγια φορέων: από τον Απρίλιο του 2020 απεστάλησαν από την ΕΥΔ ερωτηματολόγια, για την αποτίμηση του παρόντος & προτάσεις για τον σχεδιασμό του νέου προγράμματος.

β) Ηλεκτρονικές Πλατφόρμες Διαβούλευσης: η έλευση του Covid & των περιοριστικών μέτρων, η γεωγραφική πολυδιάσπαση του χώρου, αλλά & η χαμηλή ανταπόκριση των φορέων στα ερωτηματολόγια, ανέδειξε την αναγκαιότητα ενός πιο συμμετοχικού τρόπου διαβούλευσης σε ψηφιακή μορφή. Δημιουργήθηκαν δύο ηλεκτρ. πλατφόρμες που αποτελέσουν το βασικό μέσο οικοδόμησης μιας ουσιαστικής σχέσης των εμπλεκόμενων & το κέντρο σχεδιασμού της Νέας Περιόδου 21-27. Έτσι αναπτύχθηκε:

- η πλατφόρμα ανοιχτού διαλόγου με τους πολίτες postare.gr. Δημιουργήθηκε τον Αύγουστο του 2020 & απευθύνεται σε όλους τους κατοίκους των νησιών της Περιφέρειας Β. Αιγαίου. Ο κάθε πολίτης εύκολα & γρήγορα μπορεί να αναρτήσει σκέψεις, ιδέες, κριτικές & επιθυμίες για παρεμβάσεις & έργα που πιστεύει ότι θα κάνουν τη ζωή του ευκολότερη & το μέλλον του τόπου καλύτερο.
- η διαδραστική πλατφόρμα e-perba.gr. Δημιουργήθηκε τον Δεκέμβριο του 20 & φιλοξενεί ψηφιακά τον στρατηγικό σχεδιασμό μέσω διαβουλεύσεων και τις επιλογές που σταδιακά θα οδηγήσουν στο Νέο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πλαίσιο της Προγρ. Περιόδου 21-27 για τα νησιά. Η

πλατφόρμα απευθύνεται σε φορείς αλλά & σε πολίτες οι οποίοι μπορούν να αναζητήσουν απευθείας την διαβούλευση που τους ενδιαφέρει ή να υποβάλλουν σχόλια/ παρατηρήσεις. Εμπεριέχει ηλεκτρονική βιβλιοθήκη με πληθώρα εγγράφων που αφορούν το πλαίσιο που διέπει το σχεδιασμό του νέου Προγράμματος, εξελίσσεται & ενημερώνεται συνεχώς ώστε όλες οι παραγωγικές δυνάμεις & οι πολίτες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου να γνωρίζουν τη χάραξη της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής.

Η πρόσκληση για τη συμμετοχή στις δύο πλατφόρμες ήταν μαζική, με εκατοντάδες emails σε πληθώρα φορέων, ΜΜΕ & σε εθνικές & κοινοτικές αρχές. Σημαντική ήταν & η προώθηση τους μέσω χορηγούμενων αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook & twitter), αλλά & συνεντεύξεων σε τοπικά ΜΜΕ. Επικοινωνιακά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν όπως teaser videos & graphic animation είχαν τεράστια ψηφιακή απήχηση στο κοινό (το postare μετράει εκατοντάδες αναρτήσεις & χιλιάδες likes στα social media).

Η επιλογή των εταίρων έγινε στη βάση του σεβασμού της αρχής της αντιπροσωπευτικότητας. Συμπεριλήφθηκαν θεσμικά όργανα, οργανώσεις & φορείς που εκπροσωπούν ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την υλοποίηση του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων φορέων που εκπροσωπούν ευάλωτες ή περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες. Έγινε προσπάθεια ώστε η οργάνωση της εταιρικής σχέσης να διαμορφωθεί με όρους διαφάνειας για όλους τους εταίρους & ο καθένας να γνωρίζει ποιος είναι ο σκοπός της εταιρικής σχέσης, την κατανομή ρόλων & ποια αποτελέσματα αναμένονται από την ανάπτυξη αυτής της σχέσης.

γ) 1ος κύκλος διαβούλευσης: Με τη γνωστοποίηση & αποδοχή των εργαλείων & της διαδικασίας διαβούλευσης από φορείς & πολίτες, η ΕΥΔ προχώρησε στην ουσιαστική υλοποίηση της στρατηγικής με εμβάθυνση στο Στρατηγικό Στόχο της Περιφέρειας & στις 5 γενικές αναπτυξιακές προτεραιότητες το Δεκέμβριο του 2020 με την αρχική δημόσια διαβούλευση. Στην πραγματικότητα αποτέλεσε την πιλοτική διαβούλευση για την περαιτέρω ενεργοποίηση των συμμετεχόντων αλλά & την διαμόρφωση ομάδων εργασίας με συγκεκριμένα θεματικά. Από τον Ιανουάριο μέχρι & τον Μάρτιο 2021 δημιουργήθηκαν 7 θεματικές ομάδες εργασίας/διαβουλεύσεις στις οποίες συμμετείχαν τόσο στελέχη της ΕΥΔ όσο & εκπρόσωποι από τους αντίστοιχους φορείς. Σε κάθε θεματική ενότητα, η ΕΥΔ αναρτούσε ένα κείμενο ή παρουσίαση με τις προτάσεις της στην πλατφόρμα e-perba προς διαβούλευση & στη συνέχεια πραγματοποιούνταν τουλάχιστον μία τηλεδιάσκεψη με τους αντίστοιχους φορείς.

Οι θεματικές που δημιουργήθηκαν ήταν οι εξής:

1. Υποδομές υγείας. 1 τηλεδιάσκεψη στις 29/1/2021
2. Υποδομές εκπαίδευσης. 6 τηλεδιασκέψεις στις 25/1, 9/2, 12/2, 2/6, 3/6 και 4/6 του 2021. Βρίσκεται υπό εκπόνηση ο Στρατηγικός Σχεδιασμός & η χαρτογράφηση & στην συνέχεια 3 επιμέρους ενέργειες εμβάθυνσης της πολιτικής με την συμμετοχή της περιφερειακής αρχής..
3. Πλημμυρικά φαινόμενα-διαβρώσεις ακτών. 1 τηλεδιάσκεψη στις 15/02/2021
4. Ύδατα-λύματα. 1 τηλεδιάσκεψη στις 08/02/2021
5. Μεταφορές. 1 τηλεδιάσκεψη στις 26/01/2021
6. Επιχειρηματικότητα-καινοτομία 1 τηλεδιάσκεψη στις 27/01/2021
7. Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις. 1 τηλεδιάσκεψη στις 19/02/2021 και στη συνέχεια 4 συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς, ΟΤΔ και Δήμους των Αστικών ζωνών.

Η συμμετοχή κρίθηκε ιδιαίτερα ικανοποιητική & αντιπροσωπευτική (πάνω από 80 αναρτήσεις στο e-perba). Τα συμπεράσματα της διαβούλευσης δημοσιοποιήθηκαν στους πολίτες μέσω της ιστοσελίδας & παρουσιάστηκαν στο διαδικτυακό συνέδριο που σηματοδοτεί την ολοκλήρωση της 1ης φάσης διαβούλευσης του επιχειρησιακού σχεδιασμού. Τα αποτελέσματα του ευρύτερου διαλόγου μεταξύ όλων των παραγωγικών δυνάμεων, των κοινωνικών και επιστημονικών φορέων καθώς & των αρμόδιων αρχών για τη χάραξη πολιτικής & τη βέλτιστη αξιοποίηση της χρηματοδότησης της ΕΕ (Concept Paper του Προγράμματος) αποτέλεσαν το βασικό γνώμονα της συζήτησης στο πλαίσιο της σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 31/3/2021.

Στο συνέδριο συμμετείχαν μέσω της πλατφόρμας zoom περίπου 200 άτομα από πλήθος φορέων ενώ τη συζήτηση παρακολούθησαν πάνω από 140 άτομα μέσω του διαδικτυακού καναλιού της ΕΥΔ στο youtube. Λαμβάνοντας υπόψιν τις παρατηρήσεις & προτάσεις των φορέων στο Κείμενο Βασικών Αρχών

που βγήκε και αυτό σε δημόσια διαβούλευση, προετοιμάστηκε το Ε.Π. Β. Αιγαίο 21-27.

Την ίδια χρονική περίοδο η ΕΥΔ συνέβαλε στην ηλεκτρονική διαβούλευση των Τομεακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ και του Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης στην Ομάδα Σχεδιασμού του οποίου είναι μέλος της ΟΣΠ, όπου & συμμετείχε σε τηλεδιασκέψεις & συμπλήρωση ερωτηματολογίων.

δ) 2ος κύκλος διαβούλευσης: ολοκληρώθηκε ο 2ος κύκλος διαβούλευσης που επικεντρώθηκε στην εμπάθυνση του προγράμματος κυρίως σε θέματα χωρικού σχεδιασμού. Στη φάση έγινε πλήρως γνωστό το σχεδιαστικό πλαίσιο ώστε να προετοιμαστούν οι φορείς για τις μελλοντικές δράσεις, εκροές, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία, την διοικητική ετοιμότητα ώστε να έρθει κοντά το αναπτυξιακό τους όραμα με τις χρηματοοικονομικές ευκαιρίες των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Ο 2ος κύκλος διαβούλευσης ολοκληρώθηκε με ευρύ ψηφιακό συνέδριο με περισσότερους από 200 συμμετέχοντες στις 17/9/2021. Το κείμενο παρουσιάστηκε στους φορείς/ κοινωνικούς εταίρους/ πολίτες, & σηματοδοτήθηκε η ολοκλήρωση του 2ου κύκλου διαβούλευσης. Το βασικό ζήτημα που επισημάνθηκε είναι ότι το μίγμα πολιτικής καλύπτει με σαφήνεια τις αναπτυξιακές στοχεύεις της Περιφέρειας, ενώ βρίσκεται σε φάση υλοποίησης διαδικασία ανάπτυξης μηχανισμού προετοιμασίας των φορέων και πολιτών με την ανάπτυξη πλαισίου σχεδιασμού με συμβούλους, ΕΥΔ & τους φορείς σχεδιασμού & εφαρμογής των ΟΧΕ αλλά & πολιτών που θα συμμετέχουν σε ενέργειες συμμετοχικότητας.

Η εταιρική σχέση αναπτύχθηκε μέσα από την ενεργοποίηση των εμπλεκόμενων στις ανωτέρω ενέργειες & φυσικά χωρίς αποκλεισμούς & με δυνατότητα έκφρασης κάθε άποψης είτε αυτή αποτυπώθηκε τυπικά είτε στις σχετικές πλατφόρμες. Έτσι τόσο φορείς, όσο & οι συλλογικότητες εκφράστηκαν ελεύθερα & οι απόψεις συνεισέφεραν στην διαμόρφωση και προσαρμογή της στρατηγικής. Η προσπάθεια αντίστοιχης δράσεων & πολιτικών με τους άμεσα ή έμμεσα συναρτώμενους με αυτή φορείς αποτέλεσε το πρώτο επίπεδο ανάδειξης συνομιλητών, ενώ κάθε άλλος εμπλεκόμενος φορέας όπως προέκυψε από την ευρεία διαβούλευση αποτέλεσε επιπλέον συμμετέχοντα ώστε να προκύψουν τουλάχιστον οι κάτωθι φορείς:

1. ΟΤΑ της Περιφέρειας
2. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Βορείου Αιγαίου
3. Εμπορικά επιμελητήρια (Λέσβου, Χίου, Σάμου)
4. Διαδημοτικά Λιμενικά Ταμεία (Λήμνου, Λέσβου, Χίου, Σάμου)
5. Περιφερειακό τμήμα Βορειοανατολικού Αιγαίου του ΤΕΕ
6. Περιφερειακό Συμβούλιο
7. Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Β.Α.
8. Διεύθυνση αναπτυξιακού προγραμματισμού της Περιφέρειας & Διεύθυνση πολιτικής προστασίας
10. Διευθύνσεις πρωτοβάθμιας & δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
11. Περιφερειακή Δνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
12. Πανεπιστήμιο Αιγαίου
13. 2η ΔΥΠΕ
14. Γενικό Νοσοκομείο Μυτιλήνης
15. Γενικό Νοσοκομείο Λήμνου
16. Γενικό Νοσοκομείο Χίου
17. Γενικό Νοσοκομείο Σάμου
18. Γενικό Νοσοκομείο Ικαρίας
19. Μικτό Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για ΑμεΑ η "Κυψέλη"
20. Περιφερειακή Ομοσπονδία ΑμεΑ Βορείου Αιγαίου

21. Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)
22. Εργατοϋπαλληλικά Κέντρα (Παλλεσβιακό, Χίου, Σάμου)
23. Τοπικά παραρτήματα ΟΑΕΔ
24. ΔΕΥΑ Χίου, Λέσβου
25. Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου ΑΕ - ΕΤΑΛ ΑΕ
26. Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου ΑΑΕ. ΟΤΑ ΕΤΑΧ ΑΕ
27. Αναπτυξιακή Λήμνου ΑΑΕ. ΟΤΑ ΑΝΕΛ. ΑΕ
28. Κέντρο Ανάπτυξης, Απασχόλησης, Επαγγελματικής Κατάρτισης & Τεχνολογίας Νομού Σάμου
29. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί
30. Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου
31. MEDITERRA
32. ΕΡΤ Βορείου Αιγαίου
33. Τεχνική Γραμματεία ΣΔΑΜ
34. Όλες οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης
35. Επιτελική Δομές ΕΣΠΑ Υπουργείου Παιδείας, Υγείας, Τουρισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Πολιτισμού, ΥΠΠΝ
36. Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων
37. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
38. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
39. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου
40. Three Thirds Society NPO
41. Aegean Innovation Network
42. ΜΟΔ ΑΕ

1 Κύριος Επικοινωνιακός Στόχος – Ειδικοί Στόχοι

Η επικοινωνιακή στρατηγική του Προγράμματος καταρτίστηκε λαμβάνοντας υπόψη τον Κ.Κ.Δ. & τις Οδηγίες που δόθηκαν από την Ευρ. Επιτροπή & το αρμόδιο Υπουργείο, αλλά & την συσσωρευμένη εμπειρία που αποκτήθηκε από την ΕΥΔ κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους

Ο Κυρίαρχος Στόχος του Προγράμματος είναι η προβολή των δράσεων του με στόχο την «ανάδειξη της ταυτότητας & ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας, ενδυνάμωση της Χωρικής & Κοινωνικής Συνοχής & την προαγωγή της αξίας της Πολιτικής Συνοχής για την πρόοδο των νησιωτών»

Η επικοινωνιακή στρατηγική, οφείλει να έχει συναρμογή με τους 5 Σ.Π., τους δικαιούχους & ωφελούμενους, & με απλά μηνύματα να μεταφέρει στους νησιώτες την αξία της παρέμβασης που επιτυγχάνεται από τους πόρους της πολιτικής συνοχής. Οφείλει επίσης να τονίσει ότι η Πολιτική Συνοχής είναι η ουσιαστικότερη πολιτική της Ε.Ε. που αλλάζει την καθημερινότητα των νησιωτικών πληθυσμών που σαφέστατα έχει επηρεαστεί από το «προσφυγικό ζήτημα». Το υπαρκτό αυτό ζήτημα έχει δημιουργήσει δυσπιστία για το ρόλο της Ευρώπης, που όμως 3 & πλέον δεκαετίες υποστηρίζει την αναπτυξιακή διαδικασία του Β. Αιγαίου, γεγονός που πρέπει να υπενθυμιστεί & να τονιστεί. Έτσι η επικοινωνία του προγράμματος θα επιμεριστεί σε μικροστρατηγικές προσεγγίσεις (micro strategic approaches) που θα διαμορφώνονται ανάλογα μια σειρά από παράγοντες που στην φάση εξέλιξης του προγράμματος θα προσμετρούνται. Ανάλογα την φάση του Προγράμματος θα υλοποιούνται ενέργειες που θα στοχεύουν στην ενημέρωση, τις επιμέρους πολιτικές (χωρική ανάπτυξη, την επιχειρηματικότητα/καινοτομία, κοινωνική συνοχή κ.α.) & θεματικές προσεγγίσεις των δικαιούχων, είτε των ΕΦΔ. κλπ

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία αυτή & την χρονική κατανομή των δράσεων, οι ειδικοί στόχοι διαμορφώνονται ως εξής:

- Ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης των νησιωτών στις ευκαιρίες που παρέχονται
- Διασφάλιση της μέγιστης διαφάνειας
- Ενημέρωση δυνητικών δικαιούχων, οργανισμών, εταίρων & άλλων πιθανών ενδιαφερομένων για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που παρέχονται
- Ανάπτυξη κοινωνικής, επιχειρηματικής & περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης σε όλους τους κατοίκους ως εγγύηση για τη βιωσιμότητα των έργων

2. Κοινό - Στόχος

Τα στοχοθετούμενα κοινά αποτελείται από :

- Δυνητικοί δικαιούχοι πράξεων, όπως ΟΤΑ, Επιμελητήρια, Κοινων. Εταίροι
- Ωφελούμενοι
- Επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενοι
- Ακαδ. ιδρύματα & φορείς όπως το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Ευάλωτες Ομάδες, Άνεργοι
- Ευρύ κοινό
- Διαμορφωτές γνώμης - εκπρόσωποι ΜΜΕ
- Ειδικές Ομάδες (εθελοντές, αθλητές, Σύλλογοι Γονέων, καλλιτέχνες)
- Πολλαπλασιαστές γνώμης
- Νέοι – Φοιτητές - μαθητές
- Όργανα & Εκπρόσωποι Ε.Ε

Το κοινό στόχος συναρτάται με τις παρεμβάσεις & με την εξειδικευμένη στρατηγική (microstrategic approach) που θα διαμορφωθεί ανάλογα την φάση του. Η χρήση των τεχνικών διαβούλευσης που έχουν ήδη εφαρμοστεί μέσα από επιτυχημένες πλατφόρμες, για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες & τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, είναι μια σταθερή μέθοδος για δυναμική & συνεχή ενημέρωση

3. Μέσα Επικοινωνίας

Κρίσιμο στοιχείο της επικοινωνίας & προβολής είναι:

- Μέσα Κοιν. Δικτύωσης με έμφαση στα ισχυρά κανάλια που έχει διαμορφώσει η ΕΥΔ, ή & άλλα που θα αναπτυχθούν
- Διαδίκτυο, (στοσελίδα, Μέσα κοιν. Δικτύωσης) Ψηφιακές εφαρμογές παροχής υπηρεσιών & ενημέρωσης
- Πλατφόρμες διαβούλευσης & συγκεκριμένα *e-pepba.gr* & *postare.gr*
- Έντυπο υλικό προβολής, ηλώσεων άμεσης επικοινωνίας, οπτικοακουστικές παραγωγές, spots, Videos, & διαδραστικά παιχνίδια
- Ενέργειες άμεσης επικοινωνίας, (κδηλώσεις & Ημερίδες)
- Υπαίθρια/οπτική επικοινωνία

Η ΕΥΔ έχοντας ήδη διοργανώσει επιτυχημένες διαπεριφερειακές συνεργασίες με το ΠΕΠ Αττικής, ευρωπαϊκές καμπάνιες (E.U in my Region , E.U. Delivers κ.α.), συμμετάσχει σε σειρά εθνικών εκδηλώσεων & υπογράφει μνημόνιο συνεργασίας με το Europe Direct, θα ενδυναμώσει παρόμοιες συνεργασίες

4. Προϋπολογισμός

Λαμβάνοντας υπόψη ότι θα υπάρξουν οριζόντιες ενέργειες Επικοινωνίας συνολικά του ΕΣΠΑ από την ΕΑΣ & με δεδομένο τον π/υ Τεχνικής Βοήθειας, ο αρχικά προσδιοριζόμενος προϋπολογισμός για αντίστοιχες δράσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος είναι έως 1 εκ. €, προερχόμενο κυρίως από το ΕΤΠΑ, αλλά & το ΕΚΤ+

5. Παρακολούθηση & αξιολόγηση

Η ΕΥΔ, έχοντας την εμπειρία της παρακολούθησης & αξιολόγησης της εφαρμογής της Επ. Στρατηγικής 2014-2020, σε επόμενο στάδιο θα ποσοτικοποιήσει σε τιμές τις αντίστοιχες ενέργειες, τόσο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της, όσο & για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της.

Ενδεικτικοί δείκτες αφορούν:

- έρευνα αναγνωρισιμότητας του προγράμματος στο κοινό
- ετήσιες εκδηλώσεις σε συνεργασία με Δικαιούχους
- στοχευμένες καμπάνιες στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης

Στο πλαίσιο εφαρμογής της Στρατηγικής, ιδιαίτερη έμφαση θα δίνεται στην προβολή των έργων στρατηγικής σημασίας που αναφέρονται στο Πρόγραμμα, με ειδικές διαδικασίες, (ενημέρωση της Επιτροπής Παρακολούθησης κλπ.)

Για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εφαρμογή της Στρατηγικής ορίζεται στέλεχος της ΕΥΔ ως Υπεύθυνος Επικοινωνίας, όπως προβλέπεται και στο Οργανόγραμμα της ΕΥΔ

Τέλος, για την πληρέστερη ενημέρωση του κοινού για το σύνολο των παρεμβάσεων του ΕΣΠΑ είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ σχετικό link παραπομπής στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παράγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος 1 του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Ως παρεμβάσεις στρατηγικής σημασίας του Προγράμματος "Βόρειο Αιγαίο" για τη Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 προβλέπονται :

- Η Βελτίωση της κινητικότητας και της λειτουργικότητας των δύο αστικών κέντρων της Περιφέρειας, στο πλαίσιο των χωρικών στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, που αφορά σε συνδυασμό διαφόρων παρεμβάσεων όπως αστικές συγκοινωνίες, υποδομές ποδηλασίας, ηλεκτροκίνηση, αναπλάσεις δημόσιων ανοικτών χώρων και με μέτρα ενεργειακής απόδοσης και στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, Μυτιλήνη και Χίο. Ο Προϋπολογισμός για το σύνολο των παρεμβάσεων υπολογίζεται σε 40 εκ. € δημ. δαπάνη.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης : 2023-2027

- Το οδικό έργο Παράκαμψη Πυθαγορείου, στο νησί της Σάμου, προϋπολογισμού 12 εκ. € δημ. δαπάνη

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης : 2023 - 2025

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Programme snapshot 2021EL16FFPR015 1.2	Συνοπτική απεικόνιση δεδομένων πριν από την αποστολή	17 Αυγ 2022		Ares(2022)5776621	Programme_snapshot_2021EL16FFPR015_1.2_el.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR015_1.2_en.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR015_1.2_el_en.pdf	17 Αυγ 2022	Κονδύλη, Ιουλία